Daniela Zeca
Istoria romanțată a unui safari

roman

POLIROM 2009

Soțului meu, care a trezit pentru mine deşertul, şi călăuzelor mele: Sousse Anne, Aziz şi Moncef

„Mi-a fost dor de tine, tu cea atât de duioasă şi de frumoasă, cum înaintea ta mi-era dor de partea cealaltă a apei.
Ai fost departe, necunoscuto, o tu, răzvrătită slobodă!”
(Mazen Rifai, *Întâlnire cu trădarea*)

Nu văzuse atâtea măsline în viața ei. Era fascinată.

Aşezată pe treptele pivniței, cu degetele de la picioare îngropate în nisip, respira pe nări mirosul acela de pulpă crudă. Semăna puțin cu izul de nuc, dar avea şi ceva de miere, de piper şi de scorțişoară.

Simțise otrava asta înmiresmată în serile de iarnă, în *medina*[1], şi nu ştia cu ce s-o asemuie. Toată lumea stătea în case şi peste Mediterana ploua ca-ntr-o baie de plumb topit. Era cald şi umed, şi balsamul acela părea că iese din pereții stradelelor atât de înguste, din cupola moscheii, din tarabele vânzătorilor de fistic.

Peste mormintele mahomedane ale vechiului cimitir cădea ploaia călduță, spălând pietrele plate şi lipsite de ornamente. În decembrie, măslinele erau deja în butoaie şi cărate în port, pentru Crăciunul europenilor. Păreau lacrimi de onix şi de smarald, scufundate în sare, erau limpezi ca nişte irisuri prin care Africa stătea trează.

Măslinele deveniseră hrana ei preferată. Orice cafeteria din golf servea măsline din partea casei, lângă unt de bivoliță şi chifle.

Când nu era Ramadan, intra în bistrourile cochete din Sidi Bou Said şi comanda de mâncare doar pentru plăcerea secretă a mărgelelor negre, catifelate, lângă care cerea un pahar de vin. Era curajul ei de fostă

---

[1] În limba arabă clasică, „oraş" ; în prezent denumeşte vechea aşezare medievală cu zone exclusiv pietonale şi străduţe dispuse în labirint, înconjurată de un fort şi conservată în centrul oraşului modern.

occidentală. Bărbații arabi o priveau pieziş, însă toți şi-o doreau în pat. Femeile lor erau încă stângace când duceau paharul la gură. Văzuse tinere musulmane încercând să pară rebele. Nu beau niciodată alcool, dar stăteau la mese în cafenelele pline-ochi cu bărbați şi fumau, râzând zgomotos. Lăsau vremea să treacă. Se mulțumeau cu ocheade fulgerătoare, ca ale şerpilor, fiindcă doar puține îndrăzneau. La apusul soarelui se-ntorceau acasă, singure, cum veniseră.

Aşa o cucerise Mehria. Intrase în bar şi, aruncându-şi cheile pe tejghea, ceruse o *brick a l'muf*[2] Rămăsese cu spatele, în picioare, pregătit să înghită repede umplutura de sub crusta crocantă, dar o văzuse sorbindu-şi vinul.

Era o turistă albă, aproape neruşinată, nu pentru că bea vin, ci pentru că stătea nemişcată, susținând privirea până la capăt a bărbatului care se uita înspre masa ei.

Rămăsese cu furculița în aer şi paharul de *boukha*[3] neînceput, iar ea continua să soarbă şi să privească:

„Apropie-te”, ai fi zis că-i spunea cu ochii, dar nu era sigur, nici nu voia să încerce şi să se facă de râs.

„Apropie-te”, dar el ezita şi-atunci se-ntâmplă ce era mai rău: cheile îi alunecară de pe tăblia de zinc, până jos, la picioarele celor care treceau. Ea surâse cu pleoapele pe jumătate închise şi făcu ceea ce n-ar fi făcut o femeie din stirpea lui. Chemă chelnerul, care se ghemui imediat şi se-ntinse la loc, ca o pumă. Puse cheile chiar în fața ei şi primi bacşişul. El rămase captiv în duelul ochilor, în neruşinarea ei de-a-l privi în față.

O vreme nu-şi aminti decât verdele-albăstrui al pinilor din Ain Draham şi şoselele desfundate care urcau spre Kroumiria. Aici, Africa se ghicea ca o presimțire. În tăcerea colinelor, Africa era o boare uscată, vibrând în tulpinile de eucalipt şi în coamele cu iarbă înaltă, peste care lumina se aduna în boabe de chihlimbar. Era greu de crezut să găseşti mistreți în întinderile de calcar şi plută, dar Mehria vânase de multe ori şi îşi sărbătorise vânatul în cabanele de la Col des Ruines şi în bodegile din Jendouba.

Ea rămăsese în Jebel Bir cu femeile şi copiii, aşteptând să răsară soarele şi să vadă Algeria peste graniță.

Erau primele călătorii cu Mehria, drumuri ale cărnii şi ale sângelui. Vierii sălbatici miroseau a tăciune ud, uneori doar a piele putredă. Vânătorii înălțau focuri printre bețele de alun, cuibărite la subsuorile dealurilor, şi frigeau ciuperci şi porumb.

---

[2] Clătită crocantă cu ou şi verdețuri (fr.).

[3] Lichior foarte alcoolizat preparat din smochine (ar.).

Un băiat îi întinse o turtă mică şi bucăţi de brânză de capră. Se gândeau să tranşeze carnea. Mai jos de Jebel Bir, la Tabarka, trăiau comunităţi de creştini, care-şi procurau porc, pentru lunile ploioase de iarnă. Ea era atât de nesigură în cercul femeilor adunate în jurul cuferelor şi îl chema din ochi pe Mehria. Un copil ciugulea dintr-o rodie sâmburii ca de cuarţ şi-o privi o clipă peste limbile flăcării.

„Cum te cheamă?”

„Samir.”

„Nu ştie prea multă franceză”, îi spuse maică-sa.

Mehria străbătu câmpul, cu paşii lui mari de hăitaş, şi se opri la marginea tufelor. „Dacă vrei, poţi să vii cu mine.”

Brusc, femeile îşi făcură de lucru. Le-auzi vorbind în arabă, în timp ce se-ndepărta.

Mehria era destul de bogat ca să-şi ducă metresa în tabăra vânătorilor. În plus, ea era o femeie albă care nu purta văl.

Un bărbat scund, îndesat şi bărbos îi puse în braţe o carafă de lut şi îi spuse, probabil, să-i toarne apă.

„Omul ăsta e unchiul meu”, îl auzi pe Mehria. „Vrea să-l ajuţi să se spele.”

Se lăsă pe vine alături de el până când îi văzu de aproape obrazul cu cicatrice. Sângele de mistreţ se-nchegase. Când împreună mâinile, ei îi părură negre, între umbrele palide ale focului.

Mehria o atinse pe ceafă, ca în treacăt, şi acela fusese un gest doar al lor, care o umplu de fiori. Şi acum, când îşi amintea, îi simţea căldura. Simţea de asemeni izul pătrunzător de urină, furat de vânt, ca şi ţipătul mierlelor la lăsarea serii, alături de muşcătura hârleţului în nisip, ca să fie îngropate copitele. Orice vânat risipit în câmp ar fi fost împărţit de djini şi întors în somnul acelora care îl uciseseră.

Îi plăcea când se făcea noapte să rămână în întuneric, ca sub o *tarha*[4] de borangic, cu bărbatul acesta necunoscut, care, în sfârşit, îi aparţinea.

Se simţea ca o fetiţă în tabără, nu ca o femeie care ar vrea să fie îmbrăţişată, era în jeanşi şi tricou, în timp ce el îi şoptea „ma gazelle. ma belle gazelle” şi poate că aştepta o prinţesă arabă.

Nopţile africane aveau stelele până la pământ, ca nişte baldachine brodate. Pledul pe care Mehria îl aşternuse mirosea a cămilă şi a sudoare de vânător. Era ca şi cum s-ar fi lăsat posedată în pântecele cald încă al unui animal abia doborât. Simţea iarba metalică şi fructele aspre, de ghindă, ale plutelor de stejar zdrobindu-i-se sub corp. Cunoştea insectele

---

[4] Văl islamic, purtat de femei în Africa de Nord, aici cu numele folosit cel mai frecvent în Egipt (ar.).

care îi zburau pe lângă ureche, greierii, fluturii de noapte, şopârlele, dar ce nu ştia era cum să-l seducă pe bărbatul arab de deasupra ei. El îi turnase în vene tifosul Africii, pulberea de aur a stepelor, tăcerea răscoaptă a platourilor de rocă.

El îi arătase prima oară Magrebul pe o hartă a hotelului în care stătea şi îi vorbise de golf şi de albiile secate ale deşertului, de palatele din Maroc şi de ferigile roşii ale Algerului, de bordelul Cartaginei şi de Dougga, până când simţi că se-ndrăgosteşte vorbind de dragostea pe care i-o transmitea şi îi spuse:

„Dacă rămâi, poţi să vezi toate astea”.

Atât şi nimic în plus. Restul era ardoare şi frică, şi voinţa ei de-a se confrunta cu neprevăzutul. Ea răspunse: „renunţ la tot”, ca şi cum ar fi strivit o ţigară, dar bărbia îi tremura abia perceptibil şi-atunci el o sărută pe neaşteptate. Era un gest neobişnuit pentru un musulman şi nu-l mai repetă niciodată în public.

La hotel, când fu gata să-şi strângă lucrurile, ezită o clipă în cadrul uşii, iar el o-ntrebă cu un fel de teamă:

„Ai început să te răzgândeşti?”.

„Nu, doar îmi luam adio de la confort.”

Mehria zâmbi, apoi râse tare, dându-şi capul pe spate.

„Tu te comportes comme un enfant, toi[5].”

Ca să fii bogat în satele din jurul Tunisului, aveai nevoie de un Peugeot şi de un salariu de şapte-opt sute de dinari. El îi spusese că o duce într-un sat, fără să adauge un cuvânt despre culturile de măsline şi nici despre câmpurile de rapiţă.

Ea şi-l închipui cum vinde uleiuri într-un *bureau de tabac*, aşa cum bătrânele arăboaice vindeau gătelile făcute de mână şi papucii de pâslă pentru moschee. Se gândi la doică şi la alţi angajaţi, fără să-şi imagineze domeniul, pivniţele, velierul de pescuit, bungalow-urile şi toată curtea, iar când le văzu, i se tăie respiraţia.

Mehria deschise porţile mari din lemn şi în zid se născu o breşă direct către treptele de ardezie. Vila avea cupole rotunde, ca nişte sâni de fosfor, bombaţi spre cer, şi terase turcoaz, cu *mouches arabies*[6], era plină de leandri şi de glicină aproape veştedă, fiindcă anotimpul glicinei trecuse. Săbiile de yucca şi imortelele galbene, împreună cu iarba ploilor, adusă din oaze, dădeau conacului un aer sălbatic şi o splendoare din altă lume.

„Aici o să locuiesc?”

---

[5] Te porţi ca un copil (fr.).

[6] Împletitură din lemn, specifică teraselor şi obloanelor, concepută de obicei pentru ca femeile arabe să vadă din interior fără a fi văzute (fr.).

„Dacă vrei. dar trebuie să mă suporți şi pe mine. Mai sunt: Zaouf, Hafa şi ceilalți, cu care o să te înveți.”

Se gândi o clipă la echipa ei de cercetători cu care venise şi se strădui să-i regrete. La supa de linte pe care o mâncase ultima oară în hotelul luxos şi climatizat şi la fața ciupită a etnologului cu care stătuse în restaurant. Se gândi la biroul ei, cu creioanele perfect ascuțite, aşezate frumos în suportul cu numele corporației, şi toate îi părură îndepărtate. Se gândi la prietena pe care-o avea în departamentul de marketing şi căreia îi spunea bună dimineața pe messenger în fiecare zi, la începutul programului.

Se gândi la serile de înot când la piscină nu mai erau decât ea şi paznicul. La colecția ei de pantofi şi la bărbații atât de nepotriviți pe care îi întâlnise. La ştergătoarele de parbriz, care măturau perdeaua de apă, şi la mirosul de paste cu parmezan de la *trattoria* ei preferată. Acum tot ce-o emoționa erau carpetele de culoarea vişinei şi covoarele roşu-sânge, pe pardoseala de nuanța osului. Plachetele de ceramică, lucrate de mână şi risipite din loc în loc pe pereții albi, între candelabrele de alamă. Banchetele de ratan cu caşmiruri maure şi scaunele arabe, din lemn pictat. Ciucurii de mătase şi lână şi brocarturile din Kairouan. Acele figurine berbere din esență de tuia: o pisică, un şarpe al casei, mai multe păsări, un cal înşeuat. Mehria, stând în dreptul ferestrei, pe fundalul amiezii care fierbea, şi aşteptând ca ea să îi spună dacă rămâne. Acel *the a la menthe*, pe care Zaouf îl pusese pe una dintre măsuțele joase, pentru cafea, şi pe care, după ce îl băuse, înțelesese cât era de epuizată.

Picioarele i se umflaseră şi curelele încălțărilor îi săpaseră dungi pe piele.

„Ai s-ajungi o metisă”, îi spusese Mehria, dar era prea uluită ca să îl creadă.

Încăperea încinsă şi parfumată îi dădea impresia că se odihneşte pe o saltea cu ierburi de mare. Zgomotele intrau camuflate în aerul acela gălbui ca fildeşul, în care peştii multicolori de faianță, suspendați din tavan, păreau că înoată lent într-o apă tulbure. *Babouches*[7] de bumbac, cu fir de mătase, agățați pe pereți, printre ramele argintate ale tipsiilor, printre narghilele şi împletituri din frunze de palmier, făceau casa să se reverse şi-n acelaşi timp o țineau cuprinsă într-o narcoză de melasă şi opiu. N-avea nici cea mai mică idee cum o să scape din capcana acelei vrăji şi, la urma urmei, de ce să scape?

Mehria închidea şi deschidea scrinuri, o îmbia să cunoască băile, dulapul de haine căptuşit cu lemn de santal, ca s-alunge moliile,

---

[7] Papuci tradiţionali din piele sau lână, cu vârful ascuţit şi întors (fr.).

cămările, balconul rotund al dormitorului care urma să fie al ei şi din care Mediterana se vedea ca o platoşă lustruită.

Lui Mehria, îndemnul de-a o iubii se izbea de pereții inimii, dar, totodată, o voia liberă, căci era străină. O adora şi ar fi ucis-o, tocmai fiindcă trebuia s-o adore. Ea nu ştia despre acest tumult. Era obosită, era ca o pasăre migratoare, reluându-şi suflul după drum lung. Nu era frumoasă şi nici urâtă, era tulburătoare, bizară şi puțin tristă. O întâlnea într-o limbă nici a ei, nici a lui, de aceea inima îi părea criptată. Plănuia că va desluşi misterele vocii ei, când lungea vocalele în franceză, până când glasul îi devenea curgător şi îi lua cu el voința de a i se împotrivi şi tot restul.

Nu schimbau cuvinte, ci stări, temperaturi ale mâinilor. După ce sfârşi cu totul de arătat, palmele îi căzură pe lângă corp, într-o lungă epuizare. Obosise la rândul lui, de aceea, răspunsul ei că rămâne, că încearcă şi că, chiar dacă greşeşte, n-o să regrete pentru nimic veni ca o uşurare.

Cea dintâi chemare la rugăciune păru un cuțit care sfâşie o mătase.

Pierduse obişnuința să scrie de mână şi aproape că amorțise ghemuită în scaunul din terasă. Aproape se cocoşase, ghemuită şi pentru că nu vedea mai nimic la flacăra unei lămpi improvizate dintr-o cutie găurită şi o *bougie a sucre*[8] , pe care o cumpărase din bazar.

Începu să răsară soarele şi grădina se lumină, ca-ntr-un studiat efect de scenă: văzu întâi tufele de aloe şi cactuşi, nemişcate şi umede, apoi palmierii cu trunchiurile ridate şi pe alocuri jupuite de vii, iar imaginea acestor corpuri mumificate îi dădu un fior în lumina atât de crudă a răsăritului. Aşa era Africa – un corp prea bătrân şi deshidratat, ca o piele de elefant.

Îşi trase picioarele mai adânc sub pulover şi-ncepu să asculte foşgăiala gângăniilor sub frunze şi zgomotele care anunțau începutul zilei: trecerea pescarilor înspre golf şi mersul pe vârfuri al pisicilor africane, care împânziseră curtea, forfota păsărilor de mare şi, bineînțeles, plesnetul valurilor la țărm, fiindcă Mediterana era liniştită, după două nopți de furtună.

Îşi îndreptă spatele. Litania rugăciunii se stinse, ca ecoul unui pahar atins în cădere. Auzi numai vântul pentru o clipă şi, dintr-odată, soarele se înălță cu un cap pe deasupra mării, strălucind orbitor şi țesând o rețea pe deasupra apei. Era clipa ce-o aşteptase, ca în toate zilele africane, deşi era sfârşit de septembrie şi se făcea tot mai frig. Ziua se micşorase, nopțile păreau tot mai lungi, bântuite de spirite, noaptea îi era frică, noaptea tânjea după amantul arab, plecat cu afaceri, dar care îşi lăsase

---

[8] Lumânare de ceară parfumată (fr.).

în casă mirosurile, angajații şi rudele, care n-o întrebau niciodată nimic.

Hafa îi aducea sucul de portocale şi se retrăgea tropăind cu spatele către uşă, în timp ce ochii lui de cărbune îi fixau sfârcurile sub bluză. Raouf curăța grădina, iar la prânz devenea ospătar pentru mâncarea pe care o găteau femeile toată dimineața, în bucătăria din bungalow.

O servea încet, stând în spatele scaunului pe care era aşezată, ca în marile restaurante, până când ea îi spunea: „Tu peux partir maintenant[9].

Mehria lăsase instrucțiunile, ca de-atâtea ori când era plecat, era supravegheată, pândită, când se ducea la baia de aburi copiii arabi îi miroseau lenjeria pe care o dezbrăca în fața uşii, dar se obişnuise. Trăia în altă lume acum, era refugiul ei, îl iubea, iubea Africa prin Mehria, pe care îl aştepta sprijinită de geam, cu pupilele dilatate şi dorindu-i pielea de zahăr ars. Ea ar fi vrut să facă amor imediat ce îi auzea paşii pe dalele de ardezie, dar el se spăla îndelung, se ungea cu ulei de argan şi mânca în picioare o porție de cuşcuş, până când cerul gurii îi devenea parfumat de la mirodenii şi îi rămânea astfel până în zori.

Zilele cu Mehria erau intense pentru că hoinăreau cu maşina de-a lungul coastei, printre turmele de capre, şi pentru că se duceau la piața de peşte din fiecare oraş, iar el plătea ca bibanii să fie deja curățați şi fripți. Mâncau în tăcere, prinzând cu degetele carnea albă şi legumele fierte, de pe care se prelingeau uleiul de măsline şi ierburile. Era fericită, inconştientă şi leneşă, uitase aproape tot, uitase de ea, se odihnise pe dinăuntru.

În lobii urechilor purta încă perlele, care se scorojiseră de căldură, dar erau singurul semn după care ea, cea de acum, îşi mai amintea că fusese altfel. Îi ziceau Bhaar şi, câteodată, Bahhar, care însemna a umbla pe mare şi în niciun caz nu era un nume. Uneori, îi spuneau doar Bab, care în arabă însemna poartă şi care, oricum, nu avea vreo noimă. Doar bătrâna bucătăreasă o striga Darrielle, cu un nume de asemenea inventat, pe care îl pronunța gutural, în arşița încremenită a curții. Când hrănea curcanii şi iepurii de deşert, pe care Mehria îi prinsese în cuşti, o chema să-i vadă şi să-i alinte, dar când îndrăznea să coboare mai mult, toată suflarea bungalow-urilor de cărămidă năvălea la uşi, să o vadă. Îşi auzea inima galopându-i în piept, în timp ce țâşnea, cu un singur salt, de la rezervorul de apă până jos, la ocolul păsărilor.

Într-o zi, un păianjen de plută o lăsase țintuită în nisip, în plină acrobație. Îşi freca muşcătura cu palmele, aşteptând, sub privirea flămândă a celor care nu se-arătau niciodată de-a-ntregul. Şi atunci Mehria, apărut din senin, alergă din maşină, înainte să oprească motorul

---

[9] Acum poţi să pleci (fr.).

şi fără să-şi fi deschis, ca de obicei, porțile spre grădină.

În timp ce-o purta în brațe, Mehria avu din nou privirea aceea febrilă, sticloasă, de varan în pustiu. O-ntrebă în arabă dacă o doare şi ea nu înțelese exact, însă intui şi îi răspunse pe limba lui: „*Le', le'*...[10]„, lăsându-l să creadă că înțepătura nu era mare lucru.

„Mulțumesc” şi „nu” erau singurele cuvinte pe care le învățase şi care îi foloseau aproape tot timpul. Când Zaouf, doica octogenară a amantului ei, intra dimineața să-i aducă prosoape, ea se trăgea înapoi, sub cearşafuri, murmurând acest „nu” răstit, până când îi schimbau şalurile de cânepă cu prosoape adevărate.

Când pleca cu Zaouf în *souk*[11], femeile berbere, care stăteau pe pământ, lângă dunele de curmale, aproape îi puneau piedică cu brațele lor încărcate de lucruri, însă ea spunea „mulțumesc”, uitându-se înainte şi tot repeta silabele, până când le strivea orice înțeles.

În labirintul de mărfuri parcă îşi pierdea suflul, atunci Africa se răzbuna, devenea amenințătoare, o hipnotiza altfel decât Mehria, cu privirea lui de varan. Diminețile, în bazar, Africa nu dădea doi bani pe femeia occidentală care fusese. Acum era singură, fără *sifsari*[12] şi fără copii pe care să-i tragă după ea printre zarzavaturi.

După înțepătura păianjenului de plută, avusese două nopți de delir. Mehria o veghea nemişcat şi, la un moment dat, crezu că o să moară înainte ca Africa să fie a ei, să îi intre în pori şi să i se plimbe în sânge cu Mehria cu tot, şi atunci i se făcu un dor nesfârşit de pantele muntelui Şarra, cu smocurile îngălbenite de iarbă, de soarele ca o flamă şi de felul în care bărbatul arab o-ntindea pe spate, posedând-o cu ochii, ca un şoim pregătit pentru vânătoare.

În Africa, uitase să plângă. Prin uşa bucătăriei, o zări pe Zaouf, frământând o lipie, cu degetele ei negre, ca nişte vreascuri. Stătea aplecată peste aluat, punând marginile pâinii peste jăratic, iar lumina cuptorului era atât de aproape că-i intra în liniile feței, în nări şi între buzele care şuşoteau. Abia atunci înțelese că era vineri şi că bătrâna se ruga. Zaouf era o femeie tristă şi se ruga ca şi cum ar fi plâns. Aici, toate femeile plângeau fără lacrimi. Şi fete mai tinere decât ea ştiau să facă asta muteşte, stând desculțe pe pardoseala bucătăriilor.

Se-nălță între perne şi ceru apă. Mehria plecase, iar peste acoperişurile de țiglă se lăsa întunericul. Transpira. Rămăsese singură

---

[10] Nu, nu (ar.).

[11] Piață (ar.).

[12] Veşmânt feminin tradițional, de obicei alb în golful Tunisului, constând într-o pânză subțire care acoperă corpul şi fața (ar.).

într-o casă arabă, burduşită de lână şi de bumbac, de uleiuri şi de măsline.

Poştaşul era un tânăr cu sânge amestecat, cum zicea Zaouf, care umbla printre bungalow-uri, călare pe motoretă. Mama lui fusese o femeie albă, iar tatăl, un african căruia i se amputase piciorul. Într-o zi, îi aduse avizul unui colet pe care trebuia să-l ridice şi care zăcuse două săptămâni la oficiu.

Putea să jure că fusese desigilat, dar, când îl primi, văzu cu surprindere hârtia intactă peste cutia lipită cu adeziv.

Înăuntru erau actele ei de studii şi câteva nimicuri-tabu, pe care le ceruse de-acasă. Îi scria maică-sii aceeaşi idee, repetată la nesfârşit: „Sunt bine, nu te îngrijora, eu am ales să-mi schimb viața”. Fireşte că n-o credea nimeni, însă ea îi spunea adevărul, fără alte detalii care, oricum, ar fi derutat-o.

Se gândea să lucreze, dar nu ştia bine cu ce s-ar fi putut ocupa şi, în orice caz, amâna momentul pentru clipa în care Africa n-ar mai fi avut, pentru ea, secrete. Mehria lipsea săptămâni întregi. Începuse să cutreiere singură, deşi, în casa arabă, acest obicei provocase zarvă.

Într-o zi află că Ali-scuteristul, cum i se spunea tânărului metis, se pricepe la şoferie şi că are şi diplomă de mecanic. Îl rugă să repare a doua maşină.

„Madame, sunteți sigură că soțul vrea asta?”

„Nu e soțul meu”, îi răspunse.

Îi promise un câştig bun. Începu să lucreze în garajul improvizat, unde Mehria ținea uneltele şi Nissanul alb, cu remorcă. Când maşina fu gata şi poştaşul se pregătea s-o încerce, Raouf lăsă treburile lui, din grădină, şi se apropie. I se adresă în franceză, tocmai ca şi ea să priceapă:

„Băiete, îți cauți moartea!”

Când vru să-l plătească, scuteristul refuză banii, dar îi ceru nişte carne de miel din bucătărie şi plecă murmurând printre zidurile de cărămidă:

„Femeile sunt pierzania noastră”.

După două zile, spălă maşina aproape singură, fiindcă, la sfârşit, femeile o mai ajutaseră cu gălețile. Zaouf ar fi încercat s-o oprească, dar nu ştia destulă franceză. Hafa începu cu amenințările: îi spuse că Mehria era furios şi că se va întoarce la noapte.

„Până vine el, sunt aici.”

„Eu nu sunt răspunzător”, îi mai zise, dar ea era deja la volan.

Când trecu de porți, o văzu în oglinda retrovizoare pe Zaouf cu fața acoperită şi lovindu-şi fruntea de dale.

Îi trecu prin cap să îşi cumpere *sifsari*, dar ştia că nu-i ajung banii. Cheltuise cam mult în ultimul timp.

Drumul era prăfos şi pustiu, iar căldura istovitoare făcea imaginile să îi tremure în fața ochilor ca într-o fotografie mişcată.

Ali îi lăsase ceva benzină, dar sigur nu era de ajuns.

Mergea la-ntâmplare, încercând să găsească ceva ca să-i mişte sufletul.

Era ora tuturor de siestă şi obloanele prăvăliilor erau trase, ca şi cum golful tot ar fi ațipit. Conducea înainte, printre cioturile de palmieri, străduindu-se să îşi amintească prima stație de benzină. Pur şi simplu nu mai ştia unde oprea Mehria să facă plinul. Acum totul i se părea pierdut şi departe, dar nu voia să se lase împresurată de panică. Inițiase o evadare cu care nu se mai descurca.

Se opri o clipă în fața întinderii de nisip şi piatră la intersecția celor trei şosele şi se hotărî să întrebe, însă nimeni nu mai trecea într-un sens sau altul. O tăcere de sticlă prinsese totul ca sub un clopot. Nu putea s-o asculte, din pricina aerului condiționat din cabină.

Încercă să se sprijine pe bancheta din piele, dar era prea cald. N-avea decât să aştepte pe cineva, dar ştia prea bine că, încă vreo oră de-atunci încolo, drumul o să fie pustiu. Îşi scoase o hartă din torpedou şi-ncepu să citească golful, ca pe un poem, cu sonoritățile care îi plăceau: Temime... Menzel... Kelibia. Erau sate cu câte-o moschee şi o cafenea, pe platourile fierbinți, uitate sub cer.

Deodată, zări un punct mişcător pe şoseaua din dreapta ei. Nu putea fi om, dar venea la pas şi, curând, desluşi poverile legănându-se şi urechile măgăruşului care le căra. Alături de animal, o femeie plăpândă, ascunsă sub văl, încerca să îşi mişte tălpile. O vedea plutind, căci canicula o destrăma ca pe o grămăjoară de cenuşă.

Demară şi porni spre ea, până când catârul i se sperie şi-ncepu să ragă, înțepenit pe propriile picioare. Mai văzuse asemenea scene în piața de fructe şi se gândi cum aveau să-l împingă, chinuindu-se amândouă, să îl urce în remorca din spate. Femeia surâse cu dinții ei uimitori şi ochii de un negru profund i se înconjurară de riduri. Vorbea în dialectul tunisian şi nu înțelese nimic. Începură să-şi facă semne. Ea îi arătă rezervorul, sugerându-i că vrea să ajungă la o stație de benzină.

„Moi, venir avec toi[13]„, spuse făptura căreia nu putea să îi dea o vârstă, dar, după *sifsari* şi după mâinile crăpate de muncă, intui că e săracă şi văduvă. „Venir avec toi”, repetă, şi atunci ea deschise platforma, însă măgăruşul nu se clinti.

Arăboaica desfăcu din desagă o turtă cu mazăre şi i-o puse sub nări. Animalul scutură capul şi se îndârji şi mai mult. Ea îşi aduse aminte de

---

[13] Merg şi eu cu tine (fr.). Aici în formă greşită, neliterară.

biscuiți şi de prăjiturile lui Zaouf. De alunele de pământ pe care le avea într-o pungă şi-ncepu să scoată toate aceste bunătăți pe care doica i le pusese într-un pachet.

Catârul amuşină mirosul de miere şi de susan şi păru că ar vrea să guste. Văduva apucă prăjitura şi se duse cu ea de-a lungul remorcii, până la platforma înclinată, pe care o escaladă.

Măgăruşul se lăsă tras şi urcă târâş în remorca încinsă ca o tigaie.

„Vino cu mine în cabină" îi spuse, dar femeia închise repede siguranțele şi se ghemui lângă animal, indicând cu brațul direcția în care aveau să găsească benzinăria. Merseră vreo câțiva kilometri şi ea o privi prin oglindă pe femeia arabă cum se strânsese ca un burduf, lângă celelalte bagaje ale catârului.

Benzinăria avea o singură pompă, dar existau o drogherie şi un bistrou, cu câteva mese. Proprietarul stătea la umbră, sub un salcâm, şi, când le văzu pe cele două femei, întredeschise ochii şi le privi pe sub gene. Se gândi ce puteau să cumpere şi cam cât aveau să rămână. Se uită la catârul muiat de arşiță şi la stăpâna lui, pe care-ai fi zis că o mai văzuse, apoi la femeia albă, care tocmai ieşea din cabină.

Arăboaica trase măgăruşul de funie şi îl coborî cu multă pricepere, apoi îl legă chiar sub copertinele decolorate de soare.

Intrară în cafenea, unde mesele erau pline de muşte. Aşezată în fața ei, femeia arabă îi râse din nou, cu toată splendoarea dinților, care luminau încăperea, dar nu spuse un cuvânt.

„Ai vrea să mâncăm?"

Arăboaica nu înțelese şi-atunci ea i-arătă prin semne ce voise să spună.

„Oui, oui..."

Dar exact când încuviință, proprietarul benzinăriei se-ndreptă către masa lor şi îi zise ei, în franceză:

„Elle est veuve et nomade, mais vous? Pourquoi vous vous baladez seule?[14]„.

Era ca şi când i-ar fi cerut socoteală. Ea trăi revelația Africii insolente, care nu le iubea pe femei, dar îl întrebă cât se poate de blând:

„Ce aveți de mâncare?"

„Crepes au thon et cotelletes[15]."

Locul era încălzit şi sordid, n-ar fi vrut să mănânce, dar se gândi la însoțitoarea arabă, care era sigur flămândă.

„Adu-ne din amândouă, îi spuse, plus cafea şi o carafă cu limonadă."

---

[14] Ea e văduvă şi fără casă, dar dumneata ? De ce te preumbli singură ? (fr.)

[15] Clătite cu ton şi cotlet (fr.).

Ochii văduvei deveniseră azurii ca ai şopârlelor când se însoresc. O priveau într-un fel anume, care era mai intens decât vorbele, iar fața ei smeadă, încrețită în jurul gurii, era o poveste despre podişurile lipsite de apă, despre tuaregi şi despre făpturile ascunse sub văl – cruciate ale vântului şi ale nisipurilor.

Când terminaseră de mâncat, era deja seară şi ele băuseră foarte multă cafea, ca nişte prietene care se regăsiseră.

Târziu, pe la miezul nopții, când Mehria o întrebă ce-au vorbit, ea dădu din umeri şi adormi, încât el crezu că îl minte.

Rhyme era o franțuzoaică slăbuță, atât de îndrăgostită de soțul ei, încât se convertise la islamism şi stătea în fiece vineri lipită de radioul din magazin, să asculte slujba. O ascultau şi frizerii, în timp ce spălau cu şampon părul des şi aspru al localnicilor din golf, vânzătorii, când tăvăleau în sirop gogoşile aburinde, şi bătrânele calfe din atelierele de *chechias*[16], unde cuvintele muezinului acopereau din când în când țăcănitul maşinilor de cusut.

Vinerea dimineața lua un taxi care s-o ducă până la Cafe des Emirs, în zona turistică, doar ca să-l vadă pe şofer îngânând rugăciunea şi legănându-se ca în ritmul unei muzici de bal.

În cafenea era liber, mânerele de nichel sclipeau, iar ceştile albe, de porțelan, aveau un clinchet suav, de bijuterii lovite-ntre ele.

Îi plăceau lumina de ambră, cu norii plutind în dreptul ferestrei, canapelele de mahon, presărate cu perne, şi mirosul dulceag al patiseriilor, pescăruşii care veneau, uneori, până la grilajul terasei.

Adora tăcerea aceea de corabie naufragiată, golul din privirile băutorilor de cafea, farfuriile tivite cu aur, pe care erau aşezate portocale şi felii de dovleac.

Era încă devreme, adora să nu se grăbească, să aibă timp şi să revină când vrea în magazinul de suveniruri. Rhyme o aştepta să vorbească şi să-i facă un tatuaj între inelar şi degetul mic. Rhyme era talentată, ştia să picteze cu hena mai bine decât localnicele.

Mehria era încântat când mâinile ei purtau tatuaje împotriva deochiului, mai ales că Rhyme le stiliza, desena un peşte între ramuri de tamarisc, apoi semilune arabe între aripi de fluture şi conuri solzoase de ananas. Rhyme învăța să gătească cu condimente de la

Maherzia, care era soacra ei, şi, în timp ce-i spunea cum se pune şofranul peste orez, ochii îi ardeau de o patimă pe care ea însăşi o

---

[16] Bonetă bărbătească, din lână pură, de culoare albă sau roşie, până la începutul secolului al XIX-lea însemn al rafinamentului şi al eleganţei elitelor din Africa de Nord şi Orientul Mijlociu (ar.).

cunoştea: era dragostea soțului ei, care nu se mai istovea până la cântatul privighetorii, erau vorbele lui agățându-i-se de inimă ca vița sălbatică.

În schimb, la lumina zilei, el se înstrăina, îşi rodea mustața cu dinții şi se enerva din orice, iar în orele de siestă o lăsa să se lupte singură cu lădițele de smochine şi cu marafeturile din magazin.

Darrielle îi ura pe acest Azmir şi pe fratele lui, Bellet, dar îi plăceau Maherzia şi fetele ei, încă mici, din a doua căsătorie. Față de Rhyme nu spunea nimic, mai ales că Azmir o făcea fericită, era soarele ei african, promisiunea pentru care-şi abandonase câmpiile de lavandă din Aix.

La rândul lui, Azmir o disprețuia, pentru că venise doar cu bagajele pe moşiile lui Mehria şi pentru că era atât de nestăpânită. Nu-ndrăznea să-i spună nevesti-sii să n-o mai primească, fiindcă, în fapt, din magazin cumpăra oricine, însă ochii îi scăpărau când le vedea stând de vorbă şi îi spunea de fiecare dată:

„Femeia asta va trebui să te părăsească, atunci când vom avea un copil”.

Rhyme îi povestea toate astea, după cum îi spusese şi că-şi lua pilulele pe ascuns, fiindcă se temea să rămână gravidă.

„El ar călători atunci, ca Mehria, căutând o femeie tânără şi lipsită de griji.”

Aşadar, înțelese: pentru ei, ea era o femeie tânără, care se plictisea, hoinărind de la un capăt la altul al golfului.

Zaouf le povestise şi altora că femeia asta ciudată îl făcuse pe Mehria mai blând, drăgăstos ca un porumbel, şi că minunea dura.

Arăboaicele o invidiau şi doar Rhyme o-ntreba, câteodată, când erau singure, dacă Mehria era „un bon amant”.

„Şi dacă da, de ce pleacă atât de des?”

Ce putea să-i răspundă? Rhyme îi devenise o aliată şi, spre deosebire de ea, franțuzoaica făcea ca lucrurile să aibă un aer definitiv.

Curând, Azmir îşi pierdu răbdarea şi-ncepură să facă amor şi în orele de după-amiază. Rhyme părea obosită, mai obosită decât atunci când se spetea cu lădițele. În plus, soacră-sa îi spuse că zgomotele patului lor se aud până jos, în camera fetelor încă adolescente.

„Nu mai am tăria să mă opun”, îi mărturisise lui Darrielle şi, din clipa aceea, începu să-l îmbrățişeze ca pe tatăl copilului ei, amețindu-l cu vulcanul părului despletit şi cu adâncitura buricului.

Dar copilul se lăsa aşteptat. La sfârşitul lui august, Rhyme nu era încă însărcinată, iar Azmir începuse să piardă serile în atelierul de reparații al lui Bellet şi prin port, în speluncile celor care încărcau ton.

Când vându un covor, care făcea mai bine de patru mii de dinari, Rhyme puse banii într-o poşetă şi hotărî să meargă la doctor. Azmir nici

nu voia să audă. El o iubea după-amiaza şi noaptea pe divanul care luase deja forma corpului lor şi mai mult nu voia să facă. Rhyme se privea în oglinzi şi îşi mângâia pântecele, gândindu-se cum se va umfla ca o încărcătură de cartofi dulci. Rhyme urca scărița din magazin, târându-şi picioarele şi închipuindu-şi cum îi e de greu din cauza burții. Mai nou, frazele ei începeau cu „atunci când voi fi gravidă” şi totul se transformă într-o încleştare a două închipuiri: a bărbatului care îşi dorea să-şi audă fiul lovind în placentă ca într-o cochilie de sidef, ce avea să cedeze până la urmă, şi a ei, care se credea o mamă perpetuă a unui prunc cât un zar de argint pe care ea îl purta la gât.

Darrielle o conduse la clinică cu maşina şi acolo stătură împreună în sala de aşteptare mai mult de o jumătate de oră, iar când Rhyme îmbrăcă halatul de unică folosință ca să meargă la consultație, doctorița ieşi pe hol şi le invită pe-amândouă.

Rhyme părea învelită într-o coajă de ou, tremura şi îşi ascundea mâinile, care i se răciseră, şi-atunci ea o văzu pentru prima oară în întregul asamblărilor ei, de păpuşă dintr-un muzeu: era exasperant de fragilă şi de frumoasă, avea umerii pistruiați şi clavicule precum corzile unui instrument, pulpe rozalii, cu fuioare de muşchi şi rotulele abia înflorite. Rhyme era o fetiță ceva mai mare, crescută în lanurile cu maci, din Provence, era o copilă care se juca de-a nevasta, într-o casă arabă, cu câini de vânătoare şi rude.

Expertiza medicală îi dovedise că era aptă să aibă copii şi-atunci lucrurile stăteau prost cu Azmir. Maherzia se îngrozi şi o sfătui să nu-i spună. „Fără un fiu, Azmir o să ceară divorțul”, se plânse Rhyme, însă soacra o contrazise: „Ai să faci ce-au făcut şi altele”, dar nu zise mai mult.

Când Mehria veni de la Hammamet, unde culesese măslinele, ea îi povesti despre analize, despre Rhyme şi despre Azmir, recunoscând că pe soț nu putea să-l sufere.

Mehria avu un zâmbet şiret, aşa cum nu-l mai văzuse, dar lucirea lui i se şterse repede de pe față. I-adusese o pălărie de pai, legată cu fundă şi o tot ruga s-o probeze şi nişte *makrouth*[17], coaptă chiar în dimineața aceea.

„O să dăm o petrecere înainte de Aid El Kebhir[18] şi-o să poți să-ți aduci prietena.”

Ea, care dansa cu pălăria în mână, se opri o secundă şi îl privi în felul

---

[17] Plăcintă tradițională, foarte dulce, cu umplutură de curmale şi miere (ar.).

[18] Comemorare musulmană a sacrificării mielului de către Avraam, în locul fiului său, Isaac. Sunniții din golful Tunisului marchează această sărbătoare prin ospeţe lungi, cu carne de oaie (ar.).

acela, al lor, de dinaintea fiecărei înlănțuiri, iar Mehria oftă şi îi spuse:

„Vino, mi-ai lipsit foarte mult”.

Ea i se cuibări lângă piept, dar tot nu putea fi ca Rhyme, un fel de libelulă de sfoară, ea era o femeie-țipar, coborându-i în sensul sângelui şi insinuându-i-se sub piele.

O vreme, avu naivitatea să creadă că petrecerea era pentru ea şi că Mehria chiar socotise că trecuse un an, se găti, începu să se ungă cu ulei de migdal şi-ncepu iarăşi să se gândească la *sifsari*. Mehria îi promise unul cu ornamente şi o salbă verde de malahit, cu închizătorile lucrate în aur.

Într-o zi, Maherzia îi spuse lui Rhyme s-o invite la ceai şi ea se bucură şi mai mult. Hotărî să aleagă daruri pe care să le ducă în vizită. Cumpără un şal pentru soacră, iar pentru Rhyme şi cumnatele ei, Zaouf puse struguri într-un coş din iarbă esparto şi făcu un aranjament cu vlăstare de mure coapte.

Era foarte cald şi se îmbrăcase cu o rochie de pânză, lungă până la glezne, iar doica îi dăduse o găteală de cap, subțire şi vaporoasă ca spuma. Era prima oară când o purta, mirosea a santal, din dulapuri, şi îi plăcea fiindcă era albă, iar albul îi încadra bine fața. Voia să fie gătită, cum erau mereu fetele Maherziei, care purtau brățări polisate pe brațele brune şi mătăsoase, iar în lobii urechilor le atârnau safire mari cât măceşele.

O aşteptau toate patru în jurul unui ceainic de cupru, care mocnea pe cărbuni, iar aroma din casă o făcea să leşine.

Îşi lăsase viața în urmă pentru aceste mirosuri, pentru coriandru şi pentru mireasma de iasomie, pentru izul înțepător de ghimbir şi pentru aburul de mentă sălbatică opărită în ceainice.

Se lăsă cam cu greutate pe pernele moi din piele de dromader şi, pentru că nu putea să se sprijine, stătea ghemuită, privindu-le pe aceste femei ca pe nişte odalisce pictate. Maherzia i le prezentă pe fiicele ei, Karima şi Monia, iar ele o sărutară de câte trei ori, după obiceiul din golf.

Era bine, era amiază, nu vedeai nici țipenie prin grădini sau în curți, iar ele stăteau ascunse de storuri. Maherzia începu să fumeze, fixându-şi țigara într-un muştiuc de coral şi atunci se porni să vorbească:

„Spune-i lui Mehria că-i mulțumesc pentru această petrecere, e un prilej pentru Rhyme să rămână gravidă şi să-şi cumpere tăcerea unui amant. Am să-i dau cât face. Dacă e un bun vânător şi un straşnic bărbat arab, nu va vorbi toată viața şi nu va dori să vadă copilul”. Ea o asculta năucită, prinsă ca-ntr-o bulă de apă în mirosul de ceai şi în scăpărările ochilor de agat ai femeii care vorbea şi care nu putea fi oprită. Celelalte trei o priveau în linişte, în timp ce ea îngăima cu jumătate de voce:

„Cine e bărbatul?”.

„Nu ştiu şi n-aş vrea să aflu. E destul să ştie doar ea”, îi răspunse soacra, „iar dacă Allah n-o ajută să rămână gravidă într-o singură noapte, atunci n-are soartă şi Azmir va vedea ce e de făcut.”

Se întoarse acasă trăsnită, ţintuită-n adâncul inimii şi Zaouf îi dădu să bea lapte cald îndulcit cu miere. Se culcă devreme şi închise uşa cu cheia. Mehria roi ca un bărzăune pe la uşa dormitorului ei, întrebându-se dacă e bolnavă şi cum ar putea s-o împace.

Începuse să iasă cu Rhyme, Karima şi Monia, dar nu mai vorbiră vreodată despre ziua petrecerii. Se plimbau pe plajă şi Rhyme povestea ce mai învăţase să pregătească pentru familie. O vedea cum aşteaptă şi cum înfloreşte ca un tufiş de maquis.

Cu o săptămână înainte, primi *sifsari*-ul promis. Era răpitor, dar nu-l îmbrăcă şi îi aruncă lui Mehria:

„Eu sunt o femeie europeană”.

Părea că-l lovise în moalele capului. Pusese veştmântul pe pat şi-ncepuse să meargă cu spatele către uşă:

„Jcoute, je vais mourir, si tu me quittes[19]„.

Dispăru pe scară şi nu-l mai văzu preţ de câteva zile. Slăbise, şi când se întoarse acasă îl găsi mai frumos decât îl ştia. Înnebunea de dorinţă, dar se prefăcea că nu-i pasă.

O noapte întreagă palmierii se zbătură în vânt, sub o lună mare şi galbenă. Curtea se umpluse de crengi şi de seminţe de sorg. Pe mare, fusese furtună şi bărcile nu ieşeau în larg.

Şi-amintea ca azi cerul roşu, ca o burtă de animal sfâşiată, pe Mehria fumând sub copaci şi-aşteptând ca ea să coboare şi să-i vorbească.

Îl vedea din balcon, dar stătea nemişcată, cu puloverul peste cămaşa de noapte şi cu picioarele goale pe dalele încă fierbinţi. N-avea somn, doar o furie înecată în lacrimi. Auzea respiraţia apei şi vârtejul firelor de nisip izbindu-se de ciment, urletul unui câine, departe, în estuar, şi foiala păsărilor, undeva, în ficuşi.

Era o beznă vibrantă, iar tristeţea ei avea corp, alerga în sus şi în jos, între ea şi bărbatul care se îndârjea. Era ca şi cum totul i se-ntâmplase alteia, şi nu ei.

Nu se rugase niciodată de nimeni, însă atunci îl ruga, în gând, să se întoarcă cu faţa şi să-i spună ceva, o chemare, o frază. Dar era o hipnoză care nu funcţiona. Mehria strivea sub tălpi nisipul grunjos şi frunzele smulse şi, în cele din urmă, plecă.

Dimineaţa, îl văzu tot în curte, sub smochinii pitici, curăţându-şi

---

[19] Ascultă, am să mor dacă mă părăseşti (fr.).

armele. Era clar: avea să le-arate oaspeților panoplia – flintele şi pumnalele arăbeşti, jungherele de colecție. Îşi relua obiceiurile de dinainte de ea.

Află mai târziu că doica îi spusese în dialectul în care-şi vorbeau: „Mehria, nu-ți lăsa inima să te-nfrunte!”. O ascultă, dar nu făcu niciun gest. Mai erau două zile. Dădu dispoziție să fie spălate porțile cu leşie şi încuietorile să sclipească.

Atunci Rhyme veni cu ideea, văzând lemnul curat ca un obraz de copil: „Am să le pictez cum au fost!”.

Într-adevăr, intrările îşi pierduseră din splendoarea porților rotunde, din nord.

Rhyme o alese pe cea ivorie, cu mâinile Fatimei în chip de zăvor, încrustată cu rozete şi peşti, cu havuzuri de apă şi cel de-al treilea ochi, stând deasupra ulcioarelor cu uleiuri şi mirt.

Şterse totul şi răzui, dând culoarea verbinei celor două deschideri dintr-o singură uşă. Vinețiul bobocilor de isop îl topi în brunul picăturilor de tămâie şi adăugă doar un strop din însângerarea ciorchinilor de melisă. Apoi sosi verdele oxidat în bulbii de chitră şi albul catifelat al petalelor de Neroli, lângă cenuşiul umbros al cedrilor de Liban. De acolo, din golf, pe toată spinarea muntelui Şarra, a Atlasului şi a coastelor care traversau în Maroc, ea pictă acest zvon al verdelui-negru şi al verdelui ceruit, care sfida uscăciunea Marelui Erg şi biciul nisipurilor.

Acum poarta era ca o pleoapă fardată a unei cadâne, când râde în somn. Mai puse carminul dragostei vinovate şi negrul de khol de la ochii mireselor, bănuții şi cercurile de la gleznele dansatoarelor şi nişte flamingo, cu picioroangele scufundate în mlaştina lacului Ichkeul.

Se puse pe ea, cu burta bombată, ca un vas ce păstrează boabe de grâu şi, deasupra, un înger ducând între aripi un bastard, ca pe un cocon. O puse pe Darrielle, ca pe o fugară, cu fața ascunsă sub văl, şi pe Mehria gonind-o din urmă, ca un vânător cu vânatul lui. O puse pe Maherzia cu fetele şi pe soțul ei adormit. Puse marea, ca un cuțit lucind între dune şi, din loc în loc, câte o moschee. Puse şoareci de câmp îngrăşați ca vulpile şi o broască țestoasă, ca să poarte noroc.

Zaouf se-ntorcea de la piața de carne şi, când văzu totul, încremeni. Poarta cu însemnele din Coran, talismanul deochiului, gloria credinței islamice – dispăruseră. Ce vedea era o perdea de mătase peste o lume neîncepută.

„Ai să fii blestemată!”, îi spuse şi se trânti în țărână, în timp ce Rhyme rămase cu pensulele în aer, paralizată de frică. Stătea ca o cobe în fața casei în care urma să petreacă şi se gândea dacă mai are vreo şansă.

Însă, chiar atunci, se auzi zumzetul muzicanților *maaloof*[20] şi al suflătorilor *sukra*[21] , cu turbanele lor ca de zahăr, îngrămădiți lângă ziduri.

„Ce poartă frumoasă”, zise unul din ei, singurul care purta un fes roşu.

„Cu adevărat minunată”, îi luă altul cuvântul, poticnindu-se din cântat, „de parcă e vie...”.

Intrară cu grijă la vopselele încă proaspete, cu grijă la pragurile deja lăcuite şi cerură să-i vadă stăpânul casei.

„Domnul nu e aici”, le răspunse Raouf, „dar acesta e locul şi aici e grădina în care mâine vor veni oaspeții”. Se-aşezară la umbră şi mâncară gustările, după care

Zaouf le împărți apă.

Îi vedea de sus, printre storurile dormitorului ei, cum îşi rup *tabuna*[22] în patru şi o pun în desagile de la gât.

Nu terminaseră de mâncat, dar se strânseseră în jurul tamburelor şi-ncepuseră să le bată, lovind uşor, ca şi cum le-ar fi mângâiat. Sunetul acela, ca un plâns gâtuit, se-nălță spre ferestre şi se risipi între bungalow-uri.

Nu era un cânt de petrecere, ci un vibrato arab, despre bucurie şi moarte. Un gurist mai bătrân se porni cu vocea, însoțindu-se de lăută şi de *kannoun*[23] Era o melodie de nuntă, unduitoare ca fumul, tulbure ca nectarul de rodie.

Zaouf şi femeile ieşiră la uşi, cu fețele învelite, iar bătrâna bucătăreasă începu să se tânguie şi să se legene.

O căldură densă ca untul ieşea din pământ. Muzicanții stăteau în cerc şi, în mijlocul lor, Abdulhab, care era cel mai tânăr, ciupea corzile unei țitere, cu arătătoarele prinse în apărători de alamă.

Stăpânul casei tot nu veni şi cântară singuri până la apus. Raouf îi încredință că erau primiți şi puteau să vină a doua zi. Le dădu câteva milimi, cât să se întoarcă acasă cu câte o fleică de berbecuț.

Când se ridicară de sub smochini, văzu cum lăsaseră, fiecare, culcuşuri rotunde în nisip.

Se întunecase, şi-atunci, cu o seară înaintea petrecerii, se uită mai cu luare-aminte în oglinzi.

Pe femeia aceasta o vedea prima oară: voluptuoasă şi brună, cu buzele

---

[20] Muzică tradiţională, cu originea în Spania arabo-islamică (ar.).

[21] Instrument tradiţional de suflat asemănător fluierului (ar.).

[22] Pâine tradiţională din sudul Magrebului (ar.).

[23] Ţiteră din seria instrumentelor maaloof (ar.).

albite de soare.

Avea genunchii rugoşi şi coatele arse, dar pielea îi era ca miezul de prună.

Părul i se asprise şi ochii îi străluceau.

Corpul părea schimbat, cu linii curbe şi noduri, ca un gât de *mehzet*[24], în care magrebienii suflau, făcându-l să cânte.

Nu mai era ea, ci o alta. Nu ştia dacă să o placă. Se priveau şi o interesa cum ar putea s-o împodobească, să o facă seducătoare.

Păstra în valize pantofi europeni şi bijuterii, un ceas business cu diamante. O rochie neagră, de seară şi, probabil, ciorapi. Nu era potrivit, dar ea asta fusese.

Mai era şi acum, într-un fel anume, însă Africa o-nchisese pe femeia aceea într-un cufăr secret.

Mehria o îndrăgise pe ea din oglindă sau pe cea care ar fi trebuit să devină?

Se afla undeva, între două drumuri. Zâmbea derutată, năucă, mişcându-şi braţele. Luă un văl de pe scaun şi-ncepu să danseze, singură, fără muzică, după cum mai făcuse şi altădată. Amantul o mai iubea sau o părăsise?

Întrebările îi păreau uşoare, atunci nu conta decât trupul cel nou, cu care se împrietenise. Nu era un trup pe care să-l lege ori să-l ascundă. Nu trăise aproape deloc, ea voia să-l poarte.

Îşi aduse aminte de primul vis, după ce rămăsese în golf: ieşea ca o Afrodită dintr-o baie de lapte şi Zaouf o ţinea de mână şi se chinuia s-o îmbrace, încercând să îi lege cordoanele *sifsari*-ului. Dar ea zburase deja, plutea pe deasupra cedrilor, ca o rândunică de mare şi niciodată nu mai simţise o fericire egală cu acel zbor.

Dimineaţa, cactusul din camera ei înflorise, ca o izbucnire de foc. Toată casa veni să-l admire. Doar atunci văzu că era şi Mehria, care se bărbierise.

Se aproprie şi îi spuse „bonjour, ma belle”, cu o voce de copil vinovat.

„Tot mai vrei să mă pedepseşti?”

„Nu te face că nu înţelegi”, îi răspunse.

Coborî din cearşafuri şi el o urmă cu ochii, iar privirea lui îi dădu fiori, ca la început. Era multă lumină, florile de cactus – aprinse ca sângele şi născute exact pentru ea, în ziua petrecerii.

Aerul începea să se încălzească, mustind de gâze şi de picuri de praf; auzi un cocoş răguşit, dintre tufe, apoi vrăbiile din palmieri şi scârţâitul

---

[24] Instrument tradiţional de suflat, asemănător cimpoiului (ar.).

podelei de teck, din încăperile de alături.

„Toți prietenii mei se vor bucura”, îi spuse Mehria.

„Le-am vorbit despre tine”.

Ea tăcu pentru o secundă, apoi îl rugă:

„Ai putea să mă duci în golf? Am nevoie de câteva ore ca să fiu gata, vreau să fii mândru de mine”.

„Dar sunt oricum”, o asigură şi, în cele din urmă, o cuprinse de umeri peste cămaşă. Era caldă, din somn, şi răspândea o mireasmă pe care el o ştia din copilărie: lavandă, agrişe, pământ proaspăt udat.

Mirosea a curat, ca Zaouf pe vremuri, când îl alăpta, suportându-i gingiile întărite, mirosea a floare de fân, a paciuli, a femeie tânără şi căsătorită cu bărbatul pe care îl adora.

Îi adulmecă rădăcinile părului, coastele fragile ca fluierele, acel pliu al ispitei, coborât între sâni şi ar fi mers tot aşa, în această rostogolire, dacă ea nu l-ar fi strigat.

„Mehria, dragul meu...”, îi spusese, şi cuvintele ei îl loveau în piept, cu nişte atingeri ca de zăpadă.

Ea se duse în golf, la baia de abur, şi stătu în cârd cu femeile despletite. Se lăsă frecată cu lufa şi călcată de picioarele arăboaicei, care îi trosni oasele şi apoi o masă, netezindu-i carnea până se făcu mătăsoasă.

Îşi lăcui unghiile în culoarea căpşunei şi îşi tunse părul, înviorându-l. Îşi ținu călcâiele în balsamuri de parafină şi se epilă peste tot, ca şi cum se născuse a doua oară.

Îşi ascunse cearcănele sub fard, aşteptând să sosească noaptea şi să-şi fluture genele înnegrite.

Îşi vopsi sprâncenele şi se odihni, sorbind ceai cu fetele care se gătiseră.

Bârfi lumea occidentală şi promise să se îmbrace în *sifsari*.

Dar acasă, privindu-se în oglinzi, se trezi şi plânse de-a binelea. Arăta ca o păuniță din seraiul Magrebului.

Nu aşa o ştia Mehria. Nu aşa o voia corpul ei cel nou, care se visa dezgolit.

Îşi trase ciorapii şi îi prinse pe coapsă în dantelele jartierelor. Îşi puse pe rând celelalte desuuri şi se încălță cu pantofii. Era mai înaltă, iar picioarele ei părură nervoase pe sub rochia cambrată pe crupe.

Tropăi, ca o iapă tânără, în fața oglinzii şi îşi ciufuli părul prea îmblânzit. Era mult mai bine. Îi fusese dor să umble pe tocuri, să flirteze, să-şi arate încheieturile.

Auzi paşii lui Mehria pe trepte şi inima i se învolbură. Când bătu la uşă, îi spuse să intre, cu o voce pe care nu şi-o recunoscu. Nu putea să-l privească. Îl vedea prin oglindă, iar el, la rândul lui, îi văzu torsul înfăşat

în mătase, urechile dezgolite şi braţele strălucind, escarpenii atât de fini şi de senzuali, susţinându-i gleznele.

Îngheţase şi doar ochii i se roteau ca o ramă de aer în jurul făpturii ei nemaipomenite, pe care avea s-o conducă în rândul oaspeţilor, înfruntând gelozia lor şi regretul că trăiseră până-atunci departe de o femeie ca ea. Dar era a lui, doar a lui, îşi spunea cu pieptul umflându-i-se sub *galabiya*[25] neagră cu auriu – un costum de ceremonie al tatălui său, piesă rară, care, împreună cu şalul turbanului de pe cap, îi dădeau un aer excentric, de arab bogat, costumat pentru oaspeţi.

Îl iubi imediat, ca pe o figură de film, pe care avea să o uite la sfârşitul peliculei. Nu-şi vorbeau nimic, se priveau, ascultând fiecare respiraţia celuilalt. Îi întinse degetele, să i le sărute. El îi sărută braţul tot, până sus, în umăr.

Vocile mesenilor se-mpleteau în aer peste fumul de narghilea, peste clinchetul de pahare şi farfurii încărcate cu bunătăţi.

Izul de ceapă şi de grătar se ciocnea de parfumul uleiurilor de corp.

Mehria deschise ferestrele şi în sala de oaspeţi pătrunse amurgul, cu primele stele şi un ţipăt de cucuvea.

Încă o mai priveau şi după ce trecuse să se aşeze la locul ei. Încă mai vorbeau despre ea în şoaptă. Ştia. Aveau să vorbească mai multe zile. Între nevestele ascunse sub văl, ea era singura amantă. În ochii lor, o viperă cu corn. Nu-l înţelegeau pe Mehria, dar el n-avea nevoie de priceperea lor. Mândria îi urcase în ochi, licărind ca un joc de apă. Ridica paharul din când în când, toastând în arabă şi adresându-se tuturor. El era stăpânul. Nimeni nu-i spunea în faţă ce crede.

Începuseră să curgă platouri cu răcituri şi cârnaţi *merguez*[26]. Rachiul de smochine şi vinurile aveau să dezlege limbile.

Ea se ridică de la masă, încercând să ajungă în grupul femeilor care stăteau lângă muzicanţi. Ochii bărbaţilor o urmară, ca un roi de ţânţari. Îi simţea pe braţe, pe piele, sâcâitori şi hulpavi.

Femeile, în schimb, o primiră speriate şi se întrerupseră din ce discutau. Până şi Rhyme se îndepărtase.

O privea cu răceală, mişcându-şi cerceii masivi pe sub văl. Maherzia abia îi zâmbi, însă fetele ei o priveau fascinate, măsurând-o din creştet la vârful unghiilor.

Erau foarte frumoase şi diferite. Simţi că, dacă ar fi fost singure, toate i-ar fi atins rochia, pantofii, i-ar fi cerut să îi vadă bijuteriile. Dar acum

---

[25] Tunică bărbătească de ceremonie, confecţionată din bumbac, borangic sau lână şi ornamentată conform clanului şi statutului social sau religios al deţinătorului (ar.).

[26] Cârnaţi tradiţionali din carne de miel, foarte picanţi (fr.).

erau cu bărbații lor. Nu credea ca Mehria să aibă atâția prieteni. Mulți erau îmbrăcați europeneşte, în costume costisitoare de fabricanți sau de latifundiari de măsline.

Se gândi la şeful ei snob, un conțopist cu câteva conturi, pe care ei l-ar fi luat într-un buzunar. Dar trecutul nu avea rost. Nu atunci, nu acolo.

Cineva, un chelner, o chemă în franceză şi îi spuse că Mehria o caută. Ce voia?

Ciuguli un aperitiv dintr-o farfurie, dar mirosul de oaie şi de carne tocată îi făcu rău. Încercă să bea apă. Mehria, ajuns în apropriere, îi întinse o cupă cu vinul ei. Acel Vieux Thiber, care îi făcuse să se găsească, îi plăcu mai mult ca oricând. Sorbi doar puțin. Nu putea să bea în dogoarea îmbâcsită de fum, de parfumuri şi de mâncare.

Transpira şi o dureau tălpile. Se mişca, urmărită de zeci de ochi, încoace şi-ncolo, între oalele cu *chakchouka*[27] şi grătarele cu *mirmiz*[28].

Dinspre bucătărie, veneau într-una feluri de salate şi de cuşcuş, *kefta*[29] şi munți de pâine. Era ca la o nuntă de beduini când toți aşteptau cumpărarea miresei. Numai că atunci îşi doreau să răsară luna, să vină răcoarea, să apară dansatoarele din buric.

Aveau să se dezlănțuie după miezul nopții. Deocamdată erau copii care adormiseră sau care plângeau şi pe care mamele lor îi cărau în brațe. Mai era de mâncat, de vorbit, iar femeile nu se retrăseseră.

O vedea pe Rhyme de departe, îmbrăcată în verde, ca o frunză de portocal, în buchetul culorilor celorlalte. Karima îi făcu semn cu mâna. Sora ei îi zâmbi cu toți dinții mânjiți de ruj.

Era cald şi bărbații trecuseră pe terasă. Abia acum se distingea muzica, dulcele *kannoun* şi lăuta. Era amețită, căci nu mâncase, băuse doar ceai şi un strop de vin. Ceru un barbun cu legume, dar gustul de peşte o răscoli.

Deschiseră uşile spre grădină. Vântul rupea din zgomote, le purta peste golf. Râsete, spărturi de cuvinte, un semnal de vapor, care tocmai ieşea din radă, aruncând în mare scântei.

Hafa ducea tăvile cu cafele, încercând să vadă în întuneric.

„Puneți o lumină aici!” le strigă servitorilor care trebăluiau, însă nimeni n-avea timp pentru asta.

Le zări o clipă pe Rhyme şi pe Maherzia îndepărtându-se. Se gândi că plecaseră, însă soacra şi fetele apărură după un timp în grădină. Doar puține femei rămăseseră şi stăteau afară, în grupuri.

---

[27] Tocană de ardei, mazăre, ceapă şi ou, servită cu multă lămâie (ar.).

[28] Friptură de oaie, cu garnitură de fasole lată şi sos picant (ar.).

[29] Chiftele din carne de oaie, aromate cu verdeţuri (ar.).

La un moment dat, se făcu rumoare. Raouf anunță că sosise unchiul după tată al lui Mehria. Îl recunoscu după cicatrice. Venea din Maroc, însoțit de alți trei bărbați foarte tineri. Apăru în lumină, cu părul lui sur, într-un şal ca laptele. Se-ngrăşase sau era doar efectul veşmintelor largi şi atât de albe. Era teatral şi impunător, dar tot ce părea ieşit din comun era şoimul de vânătoare. Îi stătea pe umăr, nemişcat ca un bibelou şi doar ochii i se roteau amenințător.

Se apropie şi o strânse în brațe. Îl simți încântat, ca un negustor care cumpără aur.

„Unde e Mehria?”

„Nu ştiu, dar mă duc să-l caut.”

Servitorii se repeziră să-i aducă tutunul, fiindcă îi ştiau obiceiurile.

Ea urcă pe scară, dar i se păru imposibil să mai facă un pas pe tocuri. Se descălță şi îşi luă pantofii în mână. Voia oricum să îşi schimbe hainele sus, în camera ei.

La Mehria, sub uşă, era un fir de lumină. Părea flacăra unei lumânări care pâlpâie.

Se opri să bată, dar o tuse străină străbătu dinăuntru.

Îşi ținu respirația, să asculte. Erau şoapte şi gemete şi parcă o muzică foarte lentă.

Nu desluşi mai nimic din pricina bubuiturilor din urechi, fiindcă pulsul i-o luase razna.

Se chirci pe podea, chiar în fața uşii. Câteva secunde, auzi doar foşnete, dar Mehria vorbi dintr-odată clar şi spuse: „Aşteaptă!”.

Îi răspunse un glas de femeie, slab şi înăbuşit, pe care nu reuşi să îl recunoască. Brusc, îşi dădu seama că înțelege.

Nu vorbeau în arabă.

Nu i-a spus niciodată ce auzise, nici cum simțise atunci că ar fi vrut să dispară. Se dădu bolnavă câteva zile şi chiar era. Refuză să-l vadă. Apoi Mehria plecă pentru două luni.

Ea rămase să lenevească, legănându-se într-un balansoar. Începu să-şi aducă aminte ce credea că uitase.

Nu ştia de ce îi veneau în cap amintiri despre prima călătorie la mare, în țara ei. Dar curând obosea şi cădea în somn. Se trezea în golf şi o lua de la capăt.

Adormea în curte, printre bondari, şi Zaouf o acoperea cu o pânză în chip de apărătoare. Doica se îngrijea de ghivecele de geranium şi de tufele de acante, care înfloreau până în octombrie.

Trăia în grădină, ca-ntr-o lume a nimănui. Uneori, înclina să creadă că şi spațiul acela era din trecut şi că ea locuia într-o promisiune.

Începea Ramadanul peste câteva zile şi Raouf şi Hafa se duceau la

morminte. Într-o zi îi rugă să o ia cu ei.

Nu era chiar obişnuit să aducă la cimitir o femeie care nu era musulmană, să le vadă morții, dar acceptară. Era dimineață, imediat după răsărit, şi peste lanurile de sorg se cernuse un fel de rouă. Şoseaua era de asemenea udă şi părea fără capăt, încât ai fi zis că se pierde în nori.

Raouf şi Hafa vorbeau între ei în arabă şi o uitaseră aproape cu totul.

Paznicul cimitirului protestă că o aduseseră. Auzi de mai multe ori numele lui Mehria şi, în cele din urmă, deschise poarta.

De la primii paşi o izbi mirosul amar de pin şi de chiparos şi aroma fructată a arbuştilor de lămâi.

Pietrele tombale erau ferestre către miezul pământului sau către Allah, nu ştia prea bine. Îşi aduse aminte de când nu se rugase pe limba ei.

Îl lăsă pe Hafa să o ia înainte, până când se îndepărtă. Nu voia să-l încurce. Îl vedea pe alee, îngenunchind şi punând semințe. Morții lui era risipiți, însă fiecare păstra un loc pentru pus grăunțele. În tradiția musulmană, păsările care veneau să culeagă boabele înălțau la cer sufletul dispărutului.

Puse mei şi grâu şi se prosternă în tăcerea umedă.

Peste firele ațoase de iarbă, fruntea lui făcu dâre. La fel, palmele şi genunchii.

Nu văzuse ceva asemănător nici în cimitirul francez, unde se plimbase adesea, şi nici în alt loc. Cât despre Hafa, îl crezuse un slujitor care mâna caprele şi dădea ordinele în curte.

Îl văzuse odată vânând, când târa fazanul aproape viu, smuls din gura şorecarului său şi îl considerase o brută.

Nu şi-l imagina mângâind o femeie. Şi când moțăia între palmieri, arăta încruntat şi la pândă.

Raouf îi spusese că prindea şerpi, primăvara, când înfloreau orhideele, şi că era neîntrecut în culesul veninului.

Cunoştea toate plantele din deşert. Lui Raouf îi împărtăşise dorința lui cea mai aprigă: să moară departe, într-un ținut unde ninge.

Raouf era mult mai vorbăreț şi mai tânăr, îi plăcea Julio Iglesias, pe care îl asculta de sute de ori în maşină.

Când era copil, vara, fugea pe plajă, să vadă turistele în bikini. Mehria îl adusese când avea patru ani şi-l dăduse femeilor, la bucătărie. Mai avea şapte frați în Mejerda, într-o familie foarte săracă.

N-ar mai fi vrut să plece din golf. N-avea nici morminte aici, nici strămoşi, dar spera să-şi găsească o fată.

Acum nu se ruga, ci stătea deoparte. Se uita cu milă la criptele altora, la furnicile roşii, care năpădiseră pietrele.

Abrah Sabir, unchiul după tată al lui Mehria, deschise porțile şi intră

în curte:

„Nu sunteți niciunul pe-aici? Unde sunteți?”.

Îl vedea atunci la lumina zilei, fără îmbrăcămintea de sărbătoare, dar tot i se părea neobişnuit.

Se zvonea despre el că e clarvăzător. Alții îi spuneau chiar Sabir cel Sfânt, pentru că fusese ajutor de imam, în moscheea Zitouna, înainte să fi plecat în Maroc. Avea fabrici de pielărie în Rabat şi la Marrakesh, dar venea foarte des în golf.

Nu-şi spunea niciodată vârsta. Nici n-avea de ce. Era brun, cu părul şi barba încărunțite, iar ochii îi erau aurii, ca ai şoimului care îl însoțea. Chiar aşa îi doreau duşmanii, care se temeau de el şi de pasăre: „adormire-i-ar ochii de şoim!”.

Era văduv de mai mulți ani. Fusese student la Cairo, unde învățase economia. Dacă n-ar fi avut obrazul crestat, ar fi trecut drept frumos şi paşnic.

Ea avu aceeaşi sfială văzându-l, ca toate femeile când îl întâlneau. Însă numai o clipă. Sau poate era din pricina şoimului. Prădătorul îi stătea nemişcat, pe umăr, învârtindu-şi doar ochii.

Ea se oferi să pună ibricele pentru o *cafe turc* pe care s-o bea amândoi la umbră.

„Dar de ce aici şi nu în oraş?”

Pentru el, în oraş însemna pe colină, în galeria din Sidi Bou. În acest local, *El Artista*, fostă casă a unui bei, locuia andaluza la care trăgea, când venea în golf. Ea era şi patroana pinacotecii. Ținea cafeneaua de sus şi colecția de tablouri de la parter.

Era o casă plină de leandri, orientată spre nord. Nu venea multă lume în miezul zilei, deşi salonul era răcoros.

Îi întâmpină o creolă înaltă, cu degete fine înfăşurate în meşe.

„Restauram o tapiserie”, le explică.

„Vrei s-o vezi? Are două sute de ani...”

I se adresase ca şi cum se ştiau. Îi plăcu de la primul ochi. Îşi spunea Sousse Anne, cu toate că numele nu era spaniol.

O urmă în penumbra călduță a vestibulului, unde o pisică dormea pe un taburet. Când intră în salon, văzu tapiseria întinsă pe o ramă de lemn şi fu aproape dezamăgită. Părea o blană rărită din loc în loc, cu urme abia vizibile de vopsea.

„Mai ştii vreun lucru atât de frumos? Aşază-te, să te uiți mai bine...”

Se lăsă pe scaunul de ratan şi Sousse Anne trase draperiile. Distinse întâi chenare de crini, din cupele cărora curgeau şerpi şi ceva ca o pată, în albia unui râu supt de secetă.

„Aici e toată povestea deşertului”, spuse andaluza, dar ea era în continuare nedumerită.

„Nu te învinui că nu o vezi încă. Poate nici nu există şi acum o compun.”

Ieşi din penumbră la treptele scării în formă de melc şi îl găsi pe Abrah Sabir admirând un ulei pe pânză.

Pereții erau tapetați cu tablouri, artă arabă de care nu mai văzuse şi pricepu că Sousse Anne e o inițiată.

Sabir rămăsese în spatele lor. Prădătorul lipsea, cineva îl culesese pe o mănuşă, să îi dea de mâncare.

Locul era într-adevăr magic, dar nu din pricina pânzelor înrămate, ci a gazdei lor cu totul deosebite.

Era mai înaltă decât Sabir cu un cap. Părea tânără şi provocatoare, dar mergea spre cincizeci de ani. Purta blugi şi, uneori, salopete de in, care o făceau să semene cu zidarii. Avea un păr nemaipomenit, cu sclipiri înverzite ca mucegaiul şi ochii la fel de tulburători, fumurii, câteodată verzi şi alteori vineți ca ametistul.

Se spunea că ea stăpânea puterile lui Sabir, pe care i le dădea înapoi doar atunci când venea să o caute. Alții bănuiau că şoimul îl apără şi că vrăjile ei nu-l puteau atinge. Vânătorii vorbeau că-i dăduse lui ceea ce râvneau toți: bărbăția veşnică.

În realitate, nimeni nu văzuse storurile căzând la ferestrele dormitoarelor de la *El Artista*. Nu ieşeau niciodată împreună. Abrah Sabir pleca şi venea cu şoimul pe umăr. Nimeni nu-i văzuse în cafenea la aceeaşi masă. Ea era tot timpul senină, se preumbla singură şi nu arăta că i-ar duce dorul.

Darrielle nu simți că le fierbe pământul pe unde calcă, dar poate că nu ştia ea. Era ca şi cu tapiseria, căreia nu-i pricepuse tâlcul.

Se aşezară în cafenea, între ghivecele cu leandri. Chiar Sousse Anne pregăti ibricele, iar Abrah Sabir vru să macine singur boabele în râşniță.

Stătea între ei ca o sabie şi nici nu ştia cum se ajunsese la asta. Se gândi să plece. Spuse că mai are treburi de făcut, dar Abrah Sabir protestă. Atunci andaluza avu o remarcă surprinzătoare:

„Am crezut că vrei să îți fiu prietenă. Nu poți să dispari atât de uşor”.

Se gândi la Rhyme şi se întristă. Nu mai avea chef de nicio femeie în preajma ei.

„Sunt aici de pe vremea confruntărilor din Alger”, îi spuse Sousse Anne. „Primii zece ani am crezut că pot să mă-ntorc oricând, dacă vreau. Acum ştiu că totul era o minciună.”

„Ce îți place mai mult în golf?”, o întrebă Darrielle.

„Vânătoarea... Dar ție?”

„Stejarii de plută, mirosurile, lăcomia arşiței, Africa... Pielea lui Mehria, Zaouf, porțile... Şi-ar mai fi ceva: faptul că aici timpul stă. Te-ai gândit la asta? Crede-mă, am probat eu însămi această senzație a

minutelor rămase pe loc, a suspansului, a frânturilor de memorie care ți se restituie, a tinereții care te revizitează...”

„Chiar mă faci să râd! Câți ani ai?”

„Nu contează...”

„Eu cred că Mehria te-a făcut prizoniera lui, fără să-ți dai seama, cum mi s-a întâmplat şi mie demult. Dar sper că pricepi că Mehria trăieşte ca un nabab într-o țară nebănuit de săracă.”

„Sigur că pricep, după cum am văzut şi că tu trăieşti ca o occidentală într-o lume care e jumătate în basm...”

„Nicidecum, dar aşa o vezi tu... De cât timp eşti aici?”

„De un an.”

„Şi de ce nu ne-am cunoscut mai devreme?”

„Am fost obsedată să îl descopăr... l-am aşteptat...”

„Ştiu cum e...”

„Chiar ştii? Pari atât de detaşată, de sigură...”

„Probabil, dar în urmă cu şaptesprezece ani totul a fost altfel.”

„Îmi povesteşti?”

„N-am spus niciodată cuiva amănuntele astea care nici măcar nu mai au legătură cu mine.”

„Te rog să încerci, ar putea să m-ajute. Eu, de pildă, nici astăzi nu ştiu dacă am rămas în Magreb pentru că am renunțat ori pentru că am ales.”

„Mă sperii... în plus, eu atunci apăram o cauză. Mă aflam la *Le Meridien* împreună cu soțul meu şi ne pregăteam să luăm prânzul. Abrah Sabir, pe atunci funcționar la Ministerul Industriilor, stătea cu noi la aceeaşi masă. Eram prieteni şi, de vreo doi ani, în vacanțele noastre, ne fusese ghid în deşert şi îl învățase pe Gordon să vâneze fazani, mă rog...”

„Soțul tău e european?”

„Da, dar a lucrat în America multă vreme. Cu o seară în urmă, petrecusem în restaurant şi băusem şampanie, pentru că Abrah împlinea patruzeci de ani. El, ca musulman sufi, nu se atinsese de cupă, dar se bucurase, dansasem, l-am învățat să-şi înnoade cravata europeneşte, căci purta un costum de la Harrods, se dădea în vânt după tot ce oferea Occidentul. Bine, el era dintre «oficiali» şi putea să-şi permită, iar reforma lui Bourguiba îl încuraja peste poate. Avea ceva bani, călătorise prin lume, tocmai îşi cumpărase o barcă şi conducea o maşină pentru care toți îl invidiau. Pe deasupra, era frumos şi cam plin de el, însurat de la treizeci de ani cu o fată promisă de pe când era puşti, dar pe care n-am cunoscut-o, fiindcă nu o arăta nicăieri.

Ea avea avere la rândul ei, tată-său ținea o hală de peşte şi ceva ateliere, nu ştiu... Cert e că în douăsprezece zile, cât stătuse cu noi, mă plăcea pe mine sau era doar curios, habar n-am.

Şi eu îl plăceam, dar nu într-atât încât să-l înşel pe Gordon, deşi

petreceam multe ore singuri, fiindcă la hotel se făcuse teren de golf, iar soțul meu era pasionat. În al treilea an de şedere, am petrecut cu Abrah toate după-amiezile fără să se întâmple nimic. Devenisem mai intimi. Îmi făcuse fotografii, ne îmbrățişam la plecare, lucruri de genul ăsta... cu excepția serii ăleia, când a fost ziua lui şi când mi se păruse mai interesant. Cred că era şi marcat că împlinise o vârstă... nu-mi mai amintesc, însă ştiu că l-am îndemnat să îşi pună o dorință. Mi-a răspuns atunci că tot ce-ar mai vrea, peste tot ce are, ar fi o femeie ca mine. După asta, vorbele au alunecat, mai stăteam patru zile, a doua zi, seara, am fugit în golf să ne întâlnim şi ne-am dus cu vaporul până la El Kantaoui, unde am rămas pân' la miezul nopții...

La trei dimineața, Gordon se uita la televizor în camera noastră, fără să întrebe pe unde umblasem, era cald de tot şi la CNN transmiteau din Alger prima încăierare. Era în '91, înainte de războiul civil, nu părea mare lucru. Însă Gordon, care era foarte proamerican, iar după '90, cu intrarea lui Saddam în Kuwait, devenise sensibil la chestiunea arabă, părea afectat, înjura tot timpul, dar gândeam că avea să-i treacă.

În sfârşit, ne-am culcat, şi a doua zi dimineața, la micul dejun, l-am găsit pe Abrah supărat că ne aşteptase o oră în restaurant.

Eu am încercat să dreg lucrurile, mi-am cerut iertare pentru mine şi soțul meu, doar că el se trezise întors, n-avea chef de vreo politețe, aşa că ne-am aşezat să mâncăm şi ei doi au început o discuție. Abrah Sabir tot îl aştepta să se înmoaie, să revină la tonul lor prietenos, însă Gordon îi dădea înainte cu virajul lui Ben Ali către islamism radical, aşa cum făcuseră algerienii, până când încheiase cu o sentință stupidă: «Parcă poți vreodată să ai încredere în arabi...».

Abrah Sabir înghețase, iar eu, care mă culcasem cu el cu o seară în urmă, mi-aş fi înghițit ceaiul cu ceaşcă cu tot. Nu-mi doream decât să ajungem în Spania şi să nu ne mai aducem aminte. Dar venise rândul lui Abrah să atace, astfel că şi-a pus linguriţa pe farfurie, fiindcă tocmai mânca dintr-un ou, şi i-a zis cu o mânie apăsată:

«Uite ce e, te crezusem prietenul meu, te-am servit chiar ca pe un frate, dar tu vii aici şi te lăfăi, te comporți exact ca un porc sătul, păcat de Sousse Anne!».

Nu am avut timp să pricep ce se petrecuse. Gordon era cu o furculiță în mână şi cu un şervețel în cealaltă, apoi furculița din mâna lui dreaptă i s-a înfipt în obraz lui Abrah, vibrând ca o suliță şi făcând să țâşnească sângele pe cămaşă, pe fața de masă, pe mâncarea din farfurie. Cineva a țipat, s-a strâns lume, soțul meu a ieşit din hotel, am ajuns toți trei în anchetă şi Gordon a fost nevoit să îşi ceară scuze, ca să aplanăm cazul. Din nefericire, aşa l-am descoperit pe bărbatul cu care stătusem în pat unsprezece ani şi pe care Abrah nu l-a mai iertat niciodată, iar eu n-am

mai vrut să-l urmez. Am rămas în golf şi am divorțat după câțiva ani, printr-un schimb al hârtiilor, fără să-l mai văd.

A fost fair, ne-am împărțit totul, nu avem copii, am rămas ca doi cunoscuți...”

„Şi Abrah Sabir ce-a făcut?”

„La început, mai nimic... s-a ales cu o cicatrice, şi-a văzut de viață, cu Xaba, din păcate, ea a murit la o naştere, iar el a ales vânătoarea, cam asta...”

„Ceva nu se leagă aici”, zise Darrielle. „Şi povestea aia, cu o femeie ca tine... ați rămas la o aventură de o noapte?”

„Nici gând. Am rămas la o întâlnire care durează de şaptesprezece ani. Doar nu te aşteptai să îmi spună că mă va alege pe mine, că eu sunt femeia neprihănită a vieții lui şi aşa mai departe. Fireşte, eu m-am aşteptat, încă puțin după moartea soției lui, până când el a început să apară cu şoimul, şi, dintr-odată, am înțeles. Nu îți spun mai mult, fiindcă ştii tu, singură...”

Nu ştia, dar nu spuse nimic, fiindcă i se părea o poveste simplă. Altfel decât a ei cu Mehria. Măcar ei se iubeau, se adulmecau de departe, se trădau şi se chemau iar, dar nădăjduia că-ntr-o zi, când vor obosi să se apere, se vor accepta împreună...

Cine o uimea şi o dezamăgise era Marele Înțelept, Sfântul înțepat cu o furculiță, scamatorul cu şoim – vânătorul vânat cu tacâmul pentru friptură.

Regreta că o provocase să-i povestească. Prefera să îl vadă eroic, ca toată lumea. Ar fi vrut s-o intimideze, ca până atunci, dar să nu-l cunoască, să-l creadă.

Nu înțelegea cum Sousse Anne rămăsese în golf în tot acest timp. Ce e aia o „întâlnire care durează de şaptesprezece ani”? Un sirop!

Dovadă că fiecare femeie îşi coase poveştile după cum se pricepe. A ei reuşise, ea avea un bestseller!

În ultima vineri din Ramadan, Mehria o sună să îi spună că se întoarce.

Avusese de gând să o farmece, povestindu-i despre cum îşi scurtase şederea ca să fie împreună în cele trei zile ale sărbătorii Eid.

Dar când el pronunță primele silabe, un frison murmurat, parcă rupt din pământ, îi umplu urechea.

Era muezinul, de undeva de la înălțime, fiindcă ea, de acasă, îl auzi ca şi cum ar fi fost acolo.

Se afla într-un mic scuar, plin de colivii pentru păsări, acele colivii magrebine lucrate de mână, din fir de aramă şi lemn, pentru care turiştii plăteau averi.

„Unde eşti?”, îl întrebă ea.

„Sunt la Kairouran, lângă minaret.”

„Aud totul”, îi spuse, respirându-i în receptor, iar din suflul ei îl încinse aceeaşi căldură ca mai demult.

„Darrielle, ştii cât mi-ai lipsit”, vru să-i zică, însă ea se şi transportase în oraşul în care el o dusese în prima toamnă, lăsând-o să se îndrăgostească de pietre, de bătrânii asceți care mai locuiau în *zaouia*[30]

, de vrăbii şi de tot ce se nimerea, de aerul sfințit, cum spusese, de mirosul de ulei ars al nopților.

Îşi dorea cu atâta ardoare să intre cu el în Marea Moschee, deşi cunoştea că e interzis, încât Mehria plăti să o urce pe acoperişul unui atelier de covoare, lipit chiar de zidul turnului.

Ea se puse pe burtă, ca un copil, ca să vadă curtea rezervată spălărilor şi printre gratiile luminatorului marea sală de rugăciune.

Ceva atât de împodobit nu putea să existe. Tavanele erau pur şi simplu grădini strivite pe piatră, iar toată întinderea sprijinită în colonade – un imperiu de stucaturi. Ar fi vrut să vadă *mihrabul*[31], cu împletiturile lui pe faianță şi *minbarul*[32]de cedru, lucrat în Bagdad, dar era prea departe. Se mulțumi doar cu creştetele bărbaților, prosternându-se pe covorul albastru şi alb, sub lămpile grele ca nişte coifuri. Nu zări femeile tremurând ca flacăra în nişa lor apărată de întuneric, dar, culmea, îl văzu pe imam, în cutia lui decorată cu emailuri, dirijând adorația într-un singur glas.

Recunoscu benzile de caligrafie cu versetele din Coran de deasupra uşilor, pe care le mai zărise şi în Moscheea celor Trei Urşi, capitelurile romane şi tăbliile din lemn crenelat, cu grația lor complicată, de aripă de fluture. Coborâră pe lângă bazinele maglabite şi o luară spre souk, prin Rue des Tapis, fiindcă el îşi dorea să o ducă la Bir Barouta. Îi spusese legenda acestui izvor, dezvelit de copitele armăsarului lui Oqba Nafaa, dar acolo găsiră doar o fântână.

O cămilă cu ochii acoperiți se rotea împrejurul unui puț alb, iar stăpânul ei împărțea cu o cană licoarea verzuie pe care o scotea din adânc. Se spunea că izvorul se varsă în Zem, apa binecuvântată din Mecca, şi, odată ce bei, te vei întoarce în Kairouan.

El o adusese să vadă *Mouloud*[33]—ul, piețele de *mergoum*[34]şi de turte,

---

[30] Altar religios din apropierea moscheilor importante, construit în jurul mormântului unui fondator sufit (ar.).

[31] Nişă arcuită şi ornamentată, din peretele estic al unei moschei, care indică direcția Meccăi (ar.).

[32] Locaşul de unde imamul conduce rugăciunea (ar.).

[33] Celebrare a naşterii profetului Mahommed, a cărei dată variază în funcție de calendarul

peştii sărați şi mărgelele de năut, dar ceea ce o făcuse să amuțească în fața arcadelor de la Bab Chouhada fuseseră pereții de gresie care se înroşeau la apus ca nişte plămâni invadați de sânge.

Doar până în septembrie se lăsau colorați de briza de purpură, de aceea Mehria se grăbise atât şi se temuse că o să plouă.

Dar în Kairouan nu ploua decât rar, inundând stradelele tăiate în pantă şi canalele circulare de sub Marele Sahn, olanele încondeiate cu păsări, din Nouvelle ville şi galantarele negustorilor.

Oraşul era o tipsie de praf cu un cer de lapis deasupra.

O gură străveche şi fără salivă în care Oqba, ca profet al lui Mahomed, visase o cupă de aur sfințit.

Mehria cunoscuse altarele şi mersese desculț în lăcaşuri de rugăciune pe care ei nu i le putea arăta, dar o dusese la Cafe Errachid, între mormanele de plăcinte şi aproape că o pierduse apoi printre războaiele de țesut de pe Rue El Farabi.

Acum îi vorbea fără să o vadă, dar o simțea cum îşi aminteşte oraşul în care el însuşi fusese un lacăt sărit din încuietoare.

Ea îi sfidase solemnitățile, se arătase cu umerii goi printre pelerini în curtea învelită cu rogojină de la mormântul Sidi Sahab. Îl strigase tare, înălțând porumbeii de prin cornişe, se descălțase unde nu trebuia şi dansase în culoarul cu bolți din anticamera Bărbierului. Musulmanii pioşi îşi acoperiseră fața, iar îngrijitorul moscheii îi rugase să plece.

Îi fusese ruşine, dar o iubea cum era, n-ar fi pedepsit-o nici dacă i-ar fi fost soț şi ar fi trăit în aceeaşi lege.

O vedeau şi ei, ea era străină ca vârtejul de vânt care umflă nisipul, o boare de mirt în briza sărată a fostelor drumuri ale cămilelor.

„De ce ai adus-o aici pe femeia asta?”, îl mustrase din ochi un cerşetor de pe trepte, neglijând că el e atât de bogat, iar bogații au loc oriunde.

Mehria tăcu şi trecu mai departe, prin Place du Commandant, spre Rekada, ca ea să privească arbori de cauciuc şi albine de Africa între movilele de gunoi ale suburbiilor.

Ea auzise cum, într-o iarnă, în Kairouan începuse să ningă, iar urmaşii profetului lustruiseră curțile prosternându-se, dar, la sfârşitul acestei sfințiri, o fecioară se ridicase la cer, cu himenul zdrențuit şi picurând sânge.

Pentru Darrielle, Kairouan rămăsese ținutul femeilor mute, cărora doar sandalele li se auzeau de la o ascunzătoare la alta.

---

lunar. Musulmani sunni din toată lumea islamică se întâlnesc la Kairouan pentru această sărbătoare (ar.).

[34] Carpetă tradiţională, ţesută din lână, cu motive orientale specifice Magrebului (ar.).

În souk El Attarine cumpărase fistic, anason şi ierburi de dinți, despre care îi povestise Raouf, fără să întâlnească surate, iar mai târziu, mergând pe şosea, le uitase cu totul.

Ceea ce nu i se vindeca nici acum în minte era lumina după-amiezii, parcă dureroasă şi vie, o lumină de fiere şi chihlimbar, de cobalt şi iască.

să îi arate amantului cum lumina respiră, dar atunci înțelese că doar ea simțea asta într-o stepă aridă, clocotitoare, care numai ei îi vorbea.

După o mutenie de aproape un an, intră într-un *Publinet* şi îi scrise prietenei ei din departamentul de marketing.

Degetele îi erau amorțite. Lângă ea, un bărbat arab alerga cu unghiile pe taste cu o viteză care făcea să vibreze aerul.

Se logă pe gmail şi începu: *Am rămas în Magreb pentru o poveste de dragoste*. Era doar o propoziție, pe care o şterse cu tasta delete.

Am ales să rămân în Africa, pentru o lume care dispare. Suna pur şi simplu melodramatic. Îşi imagină o asemenea frază trecând de la unul la altul în biroul înalt, cu paravane din sticlă. Şterse şi o luă de la capăt:

Locuiesc într-o casă arabă, unde aştept răsăritul soarelui. În fiecare zi, de un an.

Nu mai beau cafeaua în trafic. Nu fac comenzi on-line.

Visez oraşe îmbrăcate în vegetație, şi nu şedințele de bilanț, în care sunt pusă la zid. Nu mai sufăr că nu ies seara, nici că nu mi-am folosit abonamentul la sală.

Tu ştii cum îmi ziceam eu, când mă simțeam naşpa:

„de ce m-ai făcut, Doamne, femeie, când era bine să fiu o matriță de bani?”. În ultimul an, nici n-am mai gândit asta.

Mi-am recăpătat gustul, mirosul, auzul, dacă cumva le aveam. Aici mă ocup cu suferitul din dragoste, dar, de data asta, serios. Ştiu că râzi de mine, dar vreau să te rog ceva: du-te la mine în birou, chiar dacă de mult nu mai e al meu, şi ia chestiile alea de pe pereți. Ştii tu, textele de genul „drumul spre succes e mereu în construcție”, „nu uita, controlul emoțiilor te face stăpânul tău” şi celelalte idioțenii, care ar putea să impresioneze un alt naiv acum că eu nu mai apar. Te rog mult.

Darrielle

Îi răspunse a doua zi chiar în pauza lor de masă:

Ce faci, dispăruta pământului, ce nume e ăsta cu care semnezi? Musulmanii te-au rebotezat? Dacă nu mă întâlneam într-o zi cu maică-ta într-un supermarket, aş fi crezut că ăştia ai lui Bin Laden mi te-au omorât şi eşti îngropată.

De ce scrii atât de puțin? Să nu-mi zici că te țin sechestrată I

Nu-mi spui nimic despre tipul tău... dacă după un an te şi face să suferi, de ce nu-l laşi? Nu-mi închipui ce limbă vorbiți în pat...

În ultimul timp, eu am avut alte două relații dezastruoase, fiindcă dau mereu peste aceiaşi bărbați.

N-ai de gând să te-ntorci? Avem un şef nou, însă te-ar primi pentru ce poți să faci. E tot timpul nevoie de mână forte, cum ştii... În schimb, atmosfera de prin birouri e, ca întotdeauna, insuportabilă. Insul ăsta nou are vreo patruzeci şi... e divorțat şi îți dai seama că toate femeile de la 19 la 50 de ani îi cântă în strună. Nu arată chiar neglijabil, dar cred că are nişte probleme...

Într-o seară, m-am întors cu el cu maşina de la un meeting report cu ai noştri de la Institutul de Media şi nu a vorbit decât despre pensii. Horror pentru un tip divorțat şi fără copii care mai are cel puțin zece ani de ținut reduta.

În rest, despre cine să-ți scriu? Anatol îşi dă doctoratul, Irene s-a despărțit şi de ăla, ultimul, spre deosebire de Paula, care a devenit dezirabilă de când are implanturi, tu ştii că voia de mult un bust mai...

Individul ăla cam şters de la drepturi de autor, despre care eu îți spuneam că e bun de luat acasă, după ce ai făcut toate încercările, a plecat în Elveția cu o bursă. Aşa că sunt iarăşi neconsolată. În plus, nu pot să spun nimănui tot ce îți spuneam ție.

E ca naiba, nici n-am cu cine să ies la masă I

Am uitat, mi-am schimbat maşina, dar îți povestesc altă dată. Măcar cu atât să m-aleg şi eu după criza globală...

P.S. Ce voiai tu cu afişele alea din birou de la tine? S-a zugrăvit astă-vară în august, nu mai e nimic pe pereți I

Prietena ta

„Zaouf, nu ai vrea să nu te mai chinui să coci tu pâinea? Am putea să o cumpărăm."

Doica o privi atent, cu ochii ei rotunzi şi apoşi, dar fără să pară că înțelege.

„Hafa!... Raouf!" Îi strigă pe bărbați s-o ajute şi să-i traducă.

Raouf se arătă primul, cărând într-o roabă nişte bulgări de var.

„Vă certați?", se mirase el.

„Ei, asta-i, cum să ne certăm? Vreau să-i spun că munceşte prea mult să frământe pâinea şi aş vrea de-acum să o cumpărăm. Zaouf e fragilă şi destul de în vârstă să mai facă singură toate astea, nu crezi?"

„Dă-mi voie să-ți spun, o jignesc, dacă îi traduc ce mi-ai zis. Eu, arab ca şi ea, nu pot să-i fac asta! Zaouf va muri cocând pâine, e clar! Toată lumea ştie. Nici noi doi, nici Mehria, nimeni nu va reuşi să o schimbe.

Mai bine, dacă vrei s-o ajuți, v-ați duce amândouă să aduceți făina. Trebuie să facă plăcintele, tăieței şi turtele de Eid.

Vă descurcați singure cu maşina, pentru că acolo e un băiat care o să vă umple remorca. Zaouf ştie totul. Îl cunoaşte pe Mounsharaf de când era tânără, ai să vezi. Am impresia că nevesti-sii i-a moşit un copil, nu mai ştiu."

„Raouf, tu auzi ce vorbeşti? Cum o să mă descurc singură cu bătrâna când ea nu pricepe o iotă din ce îi spun?"

Hafa apăruse şi el şi începuse să se amuze.

„Nu, că voi doi ați înnebunit", se supără Darrielle. Hafa adusese maşina şi o lăsase cu motorul pornit.

Vorbea cu Zaouf în arabă, şi ea se învârtea din bucătărie în curte şi înapoi cu nişte traiste de cârpă.

Dintr-odată, bărbații o ridicară de subsuori şi o puseră pe bancheta din dreapta. Doica se supuse ca o fetiță, iar Darrielle îi legă centura:

„Să mergem, numai Dumnezeu ştie unde!"

Zâmbea cu ochii, o lăsa să conducă şi doar când ieşiră pe cordonul prăfos al autostrăzii ea îşi agită brațele ca nişte vâsle sub *sifsari*, să-i arate drumul.

„Lokoddem!"

Darrielle înțelese că înainte.

Merseră un timp şi Zaouf o studia pe furiş, prefăcându-se că priveşte în față. Darrielle o privea de asemenea şi gândea că seamănă cu acele amulete de lut purtate de vraci în deşert.

Era o legăturică de oase, strânse într-un pergament prețios, care era pielea ei, ce nu părea să mai aibă sânge.

Când trebui să vireze, Zaouf puse palma uşor peste degetele mâinii ei drepte şi se înțeleseră pe muteşte. Nu crezuse că va fi aşa simplu.

Casele erau presărate în pustietăți largi din care izbucneau cactuşi de o parte şi de alta a rutei. Câte un indicator transcria în arabă numele unui peisaj care nu se schimba pe kilometri întregi. Se duceau spre nord, în inima platformelor arse care îi plăceau într-atât, iar pentru Zaouf asta chiar era o călătorie.

Văzu curtea lui Mounsharaf, aşa cum i-o descrisese Raouf, cu măslini în față şi grajduri, dar nu desluşi că ar fi o moară. Nici nu era. Cărau grâul pe măgăruşi, iar Mounsharaf era doar custodele acestor poveri descântate de soare.

„De-asta pâinea lui Zaouf e mai bună", i-a spus şi Hafa, însă mult mai târziu.

În schimb, mierea era făcută în stupii lui, dar era roşiatic-brună, precum rugina.

„De ce are culoarea asta?", îi întrebă.

„Salcâmi sunt departe, iar glicina e un vis al albinelor.” Înțelese atunci că mierea lor e prelinsă din coajă de pepene, din pulpă de poame şi din răşini, din cioturi de curmal şi eucalipt, despicate de fulgere rar, dacă ploua vara.

„Pot să gust?”, o întrebă Darrielle pe nevasta lui Mounsharaf, chit că ea vorbea doar araba.

Îi întinse o lingură, sprijinită pe un căuş din lemn de migdal sau de prun sălbatic, fiindcă mierea avea un parfum divin, de licori scufundate şi miez necopt, de măslină. Nu se compara cu nimic din ce mai gustase.

O închisese pe Zaouf în maşină, cu gând că se va întoarce mai repede, şi uitase.

Alergă la poartă. Deschise cabina şi o săltă pe bătrână în brațe, înfiorându-se cât era de uşoară. Acum retrăia îmbrățişarea aceea cu doica amantului ei stăruind undeva între copilărie şi moarte.

Zaouf chiar se purta ca un duh al pâinii. Când o puse jos, răsuflă şi începu să păşească grăbit cu desagile după ea. Avea un veştmânt de culoarea scrumului cu care se pierdu printre pomi.

Nu putea să mai urce ori să coboare. În rest, se purta ca în tinerețe. Îi plăceau cerceii de aur, pe care să-i simtă bătându-i umărul. Mirosul de iarbă şi de flori putrede, cărăbuşii, plus luna plină. Erau bogății pentru care nu mai conta că îmbătrâneşte.

Darrielle nu ştia dacă avusese vreodată un copil sau un soț. Dar îi era limpede că îl adora pe Mehria, pe care ea îl vedea tot un băiețel cuprinzându-i genunchii prin *sifsari*.

Nu-şi mai amintea multe lucruri. Cu o săptămână în urmă, părea că avea zece ani şi stătea în câmp cu soarele deasupra spinării. Smulgea morcovii din țărâna jumătate argilă, jumătate nisip, când i se înroşiseră pulpele pe sub fuste.

În seara aceea îi puseseră vălul, dar tot era bine, mai bine decât tot ce i se întâmplase vărului ei, Mounsharaf, pe care ea îl striga Monce şi pe care îl legaseră pe o blană de scândură, ca să îl jupoaie de viu.

Nu văzuse chiar totul, dar îl auzea cum îi roagă să-i dezlege mâinile şi picioarele, iar la un moment dat, el începuse să ragă ca un asin şi să o implore: „Scapă-mă, Zaouf, scapă-mă!”.

Atunci se îndoi prima oară de mila profetului şi a lui Allah, dar se trânti la pământ, cum făceau femeile şi îndepărtă gândul.

Monce nu murise, ci doar apăruse la gât cu un peşte de coral roşu, legat cu o sfoară neagră. Înțelese că tăierea-împrejur e un fel de înec în sânge al frățietății dintre ea şi băiatul unchiului ei, cu care alerga după greieri şi se ducea la cules de fân. Bucuria aceea se încheiase şi fusese pecetluită de o serbare cu prăjituri şi delicatese, pe care nu le mai gustase decât atunci când erau pictate miresele.

În cele din urmă, fu şi ea fericită şi râse mult alături de rudele părinților ei, iar când răsări soarele vomită prăjiturile şi carnea de miel şi se şterse la gură cu vălul, fiindcă îi era cel mai la îndemână.

Cu stomacul golit, se simțea iarăşi slobodă şi vru să alerge la marginea apei, să îşi spele picioarele care o usturau. Atunci maică-sa o strigase cu o voce pe care nu i-o ştia şi îi spusese că marea se spurcă de menstrele ei şi că trebuie să stea locului.

Lumea i se închidea ca o casetă cu arc, era gata să-şi prindă degetele. Multă vreme dădu târcoale închipuirilor ei de fetiță, fără să priceapă nimic. Apoi renunțase. Acum nu mai avea nicio importanță, şi ea, şi Monce erau din nou liberi, fiindcă moartea îi purta, cu o frânghie tot mai scurtă, ca pe cățelandri, în jurul cotețului. Monce o avea pe Symilla şi, când o lăsase gravidă, ea îi trăsese copilul din pântece, întristându-se că e fată. Treptat, se obişnuiseră. Urmară băieții şi acum Monce creştea un nepot care învăța la Tunis şi venea numai în vacanțe. Nu îi plăcea mierea, nici turtele din făină purtată pe măgăruşi, dar ştia multe lucruri cu care îi uimea pe bunici.

Îi tăiase calea lui Darrielle şi, când se oprise la doi paşi de ea, o întrebase în engleză:

„Dar tu cine eşti? Şi pe cine cauți?”. Îi răspunse la fel, fără să ezite:

„Am venit să cumpăr făină. N-am un singur nume, poți să-mi spui cum vrei”.

Băiețelului îi plăcu răspunsul, ca şi faptul că îi vorbise în engleză, ceea ce nu se mai aştepta de la nimeni.

„Eu sunt tuareg, dacă vrei să ştii. Pun pariu că nu ştii despre tuaregi.”

„Cine sunt?” îl provocă ea.

„Oooh! They are the People of the Veil[35]„, îi şuieră el pe nerăsuflate, dispărând spre grajduri.

Ea ştia să spună în araba veche numele acestui popor al Vălului: *Kel Tagelmust*. Era un pic altfel, însemna, de fapt, popor liber. Dar când îl rostise, în minte îi veni promisiunea că o să întâlnească deşertul şi că vor dormi pe crusta de sare de la Chot El Djerid, ca să le pătrundă în somn memoria apei.

Mehria uitase. O dusese să vadă doar câteva târguri şi nişte oraşe presărate pe coastă.

Mai călătorea cu Sousse Anne şi acum cu Zaouf care era mută. N-ar fi vrut să se plângă. Plănuia să mai umble pe mare şi să treacă singură în Maroc, să cunoască pescarii şi acel masacru al tonului, despre care ştia că se-ntâmplă primăvara.

---

[35] Ei sunt Poporul Vălului (engl.).

Un băiat al lui Mounsharaf aşezase desagile în remorcă. Un sac se spărsese şi-nălța din mers vâltori de făină.

„O să se risipească o pâine până acasă.”

Zaouf nu înțelese, dar râse. O pusese în dreapta şi o veghea iar, ca pe un copil. Făceau drumul invers, dar ocolind, ca să treacă o clipă şi pe la dughenele de piper.

Zaouf căuta cu ochii tarabele şi mulțimea de negustori, stând pe vine în fața dughenelor cât un chibrit, dar nu era nimeni.

„Darrielle!”, țipă dintr-odată bătrâna.

Voia să-i arate ce vedea şi ea singură: pe locul prăvălioarelor cu firma *Jadis*, pline de nasturi de baga şi de nimicuri, făceau hoteluri.

Erau trase în linie, vineții, din beton încă nefinisat, în timp ce salahorii din golf se bucurau că sunt mână de lucru. Câştigau mai bine decât oriunde. Mişunau ca furnicile pe un sarcofag, atârnați în cabluri şi chingi.

Lui Zaouf începură să-i curgă lacrimi. După asta, Mehria a povestit că doica nu mai plânsese de cincizeci de ani.

Plânse mai întâi lin, pe tăcute, şi apoi în ropote, ca o puşcă de vânătoare când se descarcă în plin, foc cu foc.

Darrielle o dezlegă din centură uşor de tot, apoi coborî şi o luă în brațe. O legănă doar puțin, fiindcă ajunseseră.

Darrielle, să vezi fază: ieri, la conferința distribuitorilor de programe, m-am ciocnit cu un tip care e HR la o firmă tare de produse parafarmaceutice. Ieşisem din sală şi voiam să o iau înspre garderobă înainte să se termine circul şi să ne înghesuim în parcare.

Tipul ăsta, la fel, voia să o şteargă din sala lui – mai ştii, nu, cum e la Marriot, cu uşile alea în semicerc, acolo unde ai avut şi tu un discurs, acum doi ani, parcă.

Individul, care e ochelarist şi cam dezarticulat aşa, fiindcă e foarte înalt, a intrat pur şi simplu în coliziune cu mine, zbang!În plin.

Scuze, chestii, te-am lovit rău, eu mă prefăceam că mă doare şi ce crezi că-mi zice? „Dacă nu te grăbeşti, hai în bar să bem o cafea, poate în felul ăsta n-o să mai fii supărată pe mine.”

Bineînțeles că m-am dus şi atunci l-am scanat: mantou Burberry, un Omega la mână cât capul meu, plus, cum bănuieşti accesoriile: pantofi de cinci sute de euro, butoni cu briliante discrete (au înnebunit cu butonii ăştia), dar când am vorbit, relaxat, lejer, umor, tot ce vrei. Mi-a plăcut.

M-a plăcut şi el. Mai ții minte? Totdeauna când sunt all black, par irezistibilă. Ei, bine, ieri după-amiază eram chiar călugăriță: costum negru Gucci, ciorapi nici măcar fume, ci negru opac, geantă şi pantofi negri, cu inserții de chevreau, foarte chic, bijuterii: numai ceas şi black diamond pe

inelarul din stânga. Ce zici? M-ai vizualizat? Am uitat parfumul: Armani Code, ăla de-am observat că îi amețește pe toți bruneții. HR-ul e brunet, cu ochi negri, probabil nu chiar tuciuriu ca arabul tău, dar brunet şi stilat, şi sigur pe sine, fără verighetă (că m-am holbat de o sută de ori, dar mai ştii, cu ăştia?).

Chimic, feromonii cred că ni s-au agreat repede, el îmi studia tot timpul genunchii, parcă făcea măsurători, cunoşti genul: fără excese. Am schimbat cărți de vizită şi mi-a spus la sfârşit: „pot să te sun când ieşi de la birou?", cum fac toți.

Ai vreun feeling? Au trecut 16 ore, dacă era atât de dispus, mă suna dimineață, să mă întrebe: „ai dormit bine, eşti ok, m-am gândit la tine..." sau tu chiar crezi că au trecut vremurile alea?

Stai să aşteptăm, poate că mă sună la sfârşitul programului, cum a zis, dar de unde să ştie când e la noi sfârşitul programului, nici n-am discutat despre asta. În plus, el nu-l are şef pe Zeuțu', pentru care ziua de lucru trebuie să aibă treizeci de ore.

Arăboaico, nici nu ți-am spus cine e Zeuțu'!E un nume de cod pentru mişelul cel nou, obsedat de pensii, căruia toate proastele îi fac curte.

I se trage de la un tur pe care l-a avut cu jurista, i-a zis ăleia: „cum îndrăzneşti să mă contrazici? Când eu spun un lucru, să rămână sfânt pentru voi. Cui nu-i convine şi vrea să cârtească, să plece. Eu asta trebuie să fiu pentru cei din birou, un zeu!Şi gata!Nu se mai discută !".

Darrielle, dacă HR-ul mă sună şi rezistăm împreună mai mult de trei săptămâni, fac un copil cu el (pare întreg, sănătos, fertil) şi îmi schimb viața, te anunț!Află că acum scriu o analiză a reclamelor single mam' care au împânzit Europa, de ce aş fi eu o excepție? Dimpotrivă, e un dublu câştig: îmi obțin un copil doar al meu, iar un concediu postnatal de cinci-şase luni mă va ajuta să îmi updatez creierul I

Pentru că Darrielle nu răspunse, prietena ei reveni după două zile:

Iar ai dispărut? Darrielle, îți propun să deschidem în Africa o campanie de ameliorare a sistemului imunitar la femeile tinere, fiindcă uite ce am primit azi la birou: o cutie ambalată supermişto, în care erau suplimente şi vitamine cât pentru un batalion. Fii atentă şi închină-te creştineşte: minerale şi oligoelemente, acid folic, fier, nicotinamidă, biotină, acid pantoteic. Îți place, nu? Vitamina C, vitamina E, zinc, seleniu, magneziu cu aromă de lămâie şi îndulcitori (sorbitol, manitol, aspartam. Se poate administra inclusiv persoanelor cu diabet zaharat).

După asta, tipul m-a sunat şi mi-a zis: „Vrei să mergem diseară într-un bar? Din cutia aia, poți să înghiți orice, câte o pastilă pe zi. Nimic nu provoacă alergii sau contrareacții. Sunt remedii pentru toate afecțiunile:

oboseală, migrene, insomnie, când te laşi de fumat, lipsă de libido. E un cadou original, nu?”.

Ai auzit? Se lăuda singur şi aştepta să îl gratulez. Să-l ridic în slăvi de deştept ce e şi, după aşa un preludiu, să dansăm lipiți, într-un bar. Hai, invidiază-mă, bucură-te pentru ce minunată idilă e pe cale să mi se întâmple I

De ce taci iar? Mă laşi din nou cu senzația aia că vorbesc într-o peşteră!Şi tocmai acum, când am vaga impresie că mi se întâmplă ceva ultracaraghios, dar care poate să devină fatal: cred că Zeuțu' îmi face curte. Nu sunt foarte convinsă, dar peste două-trei zile, am să pot să-ți confirm. Paula zice că şi ei i se pare. Oricum, Zeuțu' îmi ajunge cu vârful nasului până la decolteu. E strategic!Capul meu cu minte cu tot nu pare să-l intereseze.

Ține-mi pumnii şi... răspunde-mi odată!Nu mă abandona cu ideea asta că viața mea se preschimbă într-o straşnică şi necontrolată comedie de situații absurde. Prietena ta

Şoseaua îngustă, care alerga înspre fort, fusese cândva drum al bărcilor. Acum lacul se lega de Mediterana prin inelul barajului şi prin intrările laterale, care se vedeau dinspre port ca două cătuşe.

Sufla vântul, dizlocând fâşii de lumină şi târându-le peste mare ca pe nişte bancuri de gheață.

Darrielle purta un fular albastru în jurul gâtului, iar Mehria o capă de lână peste tunica de vânătoare.

„Am să te duc în Veneția Orientului”, îi spusese el, la plecare, dar ce vedea ea era ochiul de cerneală al radei, înconjurat de parâme şi de şalupele de supraveghere şi lespezile romane ale edificiului militar, pe care francezii îl reconstruiseră şi îl cedaseră ultimul, după confruntări îndelungi, la sfârşitul protectoratului. Abia în *medina*, unde zidurile putrezeau lent, simți aerul de lacustră şi abandonul unei civilizații, dar nu Veneția, ci Magrebul respira sub toate arcadele şi în cărămizile smălțuite ale intrândurilor maure pătate de igrasie.

Simțea în aer oboseala străveche a fortului şi a porților groase, din lemn, umflate de apă, dârele de catran ale pescadoarelor, dar nu era nimic opulent, ci o melancolie filtrată, de oraş milenar.

Din februarie până în august, Bizerte era un viespar, dar acum dormita. Turiştii plecaseră, chiar şi hotelurile luxoase de pe costişe se închideau două săptămâni la începutul anului.

Făcură un tur al străduțelor, pe sub frânghiile cu rufe atârnate de la un perete la altul, printre cetele de copii şi se opriră în Place Slahedine,

unde un arab vârstnic îşi repara singur o bicicletă.

Era un bătrân uscăţiv, cu un profil interesant, ca de uliu, şi cu o pălărie de fetru îndesată pe cap.

Îşi sprijinise bicicleta în cric şi se chinuia să îi pună lanţul, care alunecase.

„N-am mai văzut o bicicletă atât de veche decât în fotografii”, îi spuse Mehria. „Mă mir că mai merge. Ce zici, să-l ajut? O pun în remorcă şi i-o ducem acasă”, îl auzi şi se gândi imediat:

„Halal ajutor!”.

Bicicleta avea între coarne un coş din plastic, în care arabul ducea o pâine şi un ton mărişor neîmpachetat. Mehria se apropie şi bătrânul îşi ridică pălăria o clipă, lăsând în vânt coama unui păr ca de cânepă, apoi îi văzu pe amândoi îndreptându-se spre maşină. Dacă bătrânul arab se urca în cabină, Darrielle nu mai avea loc.

„Poţi să rămâi aici vreo zece minute?”, o întrebase Mehria, „îmi spune că stă aproape de piaţă”.

„Ce vrei să faci, nu te înţeleg!?”

„Vin să te iau”, îi strigă şi o lăsă sprijinită de bordura ţâşnitorii de apă, într-un loc pe care îl visă după aceea de câteva ori.

Îşi puse fularul pe cap după felul de a se acoperi al femeilor din Bizerte şi făcu câţiva paşi în direcţia cheiului, către turlele din Sidi Salem, dar fără să ştie încotro coborau ulițele cu pavajul tocit de roţile micilor cabriolete pe care le tot întâlnea.

Îşi amintea atât de precis ciorile, zburând jos, de o parte şi de alta a drumului, ca nişte hârtii arse, fluturate de vânt, şi chiotele unor zburătoare de apă pe care nu le ştia, dar pe care le auzi în apropiere.

Terminase de coborât pavajul în pantă, cu cioturile lui de granit, gata să îţi sfâşie tălpile şi dintr-odată i se deschise sub ochi întinderea de cenuşă vulcanică a falezei Remel, cu nisipul ei ca de ipsos şi singurătatea Mediteranei bântuită de aripi greoaie, rotindu-se în cerc. Mai văzuse plaje pustii, şfichiuite de alizeu, ca şi plaje înghețate, cu dantelele sparte pe margini, dar niciodată ceva atât de răscolitor: turbioane de vânt în care se zbăteau păsări în lumina de argint vechi şi, în rest, niciun semn al omului, ca la început.

Aproape că vântul o lua pe sus, îşi ţinea fularul la gură, aşa cum făceau bătrânele cu *chador*-ul islamic, dar gestul nu o ajută foarte mult, era frig, însă nu se îndura să se-ntoarcă.

Trecuseră cele zece minute, probabil că Mehria o căuta disperat şi, într-adevăr, îl văzu gonind din capătul dealului, cu pelerina de lână umflându-i-se în spate şi strigând: „Darrielle! Darrielle!” în pustietatea aceea în care cuvintele nu erau inventate.

După cum cobora, alergând din piatră în piatră şi agitând braţele, avu

sentimentul doborâtor că îl pierde şi că, în curând, o să-l părăsească. Îl privi îndelung, ca şi cum îl vedea pentru ultima oară, şi atunci ştiu că, în sine, ştie, dar că nu ar vrea încă să recunoască: se va despărți de Mehria, nu înțelegea unde şi când, iar presentimentul nu-i lăsă timp, se topi aşa cum venise.

„Să nu mai faci niciodată asta”, îi spuse, „ai auzit? M-ai speriat de moarte, te-am rugat să nu pleci, Darrielle, nu-ți dai seama că mă faci să-mi pierd mințile?”.

O îmbrățişă ca un descreierat, sufocând-o, strivindu-i coastele şi repetându-i întruna: „iartă-mă, iartă-mă, eu nu trebuia să te las acolo”, în timp ce ea încerca să afle despre bătrân: „unde e omul cu bicicleta, unde l-ai dus?”.

„Ajungem acum la el, să îl vezi şi tu”, îi spuse Mehria, „nu ştiu de ce m-a înduioşat într-atât cu rabla lui fără spițe, l-am dus până acasă doar să pot să îi spun că îi dau în dar o bicicletă mai bună, dar, ştii, nu a vrut s-o primească, acum ne aşteaptă, nu putem să îl lăsăm...”.

„Bine, bine...”, îl linişti Darrielle, cuprinzându-i obrajii şi ceafa care i se făcuseră sloiuri de gheață.

Se ținură de mână strâns şi în cabina maşinii, cu o înfrigurare sălbatică, şi se descleştară doar în fața porților lui Kadif, care îi aştepta. Era un musulman sufi, ca şi Abrah, care trăia singur într-o curte minusculă, plină de butoaie de brad şi de picioare de scaune şi de mese. Era dulgher pentru suburbiile din Bizerte şi din Rass Zebib, dar primea tot mai puține comenzi. Toată lumea cumpăra mobilă lucrată în serie pentru că era ieftină şi uşoară. În schimb, făcea linguri, jucării pentru bâlciuri şi ghivece de flori, doar cât să-i ajungă să mai trăiască.

„Sper ca dulgheria să nu dispară până când am să mor”, îi spunea lui Mehria zâmbind, cu nişte buze subțiri şi vinete, peste dinții intacți.

„Bine, dar ai urmaşi, nu?”

„Nu mai am, sunt cu toții la Monument des Martyrs, din septembrie '63”, îi răspunse. „Pe copii abia mi-i mai amintesc, aveau treişpe' şi nouă ani, dar de Safia mi-e dor, am trăit cu ea jumătate de viață şi am adus-o din Sud cu gândul să fim bunici. Dar Allah n-a vrut... Atunci, în septembrie, era cu băieții în souk să le cumpere haine, iar când trupele de aici au doborât elicopterul francez care ne supraveghea de deasupra au început să omoare fără alegere, înarmați şi civili, vreo mie trei sute şi ceva de nevinovați.”

Vorbea fără grabă şi se descurca bine într-o franceză cu gust arab, ca să înțeleagă şi Darrielle, dar nu ai fi zis că vorbeşte limba asasinilor familiei lui, era împăcat, după asta Bizerte-ul fusese din nou al Africii,

poate că îi iertase.

Le dăduse curmale, *the aux pignons*[36] şi îi tot îmbia să gătească peştele, dar Mehria îl refuză cu blândețe şi îi puse pe masă un teanc de dinari:

„Pentru bicicletă”, îi spuse.

„Nu pot, *mon patron*, chiar nu pot! La ce bun să îmi iau o bicicletă mai bună şi mai tânără decât mine, au să mi-o fure negustorii de ceapă, când eu n-o să mai fiu... Aşa, nu le las mare lucru. Poate doar lemnul să rămână de mine, din tot ce am.”

„Atunci, uite, mai iau din bani şi îți las numai pentru nişte provizii”, insistase Mehria. „Imaginează-ți că eu şi femeia aceasta străină am trecut pe la tine şi am făcut un ospăț, ca să ne cunoaştem.”

„Allah să vă ocrotească”, răspunse Kadif şi se plecă cu fruntea de masă. „Să vă duceți cu bine, dar unde dormiți, că acu' e noapte?”

„Sunt atâtea hoteluri în Rue de la Corniche”, îi zise Mehria.

Înserarea era mătăsoasă şi făcea marea să pară galbenă. Peste zidurile cariate de mucegai se lungeau lumini de la becurile aprinse în lagună, vântul încetase, iar *Le Petit Mousse* era unul dintre hotelurile romantice de pe coastă, cunoscut de o sută de ani, încălzit, dar vetust, cu podele din lemn şi obloane, ocolit de turiştii veseli. Darrielle îşi lipise inima de curtea lui interioară, străjuită de pini şi de scările care scârțâiau, de bătrânul portar, îmbrăcat în mantaua amiralului Blake, de lampioanele de cristal şi de ornamentele de alamă, de cuferele pentru pantofi şi de dulapurile de fag.

Când ieşi în balcon, văzu până departe coşurile de fum din Menzel şi spinările negre ale vechiului adăpost al piraților de la Ghar el Mehl, palmierii din Rass Sidi şi, bineînțeles, arcul monumentului de beton, despre care le vorbise Kadif, un fel de sinistru mausoleu, între sutele de plăci funerare.

Era prima oară când stătea cu Mehria în aceeaşi cameră până dimineața şi avea emoțiile unei mirese. Azi ştia că şi el a fost tulburat.

Nu au făcut dragoste, ci doar s-au vegheat, şi-au vorbit în şoaptă, el i-a pipăit fața pe întuneric şi i-a povestit, ca atunci când se cunoscuseră, despre vrăjitori din Sahara, care îmblânzeau cobrele şi trăiau fără apă, despre cai sălbatici, care bântuiau stepa, despre lei africani, pe care îi vânaseră beii turci până dispăruseră din păduri.

Ei îi tremurau pleoapele, se pierdea în somn şi îl auzea iar, lua cuvinte şi le purta într-o lume stranie, în cele din urmă adormi şi visă că era cu Safia, nevasta dulgherului şi că ea avea o bicicletă cu aripi, ca un fel de

---

[36] Ceai din muguri de pin (fr.).

înger cu cadran şi cu spițe de toate culorile.

A doua zi dimineață, aflară despre Kadif că murise, iar din bancnotele găsite pe masă îi cumpăraseră giulgiu.

Darrielle, ce stil ai, ți-ai ales şi tu să te pierzi în Africa, în plină încălzire globală!Păi dacă dispare zăpada în câțiva ani, după cum fac ăştia prognozele, unde mai vezi tu o ninsoare?

La noi, acum ninge, stăm precum marmotele în birou şi vedem pe geam, dar e bine şi-aşa, ce să zic? Zeuțu' ne face petrecere de sfârşit de an (patru zile) şi-atunci o să mergem la munte, unde o s-avem totul natur, sper să ne distrăm.

Mai ții minte, acum doi ani, când eram cu tipul ăla, M.M., doctorul de la spitalul de ochi, cum s-a îngrozit de cum facem noi agapele corporate? Mai ştii cum ne-a zis atunci, seara, după ce luase ceva whisky la bord: „paraziți de sistem, vă cuplați între voi ca şoarecii" şi alte de-astea. De fapt, ți-ai dat seama, era turbat de gelos, din două motive: 1) că sunt top manager în publicitate şi numai pantofii mei costă cât salariul lui pe o lună; 2) că, până la urmă, preferințele mele duceau tot către unul ca mine, iar pe el îl cam neglijasem, deşi, recunosc, tot eu îl invitasem. Ce prost I N-a fost în stare să folosească ocazia că, din câte îmi amintesc, ție ți-a fost milă de el că stătea aşa într-un colț şi v-ați dat cu sania, ați făcut conversație, ați băut cafea, nu, mă înşel?

Nu ți-e dor, femeie, de lucrurile astea, de agitația noastră de dinainte – cu ce mă îmbrac, cu ce mă încalț, cu cine vin ş.a.m.d.

Acum, în sezonul ăsta, ce faci pe-acolo? Nu tu şedințe, nu tu clasificări de audiențe, nici estimări de buget, cu ce te ocupi?

Nu-mi răspunzi deloc şi de asta mă tot țin să-ți zic – ăsta e jurnal, fată dragă, că numai eu scriu, nu corespondență I

Chiar, de ce nu participi? Nu te lasă arabul tău să ieşi în oraş la un net? Recunoaşte, sunt atât de înapoiați că nu au conectare acasă, aşa e?

Fericito!Tu nu-ți cumperi palton, nu alergi după cizme, ai scăpat şi de lista cadourilor pentru Crăciun... a propos, *îți cumpără haine sau eşti tot cu alea cu care-ai plecat? În curând, nu ai să mai poți să le porți nici pe ele că se schimbă moda şi pe la voi, dragă, sau cel puțin aşa bănuiesc.*

Ți-am promis că îți spun cu Zeuțu', dacă îmi face curte sau nu, doar că, uite, am fost tare prinsă şi n-am mai putut să te țin la curent, dar recuperăm. Nu sunt chestii senzaționale de povestit.

O idilă de marketing şi nimic mai mult, cred că nu-ți închipui că mai simt starea aia, fluturi în stomac şi alte minuni.

Singurul ingredient palpitant în toată povestea e că avem jobul în acelaşi loc şi că ne vedem toată ziua. E şi bine, şi rău.

Pe de-o parte, trebuie să joc teatru, pentru că nu vreau să se prindă lumea la birou că noi doi... pe de alta, e foarte exciting să te vezi cu un tip zi de zi şi el să observe cum eşti coafată, fardată, când eşti bine dispusă etc. Ieri, de pildă, când am schimbat două vorbe singuri, în fața dozatorului de cafea, zice: „eşti cam palidă azi, te simți bine?”.

„Ai uitat, sunt la ciclu!” Poți să-i spui o replică de-asta şefului tău? Ba uite că poți când te culci cu el, chiar dacă nu locuiți împreună – şi noi nu locuim, că mi-a explicat că n-ar vrea să se grăbească.

Dar problema nu e unde şi cum stăm, ci că nu-l scot în lume, nu pot, tu mă cunoşti bine, eu, care am ieşit toată viața cu bărbați după care fetele întorceau privirea, acum m-am ales cu-n lacheu, un pitic din suita Albei-ca-Zăpada.

Darrielle, tu eşti prietena mea care nu m-a judecat niciodată, de-asta îți şi spun adevărul, aşa că să nu mă întrebi cum de am ajuns la relația asta.

Dacă poți să revezi mesajul meu de acum o lună, tu ai să-ți dai seama în ce hal mă temeam de penibil, dar te rog să mă crezi că situația devenise fără ieşire. Până azi nu ştiu cum, din toată liota de femei, tipul ăsta m-a vrut pe mine, hodoronc-tronc! Să nu crezi cumva că m-ar fi flatat alegerea lui, doar că individul e şeful meu şi dispune.

„O relație tipic ierarhică I”, parcă te aud. Nu aşa gândeşti, spune drept? Lasă că, în parte, porți şi tu din vină. Dacă-ai fi răspuns două rânduri la ce ți-am scris, poate că aveam alt curaj...

Darrielle, încă nu-i târziu să-mi trimiți un gând, fiindcă am vărsat tot ce mă durea, după cum constați. Prietena ta

Decembrie, în golf, era un fel de al cincilea anotimp.

Nu ştia să-l explice. Misterul venea, ca de obicei, din lumină, din sclipirile mării de aluminiu, din bărcile întoarse cu gura în jos, din barăcile pentru *jus d'oranges*, acum părăsite.

Totul se anima brusc în ultimele două-trei zile ale anului, când turiştii invadau ca termitele birourile de *location de voiture* şi hotelurile de pe faleză. Marea li se părea deprimantă.

Plecau în Sud să vadă cursele de ogari şi un soi de nuntă satirică pe cămile, fabricată special pentru ei la poarta deşertului.

Mai erau jocurile de echitație, cu cai robuşti, arăbeşti pursânge, care suportau podoabele false şi focurile de armă.

Muzica însă, ascultată la maximum, speria păsările de iarnă şi acoperea până şi chemarea la rugăciune. Peste tot, din boxe curgea *shababiya*, o aiureală de sunete pentru dans, dar cea mai rea era muzica *rai*, un ritm popular importat din Alger, pe care turiştii unduiau din

buric.

Golful devenea un izvor de bani, aproape ca vara. Se bucura că putea sta deoparte. Petrecea cu Zaouf ore lungi, în bucătărie, într-o tăcere deplină. Era o tăcere odihnitoare, coaptă la foc, îmbălsămată de cuişoare şi de stafide.

Mehria, şi el, se ghemuia lângă plită, încercând să tacă un timp, ca să nu le tulbure. Picioarele lungi îl incomodau. Îşi strângea genunchii la piept, până când amorțea şi îşi simțea carnea străpunsă de ace.

„Uite cum mă joc de-a motanul pentru voi două, sunt de-a dreptul nebun!”

Râdea şi părea atât de senin, ca şi cum nu ar fi vânat niciodată, ca şi cum n-ar fi întins-o pe Rhyme pe divanul din camera lui, desfăcându-i cămăşile.

O văzuse o dată trecând spre golf, cu burta împlinită ca un fruct mare, şi pe Azmir lăudându-se în magazin că va avea un moştenitor. Rhyme nu mai apărea decât rar, Monia îi spusese că era ocrotită ca o regină, fiindcă picioarele o dureau şi avea migrene.

Maherzia, în schimb, umbla încruntată, iar Darrielle nu ştia de ce. Mai târziu, află că fata mezină, Karima, se iubea cu un antreprenor sicilian şi că lumea bârfea. Darrielle nu ar fi crezut-o în stare. Era încă puberă, cu sâni mici şi agilă ca peştii-lance, care scăpau printre ochiurile năvoadelor. E drept că dispărea cu maşina în încremenirea orelor de siestă, ridicând nori de praf, şi nimeni nu înțelegea unde pleacă. Mai ştia despre ea că visa să rămână în Europa, unde voia să îşi tundă părul, care îi ajungea pân' la şold, şi să fie blondă.

Dar era, desigur, un vis de copilă. Maherzia cu siguranță o promisese cuiva, deşi obiceiul părea tot mai tăinuit. Niciun tânăr european care străbătea golful, cu sau fără afaceri, nu era suficient de bogat pentru aşa o perlă de fată.

Karima era ca o perlă neagră, dar lucirea ei noctambulă n-ar fi fost degustată decât de un musulman ca ea.

Numai un adept al Coranului ar fi îndurat pân' la capăt limbile de foc negru din ochii ei, care se cereau înmuiate cu mângâieri, cu fiori reci, din cuvinte pe care străinii nu le ştiau.

De aceea, Darrielle era singura încredințată că fata cea mică a Maherziei va renunța la amantul ei înainte ca el să inaugureze cazinoul şi terenurile de golf pe care le construise pe coastă.

Din octombrie, Monia devenise studentă la medicină. Azmir şi slujbaşii o strigau „doamna doctor”, iar copiii din curte o rugau să le arate seringile. Darrielle regreta că-şi pierduse surâsul care îi umplea ochii ori

de câte ori se-ntâlneau. Îşi amintea cum, în noaptea petrecerii, îi zâmbise cu dinții vopsiți de ruj. Cum în piața de carne o ținuse de mână când se speriase de peştii vii. Cum se plimbau pe faleză şi *sifsari*-ul ei se zbătea în vânt, făcând-o să creadă că e veştmântul cel mai frumos din câte văzuse.

Darrielle plănuia s-o recucerească. Îşi vorbiseră atât de puțin, doar pentru că ea o crezuse prea tânără. În golf, ca oriunde, nu ştia să-şi aleagă prietenele. Maherzia se plânse că Monia se schimbase.

Ea spera s-o mărite prima şi să ajungă atât de bogată, încât s-o adăpostească la bătrânețe. Ca orice musulmană înțeleaptă, trecută prin încercări, Maherzia credea că femeile trebuie să rămână între ele.

Fetele ei nu deprinseseră asta. Erau ca polenul de iasomie care se scutura peste tot.

Maherzia îşi făcea vină. Se mustra pentru slăbiciune, dar nu găsea cum ar putea să îndrepte două odrasle prea alintate. Nu avea decât să le afle nişte soți pe măsura lor.

Lui Rhyme, trupul îi rămăsese subțire şi doar burta i se umfla, minunată, ca o pară cu miezul brun. Azmir îi turna pe pântece şiroaie de lapte, pe care să le sugă apoi ca pe lacrimile lui Mahomed.

Se gândea la copil ca la giuvaierul neprețuit al sângelui său şi-i venea să plângă. Chiar plângea, nopți în şir, când nu-l vedea nimeni, cu atâta fericire în el că abia reuşea să-l încapă. Lui Mehria îi apăruse un rid la mijlocul frunții. Era o fisură cât firul de păr. Darrielle se făcea că n-o vede. El încerca să rămână stăpân peste schimbările ce le presimțea. Pentru europeni, se apropia sfârşitul de an, iar în golf, fiecare îşi ținea socotelile. Zaouf îşi dorea să pornească după provizii. Darrielle aduse maşina şi-i făcu semn că puteau să plece. Nu mergeau departe. Cumpărară porumbei tineri pentru ostropel şi pulpă de oaie frăgezită în vin. Mai luară fasole şi linte, cuşcuş şi tăieței de orez. Darrielle îi alese încălțări călduroase şi îi spuse că sunt de dar. Doica se târgui pentru o mătură nouă şi o strecurătoare de ceai.

Darrielle o mai cadorisi cu un şal care isca ape printre fibrele de bumbac. Zaouf aproape zâmbi.

I se bucurau ochii şi, în aerul liliachiu al după-amiezii, arăta ca o mierlă care îşi simte penele colorate.

Porniră pe jos, de-a lungul stradelelor pline de forfotă şi Darrielle încercă să păşească în urma ei. Zaouf era iute ca o albină. Se opri şi cumpără ouă şi un burduf cu brânză de capră, apoi ştiu că avea să treacă pe la Jabir, vopsitorul de lână. Îi spusese Raouf cât era de bogat şi avar bătrânul evreu, care trăise în Djerba, dar venise în golf după o amantă. El, care o viață strânsese punga, vânduse tot ce avea pe insulă, strămutându-şi afacerile, pentru nişte ochi verzi şi o piele ca spuma.

Femeia, mai tânără cu treizeci de ani, se îngrijise o vreme de cazanele de culori şi învăţase araba. Dar sângele proaspăt şi clocotitor îi urca în obraji ori de câte ori în vopsitorie intra un bărbat musulman care se ţinea drept şi nu avea părul rărit la tâmple.

Jabir o pândea din biroul lui şi strângea din pumni. Nu avea de ales. Îi cumpăra zâmbetul cu cercei şi brăţări, el, care nu dăduse vreodată un bănuţ unui cerşetor.

Într-o zi, ea îşi puse podoabele într-o cârpă şi prădă seiful de toate bancnotele. N-o văzuse nimeni plecând. Gătise mâncarea pentru Jabir, lăsându-i pe masă, într-un pahar, nişte maci roşii, tremurători, căci era prin mai.

Lanurile păreau spuzite cu flori şi, probabil, ea fugise prin lan, să îşi piardă urma.

De atunci trecuse un an, şi Jabir, fiindcă nu murise zăcând, îşi jurase să se răzbune. Afacerile îi mergeau iar, doar că era singur, cu două calfe. Se făcuse din nou strângător. Se ducea la bancă în zori şi stătea la uşă, să fie primul. Nu-i plăcea ca lumea să afle cum îşi ţine economiile, iar uneori îşi punea în cont şi dinarii de pâine şi de săpun. Începuse să pută şi era slăbănog, dar visa să plătească un detectiv, care să i-o aducă pe femeia ingrată.

Zaouf mişcă uşa cu clopoţel şi intră în vopsitorie. Tânăra calfă se înclină către Darrielle, gustând-o cu ochii: i-ar fi stat bine în roşu ori în verdele-Nil al Africii, dar se îmbrăca atât de nepăsător, ca toate europencele. Dintr-odată, în gând, o drapă în albastru, atârnându-i găteli care i-ar fi încovoiat gâtul şi braţele atât de frumoase.

Se prefăcu atent la bătrână. Vorbeau în arabă şi, pentru că nu pricepea, Darrielle se distra cu ciucurii draperiei. Se plictisise.

Ucenicul era pierdut. Înghiţea în sec şi credea că leşină. Se duse în spate şi aduse baloţii gata vopsiţi, dar îşi dădu seama că erau prea grei pentru ele două. Le va însoţi pân' acasă, cărându-le lâna într-un căruţ.

O s-o vadă mergând, unduindu-şi şoldurile, şi îi va deprinde mirosul.

Nu se mai îndrăgostise vreodată de o fată în jeanşi, căreia părul să nu i se reverse pe umeri ca o chemare. Ce îl apucase? În plus, bătrânul Jabir nu i-ar fi îngăduit să lipsească.

„Ce zici, tinere, ne ajuţi până la maşină?”, îi vorbise ea, în franceză. „Ţi-aş plăti, desigur, bunăvoinţa, doica nu mai are de mult putere pentru astfel de sarsanale...” Vocea ei parcă îl trezise. Avea tonul femeilor amazoane, pe care le mai văzuse în golf. Ştia despre ele că nu se mai bucură şi, de aceea, sunt oricând pregătite să îşi devoreze iubiţii. El era musulman, cu frică de legile lui Allah. Ea era străină şi dulce, dar

înşelătoare şi otrăvită ca tămăduirile vracilor din deşert.

O văzuse apoi în cabina remorcii, depărtându-şi genunchii, precum un soldat. O privise uimit cum o urcă pe doică, aşezând-o în dreapta, ca pe o păpuşă. Şi, cu toate astea, era vrăjit de felul în care făcea mişcările, lăsându-le parcă neterminate, de curajul de a i se uita fix în ochi celui care îi vorbea, de curbele desenate de corpul ei.

Părea somnambulă, o pană de lişiță scuturată din zbor. Când demară parcă îi smulse inima.

Darrielle şi Zaouf se duceau către casă pe drumul aproape golit. Bătrâna răsuflă uşurată când zări de departe acoperişul de țiglă şi poarta pictată de Rhyme. Doi copii se jucau în stradă cu puii de vrabie căzuți dintr-un cuib. Darrielle claxonă şi tocmai atunci cineva îi strigă chemându-i în casă: „Amelie, Gustave!”.

Şi băiatul, şi fata erau arabi, dar vorbeau în franceză. Nu părură impresionați că o voce îi cheamă. Darrielle opri să îi vadă mai bine. Erau amândoi precum boabele de cafea. Doar părul mai deschis al copilei vorbea despre o mamă europeană. Nu şi-i amintea de pe l'Esplanade. Rue de l'Esplanade era o cornişă pentru bogați. Avea maximum zece vile. Se înfunda, rotunjindu-se la un capăt, ca o potcoavă. Dincolo de curți era marea. Le intra în nări când dormeau. Pe timp de furtună, Mediterana umplea terasele, iar slujnicele o blestemau.

Nu-i ştia decât pe copiii din bungalow-uri. Munceau de mici, strecurându-se printre ziduri. Plecau dimineața la şcolile de pe lângă moschei, unde în octombrie era frig. Vocea dinăuntru strigă din nou. Îi chema o femeie tânără cu accent canadian. Darrielle şi-o imagină. Nu greşise. Apăruse la poartă, chiar aşa cum şi-o desenase în cap: minionă şi pistruiată, cu părul roşcat prins la spate.

Dar ceea ce o izbi nu era imaginea ei de mamă sportivă, ci ghirlandele de hârtie şi staniol spânzurate pe porți, alături de ramuri artificiale de brad şi de pin. Aşadar, dezmățul Americii se insinua între palma Fatimei şi simboluri împotriva lui *mauvais l'mil*[37].

Parcă o şi văzu pe Zaouf încrețindu-şi gura şi acoperind-o cu vălul.

„Eu sunt Eglantine”, îi spuse femeia, întinzând mâna dreaptă, înainte ca puştii să i se agațe de braț. Vorbi încă ceva ce rămase nedesluşit în hărmălaia pe două voci. Darrielle îşi pronunță numele şi canadianca o invită înăuntru să guste din *gâteaux de Noel*[38], pe care le făcuse chiar ea.

---

[37] Deochi (fr.).

[38] Prăjituri pentru Crăciun (fr.).

„Ils sont tres bons et sucres[39]„, zise mama copiilor, dar nu insistă ca şi bătrâna Zaouf să intre în casă.

Eglantine era angajata unui colegiu. Se îngrijea de cărțile virtuale dintr-o bancă de date şi era fericită că nu trăieşte printre tomuri reale, pentru că avea astm şi izul de hârtie o îneca.

Când l-a cunoscut pe Masoud, tocmai împlinise treizeci de ani. Era una dintre puținele dimineți fără nor pe care le petrecea în Laval şi, în timp ce îşi scurta unghiile cu un cleşte destul de neascuțit, se gândea: „O să treacă şi asta, ai să vezi.”.

De fapt, se simțea mai singură ca oricând, deşi îşi cumpărase o tartă şi nişte crenguțe de bambus care să-i aducă noroc.

Pe neaşteptate, şeful ei intră în birou şi îi spuse cu o veselie forțată:

„Eglantine, poți să pleci, ştiu că e ziua ta. Nici eu n-aş mai avea multe de făcut azi. Mai târziu, aş putea să-ți ofer o bere.”

Era scund şi burtos, cu cămăşile tocite la guler.

„Mulțumesc, Gilbert, dar mă văd cu un terapeut şi, dacă tot îmi dai liber, aş prefera să-mi dedic o oră, două în plus. Nu te superi, aşa e?”

„Nicidecum”, zise posomorât şi se răsuci pe călcâie.

Începuse să-şi strângă lucrurile când un tip cu o scară dădu buzna şi întrebă:

„Sunteți Eglantine? Mi s-a spus că aveți probleme cu alarmele de incendiu”.

Replica asta rămăsese ca o parolă între ei doi: „mi s-a spus că aveți probleme cu alarmele de incendiu!”. Se ferea de arabi, din principiu, dar acest Masoud părea chiar de treabă, chit că era smolit ca un corb şi chiar el îi făcuse propunerea:

„Vii cu mine să dansăm într-un club? Învăț tangoul argentinian şi nu am pereche”.

„Tangou argentinian, în Laval! Pe ce lume eşti?”

Nu era prea convinsă, dar acceptase, ca să nu-şi zică singură „La mulți ani!” în bucătăria cu dale pătate, rămase de la fostul chiriaş şi un poster deasupra ferestrei, înfățişând un morcov, un pepene şi două cepe.

Verigheta fusese prima bijuterie din viața ei. Masoud i-o adusese din Africa, unde totul era mai ieftin. Îi dăruise apoi cercei şi un solitaire cu topaz, care se potrivea minunat cu mâinile ei pistruiate.

Nu avea nici pe departe zestrea surorilor lui, cumpărate în aur de soții lor, dar ea crescuse într-o şcoală cu internat, aşa că n-o interesau giuvaierele.

---

[39] Sunt delicioase şi dulci (fr.).

În golf, nu putea să respire, deşi briza Mediteranei îi vindeca oasele reumatice. Era ba foarte cald, ba umed şi nu întâlnise nimic din povestea pe care i-o spusese bărbată-său: nisip şi sirene cu solzii de cuarț, vânători printre stejarii de plută, cămile şi vraci, mirajul deşertului. Vorbea ca un om în chinuri ori de câte ori pomenea de Africa, dar ea se-nvățase: îl lăsa să viseze până când îl adormea pe Gustave, care mai credea toate astea.

Apoi, tatăl lui Masoud muri pe vapor, în plină petrecere. Mamă-sa îi strânsese cutiile cu trabucuri, mătăniile, covoraşul de rugăciune şi luase primul avion către golf. În timpul escalei, îl văzuse cum traversa în sicriul de plumb, ca să fie îmbarcat către casă. De-acum era pace: fiul ei cel dezmoştenit avea să se-ntoarcă şi să ia domeniul din l'Esplanade, casele din Marsa şi bărcile. Îşi păstra pentru ea măslinii, ca noră-sa să nu uite vreodată că acolo erau bogățiile, soarele uleiului care dospea bani.

Dar lui Eglantine nu-i păsa: venea rar în golf, rămăsese bibliotecară şi tot ce voia era damful nărilor lui Masoud, care îi încălzea ceafa, degetele lui îngroşate şi uimirea cu care el îi mărturisea: „*Ma belle*, dar tu nu te schimbi, tu rămâi la fel pentru mine, eşti mireasa mea primitoare” şi, în timp ce-i vorbea, o ținea strâns de şolduri, până când îi învinețea carnea.

Gâfâitul şi cuvintele lui suspinate o avertizau că va muri tânăr, că avea inima mai slabă ca tată-său şi că ea trebuia să se bucure atât cât avea ocazia.

„De ce umbli cu vrăjitoarea?” o întrebă Eglantine dintr-odată, ca şi cum ar fi fost prietene.

„Despre cine vorbeşti?”, tresări Darrielle, deşi pricepuse.

„Despre doică.”

„Te-aş ruga să nu-i mai zici astfel. E doar o bătrână berberă de care m-am ataşat.”

„Şi cum vă înțelegeți?”

„Nicicum.”

Darrielle ridică din umeri. Apucă un fursec în formă de stea şi îl privi în lumină ca şi cum ar fi fost transparent. Îl lăsă pe limbă şi, în cele din urmă, îi strivi tacticos aromele de cocos şi nucă. Eglantine era o maestră a prăjiturilor. Făcea dulciuri arabe, modelate americăneşte cu o matriță pentru şpriț. Pregătea *makrouth*, care îi ieşeau ca în golf, dar le asorta cu înghețată şi cu nelipsitul sirop de arțar. Gustave se frigea la degete încercând să-şi aleagă bucata cea mai apetisantă, iar fetița plângea în fața cuptorului, fiindcă nu îndrăznea să facă la fel. Pentru Darrielle, era greu să suporte hărmălaia copiilor, însă îi iubea când plecau spre mare şi ei alergau înaintea ei, precum zmeiele de hârtie.

Făceau liniştea să vibreze, hârjonindu-se ca doi cățelandri. O

porecliseră *l'autre maman*, dar, de fapt, o priveau ca pe o camaradă mai mare. „Tu es ma copine”[40], îi spunea Gustave, agitându-i-se în jur, ca să-i fure sandalele, pe care le îngropa printre dune. Darrielle se făcea că nu-l vede. Le căuta îndelung vreo zece minute, până când cataramele de metal străluceau în nisip, demascând ascunzişul.

Joaca lor îi lipsea când ploua peste mare şi când palmierii de îndoiau în furtună ca nişte ace. Eglantine îi ținea pe copii în casă, aşteptând să se stingă tunetele.

Dacă între timp se-ntorcea Mehria, nu se mai vedeau zile întregi.

Amelie o uita, dar Gustave îi sărea în brațe, cuprinzându-i obrajii şi spunându-i mereu aceleaşi cuvinte, pe care ea i le corecta: „Mi-a fost dor despre cum miroşi...”.

Eglantine fuma în orele de siestă, ca mai toate femeile de pe l'Esplanade. Darrielle o vedea cum îşi toarce sufletul în țigara subțire cât o agrafă, dar nu se putea hotărî să întrebe:

„Ai fost vreodată în deşert?”.

„Chiar de două ori”, îi răspunse.

„Şi cum e?”

„Poți să îți închipui o mare întoarsă, pe care-ai vărsat-o ca pe un lighean. Nu sta aşa cu gura căscată cum ar sta Gustave când i-ar spune tată-su nişte baliverne... Ai să mergi şi tu şi-ai să te convingi. Sahara e un nimic peste care colcăie şerpii şi lighioanele. Până şi bărbații crescuți aici, zic despre Masoud şi Mehria, se duc să îl vadă o dată în viață. Păi, tu ce credeai?”

Amelie țipa, încercând să apuce o pompă veche pentru stropit cu care Gustave se juca pe covor.

„Ce ai mai pățit?”, se răsti Eglantine.

Darrielle se uită spre grădină printre draperiile mov de tul. Încă nu se obişnuise. Pentru ea, pe tăpşanul cu ficuşi era o primăvară călduță, întreruptă de vijelii şi în niciun caz nu simțea Crăciunul. Se gândea din nou la Sahara.

Pentru ea, deşertul era cernut din făină de înger, din licorile de smarald ale mugurilor de pin, era comestibil şi otrăvit, era de urât şi de adorat, întocmai ca o iubire.

Ea visa că Sahara e un limb al rătăcitorilor, în care culorile se preling în jar.

Intuia că acolo se duc toate dorințele care nu se mai împlinesc şi scot sâmburi de diamant.

---

[40] Eşti prietena mea (fr.).

Gândea că în deşert se va întâlni cu setea şi foamea, cu mirosul de pământ ud şi cu fluturii carnivori despre care auzise că zboară noaptea în jurul vracilor. Că se va întâlni cu inima ei, făcută din boabe rumene de cafea, şi cu miezul de pâine copt de Zaouf, cu tristețile viitoare, încă adolescente, şi cu ața mătăniilor de jad care fuseseră întâmplările netrăite.

În secret, aştepta să se întâlnească pe sine, fetiță, şi pe tatăl ei dispărut, cel de dinainte de-a fi copil, pe când nu era decât voce în încâlceala de vise a mamei lui.

Nu putea să-i explice lui Eglantine. Nu-i spusese nici lui Mehria. Toate astea erau doar urme ale fricilor prin care se legase de Africa, pentru o lume ce n-avea alt țel decât să plutească liber.

„În castrul roman, şopârlele sunt de aur, iar nisipurile par verzi”, îi spuse Mehria.

Încă nu o surprinsese nimic. Dougga Nouă era un bazar pentru vechituri: grămezi de cutii şi de ambalaje, asini şi depozite de fosfați.

Mehria văzu cum se întristează, dar nu încercă să o îmbuneze. Continuau să urce printre coamele ondulate pline de mărăcini, după cum îi purta şoseaua.

Mehria frână la un moment dat şi spuse că îi e foarte sete. Era doar un truc. Voia să o facă să descopere teatrul aşezat ca o pâlnie de gramofon între dealuri.

„Dumnezeule!” exclamă Darrielle, sărind din maşină,

„e de zece ori mai plăcut decât la El Jem!”

O dusese în Sud, la Colosseumul Africii, dar tot peisajul o enervase.

Copiii turiştilor zgâriau cu rolele marea arenă a gladiatorilor.

Mai mulți negustori o acostaseră de-a lungul culoarelor, încercând să îi vândă câte ceva. Când, în sfârşit, stăteau aşezați în fostele țarcuri ale jivinelor, căutând răcoarea fundației, constată că îşi pierduse capacul aparatului de filmat.

Dar atunci, la Dougga, nu era nici țipenie, soarele se spăla pur şi simplu în baia de calcar, iar cerul avea cocori pe care îi ținea suspendați într-un albastru de carte poştală.

Darrielle alerga în zigzag, o vedea tot mai scundă coborând treptele până când, brusc, o luase la dreapta, spre colonadele Capitoliului.

Cu tricoul ei alb şi în pantalonii subțiri care fluturau, părea o batistă răsucită de vânt, încât el nu se putu împotrivi să gândească: „De ce se ascunde femeia asta ori pe cine ar vrea, de fapt, să găsească?”.

Dacă el era ce voia să afle, atunci se simțea copleşit, ca şi când,

hăituind o cerboaică, ea s-ar fi întors pe propriile copite şi, privindu-l în ochi, ar fi vrut să-i vorbească: „Pentru tine am venit aici, pe tine te caut”.

Era doar o viziune de vânător. Altădată, lucra mai sigur, iar prada nu-i dădea de gândit.

O strigă în aerul scânteind şi ea îi răspunse prin gesturi voioase de țipar care saltă deasupra apei.

Îi plăceau platoul de stâncă înălțat deasupra câmpiei ca un turn retezat, colinele înverzite şi suflul cald stând deasupra ruinelor. Termele aproape intacte, templul lui Saturn şi atâtea pietre, pe care nici Mehria nu le ştia şi nici alții.

Avu pentru a doua oară senzația că timpul stagnase. Nu mult, doar o clipă: ceasul ei de pe braț, umbrele care se mişcau, înfiorarea nisipurilor, totul fusese captiv o secundă în etuva de rocă şi de lut galben. Pentru ce i se întâmplau toate astea?

Îl găsi pe Mehria nedumerit la doi paşi de ea, dar nu îndrăzni să-i mărturisească. El vorbea mai departe, rulând dintr-o frază pe care ea, însă, n-o auzise.

...Tatăl ei murise de şase ani. Dar, deodată, el şi Darrielle se aflau la păstrăvărie. Îşi amintea clar dimineața aceea când vorbiseră amândoi, aşezați pe mal şi

Daniela Zeca privind la peştii care sclipeau în lumină. Era mult de atunci, ea era masterandă, îşi pregătea doctoratul, dar tată-său, ca şi maică-sa, care nu-i pomenea niciodată despre grijile ei, se speria că fiică-sa nu se mai mărită. Simțea însă că el, ca bărbat care o purtase pe umeri îmbrăcată în dantele şi funde, pe când avea patru ani, nu ar fi putut s-o împartă cu nimeni. Era opera lui perfectă, o oglindă înşelătoare.

„Niciodată n-am fost mai bun ca prin tine, aşa cum eşti”, îi zicea lăudându-se ca un vânător de fazani, care spune că a împuşcat urşi.

Dar cu păstrăvii era altceva: plătea la intrare, duminica, doar ca să rămână în crescătorie, de unde ar fi putut cumpăra peşte proaspăt ca orice client. Dar nu. El stătea cu undița între pulpe, ca şi alți pescuitori de închipuiri, până apunea soarele.

Mamă-sa nu îndura acest joc. Nu venea cu ei şi era măcinată de această tăcere sumbră a urmăritorului prins. Aştepta să îi treacă, dar pe patul de moarte el o întrebase: „Mai ştii când aduceam peşti? Mă luptam o zi pentru ei!”.

Iar atunci, de la Dougga, ea se întorsese acasă în miezul verii, în miezul fraged al amintirilor despre tată-său încă viu, sprijinit într-un băț de trestie: „Dacă nu muşcă nada, o să cumpărăm, asta e!”.

Păstrăvii erau mari şi leneşi, şi naivi ca muştele care vin la miere. Nu se mai prindeau în cârlig, îi luai cu mâna, însă el n-ar fi acceptat

niciodată să îi prindă aşa.

„M-am gândit într-o vreme cum va arăta cel care va întinde momeala să te ademenească pe tine... care mi te va lua. Am să pot să mă uit la el fără să îl urăsc?”

Darrielle se strânsese toată, se făcuse mică de tot:

„Despre ce vorbim, tată?” zise cu o tulburare în glas,

„lucrurile nu sunt atât de...”.

„Ei, vorbesc şi eu ca pescarii, n-ai înțeles?” şi, în clipa aceea, un păstrăv gras i se prinse la capătul firului, trăgându-l spre baltă.

„Uită-te la el”, strigă taică-su, „uită-te la el, mirele!”, şi sclipirile apei i se oglindiră pe față.

Îşi amintea cerul stând deasupra Mediteranei ca o pojghiță de opal. Scheletele albe ale micilor vase de pescuit şi vocile aspre ale celor care coseau năvoadele. Dacă strângea pleoapele era iarăşi acolo: în lumina lichefiată, cu sclipiri reci, care se făceau cenuşii când soarele se trăgea în nori.

Printre casele andaluze, cu terase albastre. Printre cârdurile de pescăruşi.

Ştia zgomotele, mirosul de apă, s-ar fi dus cu ochii închişi pe oricare dintre potecile care scurtau drumul între esplanadă şi golf.

Doar poveştile lor rămâneau închise: ale lui Okbi, ale lui Hassan, ale celorlalți, pe care îi întâlnise doar ca pe pasagerii dintr-o călătorie.

În numai trei ani, Okbi devenise bogat, poate mai bogat ca Mehria. Nu vorbea despre bani. Era armator la Neuchâtel şi se căsătorise în Elveția cu o femeie născută la Zurich. Îşi repudiase originile.

Spunea uneori că e libanez, alteori din Egipt, ca şi cum bancnotele pe care le îndesa zi de zi în buzunarele pantalonilor ar fi dus cu ele ceva din golf.

Îl cunoscuse la *Fleur du Reve*, când ea comanda mimoze şi irişi galbeni pentru ziua Sousse Annei. El se-nvârtea în mijlocul florăriei în care erau doar ei doi şi băiatul care vindea.

Începuse să plouă, era sigur o ploaie scurtă, ploile nu durau aici.

I se adresase într-o engleză fluentă, întrebând dacă gladiolele ar merge cu irişii din care comandase şi ea.

„Pentru cine sunt florile?”

El o privise peste ramele ochelarilor:

„Pentru mama. E o femeie de optzeci de ani”.

„Felicitări că a ajuns la aşa o vârstă”, îi spuse.

„Judecând după vârsta ei şi eu sunt destul de bătrân sau, în orice caz, cam în vârstă pentru o studentă ca dumneata.”

„Nu cred că îmi caut un partener, îmi pare rău, domnule.”

Îi răspunsese automat în franceză, aşa cum vorbea în golf. Okbi amuțise. De obicei, femeile nu îi ripostau. Cine era ea? Îi văzuse maşina prin vitrinele magazinului. Avea număr magrebian, iar ea nu părea o turistă.

Riscă din nou, dar cu glasul ceva mai moale:

„Dacă nu vrei un partener, atunci ce urmăreşti?”.

„Ai putea, cel mult, să îmi dai de lucru”, răspunse.

„Aaa... păi spune aşa, deşi... ai nevoie? Nu cred. Însă ştii ceva? Te pricepi la oameni. Ciudat! Într-o lume arabă, tu mă miroşi c-aş putea să te angajez. Nu mi-e teamă să-ți recunosc: multă vreme, femei ca tine mă luau drept chelner în restaurant. Bine, asta acum trei ani, dar oricum... Eşti de mult aici?”

„De un an.”

Toată lumea o-ntreba asta. Deja anul trecuse. Le părea puțin sau prea mult? Mehria era un arab bogat. Pe acest bărbat, care se recomandase Okbi şi care purta ochelari de aur cu lentile de sticlă simplă, îl considera doar un venetic.

Acosta femei prin bistrouri, însă cheltuia cu măsură, fiindcă el aştepta Femeia sau măcar aşa le spunea celor încântați să-l audă şi să-şi piardă după-amiezele.

„Ai văzut un *port de plaisance*[41]de când eşti în Magreb?”, întrebă avântându-se pentru ultima oară.

„Un *port de plaisance*? Nici nu cred că pricep ce înseamnă asta pentru locul în care suntem...”

„Păi da şi credeai că ştii totul, aşa e?... Eşti căsătorită în golf?”, mai adăugă repede, ca să nu-i lase timp să-l înfrunte.

„Încă nu.”

„Acest *pas encore*[42] poate să dureze o viață şi, de multe ori, nu se mai întâmplă...”

„Dragă domnule, zise Darrielle, cu o bunăvoință exagerată, în sfârşit, ai spus primul lucru inteligent! Facem conversație, nu, ne împrietenim, ce-ți închipui, de fapt? Ce doreşti?”

„Ce-aş putea să-mi închipui? Nimic! Poate te gândeşti la prea mult... Doar îmi place să intru în discuții, atâta tot.”

Darrielle îşi plătise buchetul şi-ncerca să treacă semeață printre vazele cu gardenii, când ceva îi zbură pe deasupra capului. Se opri din mers, îngrozită.

---

[41] Port de distracţii (fr.).

[42] Nu încă (fr.).

„De ce te-ai speriat, spune drept?! Toți străinii au impresia că în Africa sunt balauri...”

Râseră amândoi deodată şi atunci arabul se grozăvi iar:

„Adu nişte boabe, să-l prindem”, îi spuse băiatului care vindea, „o să mi se-aşeze pe mână, ai să vezi!”.

Era un peruş cât un deget, cu picioarele rozalii şi cu creştetul cenuşiu.

Vânzătorul îi întinse grăunțele şi se sprijini de parasolarul de la intrare.

„E al treilea pe care îl pierd! Cum să găsesc altul la fel ca ăsta?!”

„Taci odată!” îi strigă tipul cu ochelari şi-ncepu să scoată din gât nişte sunete tremurate ca acelea pe care le auzea dimineața în ficuşi.

Peruşul se apropie temător, mai întâi de o ramură de magnolie, apoi ateriză în palma deschisă a bărbatului care se lăudase.

Vânzătorul aplauda ca un saltimbanc, în timp ce arabul aşeza pasărea în colivie, la locul ei.

„Adu-i nişte apă!”

Băiatul dispăru imediat, pe când Darrielle nu se mişca încă.

„Îmi spui ce scamatorii ai făcut?”

„Nu e mare lucru, am vrut să te impresionez, îți dai seama!... Dacă vii să vezi iahturile, trebuie să te ții după mine. Dacă vrei, poți să mergi cu maşina ta.”

„E departe?”

„Pe naiba, tot Mistralul e cât o lingură!”

Darrielle n-auzise despre Mistral. În plus, tipul era cam ciudat, dar se bizuia pe instinctul ei şi pe faptul că, ştiind locurile, se putea întoarce oricând.

El o urmărea prin oglindă, arătându-i prin semne că mai au doar puțin.

„Adevărul e că n-am fost niciodată dincolo de ecluză”, spuse Darrielle când opriră.

Aşa-zisul port era o piscină pentru bărcile milionarilor – iahturi, şalupe şi veliere, ancorate în linie şi ascunse de pinii aproape negri.

Panorama era nemaipomenită, fiindcă portul fusese înălțat pe un promontoriu, exact ca montura unui inel, dincolo de care Mediterana părea chiar o graniță a plăcerii.

„Ce zici, a meritat?”, o întrebă Okbi.

Darrielle coborî doar bărbia, fiindcă dintr-o ambarcațiune luxoasă, cu grilaje de oțel aurit, auzi cum gâtlejurile de trestie legănau clopoței de vânt. Începuseră o poveste a drumurilor, a amanților care se despart, a sângelui şi a platinei, a soarelui curs în vin.

„Îi auzi?”, zise iar Okbi, dar răspunsul ei se pierdu, smuls de

meandrele brizei.

„Prima oară când am văzut clopoței ca ăştia nu era aici, în Magreb, ci departe, la Napoli, unde mă căzneam să lucrez. Aveam şaişpe ani şi, când reuşeam vara să rămân la o pizzerie până la începerea şcolii, mă-ntorceam acasă cu bani care mi-ajungeau pe tot anul. Ştii cum e să munceşti de mic? Începi totul devreme, şi păcatele, şi furia...

Mai întâi nu ştiam ce se-aude şi aşa cum stăteam întins, printre tufele de regina-nopții din grădina unei prietene, am crezut că e tatăl ei care vine să mă omoare, că aşa o amenințase, dacă se întâlnea cu magrebieni."

Cineva dintr-un iaht scutură pe punte o haină sau o față de masă, Darrielle nu văzuse prea bine. Însă ce vedea clar atunci era o *petite mouche*[43] care se desprinsese de ancoră şi voia să iasă în larg. Docherii îl salutară în cor pe Okbi şi el le răspunse în arabă, apoi lui Darrielle, în franceză, aşa cum îl întrebase:

„E aproape gol, unde plecă? Şi e ora două, în curând..."

„E o barcă de agrement a cuiva şi nu pleacă, se mută doar. De fapt, e un *bateau-restaurant*, unde seara se şi dansează. Nu-ți închipui ce frumos e aici cu bărcile toate pline de becuri... Dacă vrei, facem rondul până în partea cealaltă a radei şi mergem să-l vezi. Acum nu e decât bucătarul şi, probabil, femeile care fac curat."

Nici nu aşteptase răspunsul, o luase înainte, prin vânt, cu cămaşa umflată ca un balon şi cu părul zburându-i în jurul capului. Darrielle se ținea de o balustradă şi avea senzația că nu poate să mai facă un pas:

„Dacă plec de-aici, o să mă ridic peste apă!".

El o ajută să ajungă lângă ponton şi urcară pe trepte pe unde veniseră. În acelaşi timp, un pescar îşi împinsese şalupa, gata să traverseze, iar Okbi îi spuse în dialect:

„Ne duci şi pe noi? Numai până dincolo, la *Cleopatra*!" Darrielle nu crezuse că o să-i placă atât de mult.

Când puse piciorul pe puntea vaporului de distracții deja tremura şi se gândea cât riscase.

Dar Okbi era încântat, începu să îi cheme pe câțiva dintre angajați şi ei se înființară pe rând. Bucătarul îi întrebă dacă le e foame şi ea acceptă un pahar cu apă şi un cornet de căpşuni cu gheață. Era o delicatesă în golf, pentru doamnele care nu mâncau zahăr. Okbi îi ceru un frappe şi trabucuri, apoi deschise uşile peste tot, pentru ca ea să se uite în fiecare cotlon. Abia atunci observă că brelocul ce îi atârna lui Okbi la şold avea formă de cârmă, şi, în golf, acela era însemnul navigatorilor şi al

---

[43] Vapor de agrement, de dimensiuni mici (fr.).

proprietarilor de vapoare.

„Ce zici, ne faci un tur?” i se adresă unui *mousse*, iar Darrielle îngheță de spaimă.

„Soyez tranquille, madame, ce bateau n'a pas de tangage!”[44] , zise tânărul care nu pricepea frica ei.

Okbi se retrase să îşi schimbe cămaşa şi ea stătu singură câteva clipe sub soarele necruțător de pe punte. Acolo simți că nu o să uite luciul Mediteranei, nepăsarea ei calmă, din miezul zilei, zarea fără capăt, lichidă, vântul care încetinise. I se întorsese în inimă aceeaşi nelinişte a fugarei, dar Okbi apăru la timp.

„Nu rămânem aici, ne topim!”

O conduse în restaurant, unde sala de mese părea scufundată. Locul era cochet şi climatizat, decorat în albastru, astfel că Darrielle se crezu chiar sub mare. Okbi însă, gătit în alb, ca un mire care se însura în fiecare sezon, se duse lângă peretele cu combină şi boxe şi puse muzică: un blues languros, chiar acvatic, care îngâna lâncezeala valurilor şi ea îşi simți picioarele mişcând singure. Era coaptă de soare, amorțită de frică, dar dansa, în sfârşit, cu un partener, aşa cum Mehria nu voise să-ncerce.

Okbi arăta mai degrabă robust şi nu bănuise că ar fi dansator, dar el o făcea pur şi simplu s-alunece pe deasupra muzicii.

Îl privea drept în ochi, cum făcuse de obicei cu bărbații din golf, căci în dans totul era permis.

La un moment dat, observă că sub tălpile lor, pardoseala se desena ca la şah, în pătrate albe şi negre, iar pantofii ei, în curele roşii, i se asortau ca-ntr-un film.

„Ce poveste!”, zise lângă urechea parfumată a lui Okbi, dar el devenise romanțios, închisese ochii şi-i închise şi ea, doar pe jumătate.

Nu schimbaseră vreo adresă ori un număr de telefon. Se ştiau ca Darrielle şi Okbi, de aceea îl mai văzu doar întâmplător, cu o săptămână înainte să plece. El nu o zărise, era în acelaşi loc, doar că florăria se mai lărgise şi o botezaseră *Le Calife*. Erau două fete care serveau şi mai multă lume interesată să cumpere. Mai ales angajații hotelurilor *high class* alegeau orhidee pentru rezidenții lor înstăriți, care pipăiau aranjamentele de pe mese, să nu fie artificiale.

Darrielle îşi aştepta rândul şi atunci îl recunoscu pe Okbi, care stătea cu spatele la vitrine şi vorbea foarte însuflețit. Femeia care îl asculta părea o nordică sau o irlandeză şi, curând, desluşi conversația:

„Ce ar merge cu crinii?”

---

[44] Fiţi liniştită, doamnă ! Vaporul nu are tangaj ! (fr.)

„Eu cred că nimic, ei sunt frumoşi singuri într-un buchet”, răspunse femeia. „Dar e important cui sunt oferiți.”

„Ce să ofer, florile? Păi sunt pentru mama. Împlineşte optzeci de ani.”

Avea espadrile de pânză, care îi veneau ca turnate.

Se privea în oglinzi şi, uneori, chiar păşea pe vârfuri, căci era ca şi cum ar fi mers desculță.

De dragul acestor încălțări delicate începuse să poarte rochii. Era o apariție pe tăpşanul din l'Esplanade, cu veştmintele ei până la pământ şi cu brațele dezgolite. De câteva ori, Zaouf se grăbise să-i aducă un şal înainte să iasă din curte. Darrielle se juca cu el ca şi cum ar fi fost o panglică. Apoi şi-l lega în talie, lăsând franjurii să-i atârne peste poalele largi de in.

Într-o sâmbătă dimineața, Mehria îi făcu o fotografie în timp ce ea se rotea pe platforma de cărămidă, unde înainte fuseseră cuştile. Avusese impresia că îşi fredona singură un cântec european, dar nu era sigur.

Când o căută mai târziu, Darrielle dispăruse. Plecase pe jos de-a lungul falezei şi, probabil, ajunsese în *medina*. Erau încă locuri necunoscute, pe care le scotocea cu răbdare, fiindcă dimineața păreau pustii. Numai ea şi pisicile mai ieşeau din cotloane, în lumina ca tăişul de foarfece şi treceau orbite pe culoarele încărcate de leandri. Pe stradelele proaspăt spălate mai venea câte-o bicicletă şi, mai rar, câte un negustor. Darrielle îşi plimba tivul rochiei printre tarabele din bazar şi înainta buimacă, dar fără oprelişti, căci acum o ştiau. Câteodată, o strigau tare, îmbiind-o cu zahărul ori cu pastele făcute în casă, iar ea le spunea arătându-şi palmele: „Am venit fără bani, am ieşit numai să mă uit”.

Într-o astfel de explorare găsise acel Bureautique El Wafa, care era un intrând între cabinetul dentistului Ezzaier şi un *salon de beaute*, *Chez Kadijha*.

Abia pătrunsese în penumbra prăvălioarei, că o şi întâmpinase un paradis al hârtiei de scris, al caietelor şi dosarelor, aşezate printre suporturile de ziare, ustensile pentru fumat, un fax, un copiator şi un espresor dintre cele mai simple, cu un singur mâner pentru ceai şi unul pentru cafea.

Tânărul care stătea la tejghea îşi închise carnetul pe care nota cifre şi înscrisuri arabe:

„Eu sunt Hassan... Eşti al patrulea client de azi, bine ai intrat”, zise. „De fapt, doi se adăpostiseră doar de ploaie.”

I se adresase ca unei fete de vârsta lui, iar de-acum îi ştia: toți băieții din *bureaux de tabac* păreau mai bătrâni din pricina soarelui, dar aveau cel mult douăzeci de ani. Cam atunci începeau să se intereseze de bani pentru călătorii, pentru studii sau pentru însurătoare.

Cei care făcuseră ceva şcoală aveau câte un motor vechi şi erau nişte

inşi globali: mestecau cuvinte din două-trei limbi, în afara francezei şi a arabei – şi ştiau să se poarte cu oamenii care le intrau în dughene.

Pentru Darrielle, aceste afaceri fără profit păreau un mister până la întâlnirea cu Ben Hassan, care nu era vânzător, ci chiar proprietarul acelui bistro cu o singură masă pentru clienți şi o uşă mascată de un paravan, în spatele căreia se afla o chiuvetă şi un cârlig pentru pus prosopul.

„A plouat mai devreme?”, reluă ea conversația. „Nici n-am observat, eram în bazar.”

„Ştii cum e, doar aşa, o stropeală”, îi răspunse Hassan, arătând spre vitrinele pline cu calendare, stilouri şi mărunțişuri pentru birou, care lui Darrielle îi plăceau tot atât cât bijuteriile sau parfumul.

„Îți alegi chiar tu toate astea din magazin?”, întrebă mângâind cu buricul arătătorului o agendă în marochin, brodată cu fluturi: „Și cutiile? Şi foița de împachetat? Biblioraftul de colo, cu cotor verde, mă face să nu respir de frumos ce e”, zise ca un copil, şi el se înălță imediat pe scară să îl apuce şi să i-l dea. De aproape, nu mai era cine ştie ce, dar, mă rog, părea tot special în învelitoarea de carton polisat, cu chenare aurii şi albastre.

„E cadou din partea papetăriei”, se umflă Hassan şi aşa află că el şi un frate, care mai avea o benzinărie, sunt de fapt proprietarii locului.

„Nu se cade să-l iau, nu te supăra, dar, dacă accepți, am să ți-l plătesc mâine.”

„Faci cum vrei, nu mă supăr, dar să ştii că oricui i-aş fi dat un dar, azi e prima zi...”

„Cum, chiar azi ați deschis? Ce era aici cu un an în urmă? Am trecut de mai multe ori, dar nu ştiu...”

„Nici n-ai ce să ştii, era un grilaj. Uşa au făcut-o acum, după ce dentistul şi leila au fost de acord.”

„Leila?”

„Chiar vrei să ştii totul!... *Leila* e un fel respectuos de a vorbi despre o femeie pe care o cunoşti de când te-ai născut.”

„Ca şi cum ai spune *madame*...”

„Cam aşa ceva”, zise el râzând şi adăugă: „aş vrea să te rog să nu vii chiar mâine... sora mea o să plece de la casa părinților şi va trebui să închid...”

„Se mărită?! Deci e nuntă la voi... nu te bucuri? Vreau de mult să văd o mireasă, una îmbrăcată aşa, ca în golf, nu cu rochie albă de plastic.”

Hassan se amuză şi mai mult dându-şi capul pe spate:

„Nu, soră-mea se găteşte în roşu, dar numai fiindcă au vrut ai mei, pricepi? Eu, în locul ei, nu m-aş fi supus... chiar sunt alte timpuri, nu crezi? Ea e asistentă, lucrează la un spital.”

„Şi bărbatul ei?”

„El e şef de echipă, pe şantier...”

„Crezi că o iubeşte?”

„Să ştii că da, mi-am pus şi eu întrebarea... Ieri seară, când i-au adus trusoul de măritiş, era atât de emoționat...”

„Serios? Povesteşte-mi!”

„Ei, asta-i! Sunt chestii de femei, nu mă bag, am văzut de departe... Pot să-ți spun doar că au plătit pentru el cât pentru un scuter. Prostii!...”

Darrielle tăcu şi îl privi lung. Hassan nu era prea atrăgător, dar era simpatic şi probabil că sora lui arăta la fel. Văzuse în iarnă, la *Amarante*, un trusou de mireasă. Costa două mii de dinari. Toate piesele erau din mătase, iar tighelele cusăturilor aveau fir de argint. Părea un costum de împărătească.

„Şi? După nunta asta, rămâi singur în casă, nu?”

„Mda, sunt cel mai mic...”

„Bănuiam, zise Darrielle. Sunt mai mare ca tine cu zece ani...”

„Nu aş fi crezut, dar mi-au spus servitorii.”

„Servitorii?”

„Raouf, sunt prieten cu el. V-am văzut împreună cu Hafa şi, de câteva ori, cu bătrâna... Ştiu şi că îți zic Darrielle... Ți-au compus un nume frumos. Vine de la *casă*, ştiai?”

„Cred că vine din vânt... Vântul l-a adus în capul bucătăresei şi al lui Hafiz, ei m-au botezat.”

Hassan râse iar, cu vocea lui spartă, închizându-şi ochii pe jumătate. Era tocmai ticul care ei nu-i plăcea, dar oricum se făcuse de prânz, trebuia să plece.

Luă o pară, pe cea mai mare, şi o puse într-un şervet. Perele erau scumpe în Magreb, dar Mehria adusese mai multe şi aveau să ajungă compot.

„Vreau să duc o pară unui băiat. E un gest îndrăzneț?”, îl întrebă pe amant.

Mehria citea sub smochini şi îşi ridică ochelarii:

„Poți să faci ce vrei, draga mea, dar ştiam de măr, nu de para Evei...”.

„Lasă, el nu e creştin, vinde într-un boutique şi se duce vinerea la moschee... Îl cheamă Hassan, îl cunoşti? Şi-a deschis o papetărie... Sora lui s-a măritat ieri...”

„Darrielle, mă uimeşti... Stai aici lângă mine... Începi iară să umbli de una singură... Vino încoace, să discutăm.”

„Adineauri mi-ai spus: «poți să faci ce vrei»... Ştii că oricum plec. Pentru ce îmi ții teoria asta? Vin până la prânz şi, gândeşte-te, sunt foarte aproape...”

Sprijinită de uşa bucătăriei, Zaouf îi asculta cum se ceartă.

„Nu te duci cu ea? Du-te!”, îi zisese Mehria.

Cum bătrâna nu se mişcă, Darrielle dispăru printre bungalow-uri.

„Tu es comme une paonne”[45] , îi strigase Raouf când trecuse pe lângă el precum fulgerul. Avea braţele brune şi dezgolite şi o rochie pictată cu margarete. Avea poftă să afle dacă mireasa plânsese, odată ajunsă la soţul ei. Ar fi vrut să o vadă, bineînţeles. Nu ştia dacă frate-său o să-i spună prea multe. Alerga pe nisip, printre bărcile ancorate, încercând să ajungă mai repede.

Hassan nu era singur. Un arab elegant, de vreo cincizeci de ani, aştepta să îi iasă copiile din aparat. După asta, aşeză ceva într-un plic şi i-l strecură într-un buzunar. Darrielle crezu că sunt bani. Îi dădea bacşiş ca frizerilor.

Hassan pricepu că văzuse, dar nu zise nimic, ci îi spuse un fals „bună dimineaţa”. Era adormit ca un om care petrecuse până în zori.

„Ei, cum a fost?”, lansă ea, de îndată ce clientul plecase.

El era încă stânjenit de toată întâmplarea:

„Uite ce e, nu sunt în stare să povestesc. Ţi-am adus o poză făcută cu Polaroidul unui amic, că parcă ştiam ce-o să mă întrebi”.

Scoase fotografia din carnetul în care îşi ţinea socotelile. Darrielle aproape o smulse cu două degete, dar fu dezamăgită: era o fotografie color, în care femeile aveau ochii aprinşi, din cauza blitului automat.

Dar mireasa era tânără şi împodobită după obiceiul din Sud, cu mănunchiuri de salbe cu mâna Fatimei şi cu broşe de aur înţepând un *bahnouk*[46] care îi trecea peste piept ca armurile. Doar parura în formă de candelabru era din argint masiv şi abia putea s-o susţină. Împrejur, femeile aprinseseră cele trei lumânări care îi ardeau pe deasupra părului, gata s-o preschimbe în torţă. Darrielle se înfioră:

„Fiinţele astea ce fac, îi cântă?”.

„Da, îi cântă şi o pictează cu hena până când se termină îmbrăcatul. Tot atât ard şi lumânările de pe cap, să nu crezi că umblă cu ele aşa, ca un felinar ambulant”, zise el batjocoritor.

„Ai ceva cu tradiţia, să-nţeleg?”

„Sigur am, o disprețuiesc!”

Darrielle puse fotografia lângă un pahar pe tejghea şi nu insistă.

„Ţi-am adus şi eu un cadou!”

Îi despachetă para din şervetul apretat de Zaouf şi i-o duse aproape de nări.

---

[45] Eşti ca o păuniţă ! (fr.)

[46] Tunică ceremonială din borangic, de obicei, de culoare roşie, purtată de tinerele mirese (ar.).

„Ce spui de cum miroase?”

„Darrielle, eşti cu totul altfel decât fetele de pe-aici!”

„Ai făcut o descoperire! Îmi spui asta doar pentru o pară?”

El era dezarmat. Bâigui „mulțumesc” şi muşcă în grabă, mai mult ca să-şi ascundă sfiala.

Înfloriseră portocalii şi totul se întâmplase într-o singură noapte. Muncitorii cu ziua de pe domeniul lui Eglantine şi culegătorii de prin livezile din Nabeul nu mai simțeau mirosul. Era doar un opiu între frunzele ca foița de ambalat pe care ei îl trăgeau pe nări. Uneori îi zăreau culoarea, străvezie precum fierea de țap, alteori îi simțeau numai apăsarea pe deasupra grădinilor.

Se făcuse aprilie fără ca Darrielle să-şi dea seama. Fiindcă parfumul o tulbura, plânse fără motiv toată după-amiaza. N-o văzuse decât Zaouf. Ea pregătise un alambic, ca toate femeile de pe l'Esplanade, şi aştepta ca Raouf şi Hafa să aducă petalele. Darrielle ar fi vrut să conducă remorca, cincisprezece kilometri spre sud, dar nu se simțea în stare. Rămânea cu batista la nas ca o văduvă la priveghi.

Era un noroc că Mehria plecase şi că nu-i vedea ochii. Monia purta flori în păr, iar copiii din curți mestecau tulpinile fragede, de care cupele atârnau deschise, ca nişte guri cu otravă. Coşuri şi butoaie, cărucioare de lemn aduceau mireasma aproape înainte ca florile să devină râncede.

Darrielle alergă în casă şi Zaouf îi deschise râşnița de cafea, ca să schimbe mirosul. Se simțea mai bine. Icni scurt de câteva ori şi îşi reveni în ultima clipă, când femeile din bucătărie intrau cu esențele încă fierbinți, tocmai bune de strecurat.

Eglantine îi puse oțet peste o frunză de portocal şi o întrebă pe furiş:

„Eşti gravidă?”.

Ea nu spuse nimic, fiindcă în secunda aceea ar fi vomat.

„Ține farfuria sub nări”, îi spusese bucătăreasa, „ai să te deprinzi, ai să vezi!”.

Frunza de pe farfurioara de sticlă se chircise de tot şi parfumul din ea se asprise.

„Există un lucru care să-ți placă până la capăt?”, o-ntrebase maică-sa când avea zece ani, enervată că ea îşi abandona pasiunile mai repede decât alte progenituri.

Răspunsese fără să se încurce: „parfumul!”.

Atunci nu ştia că se poate muri din pomezi, din licorile-lipitori care îți beau sufletul.

Până seara, i se umflaseră pleoapele şi Hafa hotărî să o treacă dincolo de Cap Bon, unde începeau pâlcurile de pini şi livezile se răreau, dar mireasma era pretutindeni. Amorțea țânțarii şi stârpea moliile, se lovea de nările tuturor ca un prunc de scutece.

Străbăteau prin tunelul gros al parfumului şi Hafa o privea încurcat: Darrielle tremura ca atunci, demult, când un păianjen de plută o lăsase ţintuită în nisip. Se gândea să nu moară, temător şi milos, mânios totodată că femeile sunt atât de proaste.

„Hafa, vreau să vărs”, zise ea, zdruncinându-se din tot corpul.

Sări din maşină, pe pământul carbonizat, fără fir de iarbă şi îşi puse fruntea între genunchi.

Hafa o urmă şi îi prinse capul între mâinile lui de îmblânzitor, aşa cum le făcea şerpilor.

„Nu muri!”, susură printre dinţi şi vorbi cu ea cum nu mai vorbise niciodată cu nimeni:

„Darrielle, să nu mori, auzi, tu eşti o femeie străină...”.

Avea fruntea înghețată şi făptura ei încordată ca o seceră de oțel îi răvăşi mintea şi îl istovi de puteri.

O singură dată mai pusese mâna pe o femeie, cu sfială şi frică, iar restul făcuse ea, căci erau în deşert, sub un coviltir de nuiele peste care luna turna polei. Dimineața gândi că aproape visase, fiindcă se trezi singur, cu cămaşa rulată sub cap şi capcanele pentru iepuri împrăştiate în jur.

Femeia îi rămăsese ca o căldură sub coaste, ca o scânteie în întuneric, ce îți ia ochii. Dar ceea ce era atât de ciudat şi n-avea să uite era mirosul acela de lemn despicat, care umplea totul şi care îl făcea să leşine, de aceea mai rămase culcat încă multă vreme şi chiar se sperie că avea să piară la soare, cu spiritul femeii necunoscute în el, ca un posedat.

Poate că întocmai aşa, Darrielle ducea portocalii cu sine şi nu putea să îi poarte, fiindcă nu erau ai ei – gândi –, însă gândul i se rupse în două, fiindcă ea se lăsă pe o parte şi amuți, iar el chiar crezu că murise.

O ridică pe un umăr, era uşoară cât o pisică şi când o simți rece, frica i se scurse în tălpi. Se târî înspre rezervor şi, cu Darrielle atârnându-i ca un vânat pe tot pieptul, deşurubă şi deschise, fără să înțeleagă prea bine.

Înmuie şomoiogul de cârpă veche cu care năclăia câteodată parbrizul şi îl lăsă să se îmbibe în benzină, apoi i-l trecu pe sub nări.

Darrielle suspină şi mişcă din degete. Atunci Hafa o puse uşurel în țărână şi, ştergându-şi mâinile înnegrite, înălță un chiot de animal ori de şef de trib. Alergă pe câmp şi țâşni înapoi, râse şi se prosternă la pământ, repetând vocabule în arabă pe care ea nu le pricepu. Îl vedea ca prin ceață şi se bucura că e vesel, nu ştia unde sunt şi ce fac doar ei doi, dar n-o interesa, fiindcă îi vedea fața stăpânită de o fericire turbată. Îi zâmbise şi ea, răsucită covrig şi privindu-l de jos în sus.

„Spune-mi în franceză, te rog”, i se adresă dârdâind,

„îmi e tare frig, Hafa”, însă el n-auzea, avea brațele înălțate, precum crengile unui portocal, încât ea, încântată că se bucură într-atât, se grăbi

să-l anunțe: „Nu mai trebuie să plecăm, m-am obişnuit, gata! Sunt ca tine şi ceilalți, uită-te, pot să duc parfumul, Hafa, tu nu mă crezi?”.

Se opriră la *El Nour*, care era un fel de conac ascuns de arbuşti şi de plante agățătoare.

„Aici sunt portocali?”, întrebă Darrielle, de îndată ce intrară în hol.

„Cât se poate vedea cu ochii, madame”, spuse un servitor, care îi întâmpină şi le puse pe dinainte pahare cu ceai şi cuburi de zahăr.

„Nu simțiți parfumul? Sunteți europeană...”

Hafa se duse la proprietar şi îi spuse că o lasă pe Darrielle peste noapte, apoi auzi numele lui Mehria de mai multe ori în discuție.

Imediat patronul veni şi o întrebă în franceză:

„Vous desirez voir un medecin, madame?”[47].

Darrielle făcu ochii mari:

„Pourquoi? Merci, monsieur, mais je ne suis pas malade!”[48].

Continua să tremure, de aceea gândi că ar fi bine să nu mai vorbească.

„Încăperile sunt încălzite?”, îl întrebă, totuşi, pe lacheu.

„În aprilie? Niciodată! Dar pot să fac o excepție”, spuse cu înțeles.

„Ai de unde să îi dai bani?”, îi zise în şoaptă lui Hafa.

„Nu te nelinişti”, îi răspunse. „Mâine de dimineață, înainte ca tu să te fi trezit, eu voi fi aici, pe fotoliul ăsta! Nu uita să ceri gem de afine la micul dejun, au din cel de care îți place!”

Se simți răsfățată, deşi era singură. Nu avea bagaje, nimic. Camera se deschidea cu cartelă magnetică şi era la etaj. Micile vase de lut pictat de pe terasă şi din interior aveau flori proaspete şi între ele descoperi ventuza cărnoasă de portocal.

Aparent inocentă, precum vulva unei fetițe, stătea între ierburile de primăvară şi Darrielle îi surâse ca unui chip. O duse la nas şi apoi aspiră cu toată puterea, dar nu mai simți decât izul amar al parfumului de Neroli. Dulceața ucigătoare a staminelor şi norul de opiu pieriseră. Se plecă înspre floare şi rosti ca într-o ureche:

„Mulțumesc, Africa!”. Ca şi cum s-ar fi aşteptat să-i răspundă, trase aer în piept şi mai spuse o dată, cu mai multă convingere: „Mulțumesc, Africa!”, apoi începu să înghită una câte una petalele, cu tije cu tot, cum făceau copiii din curți.

...Deodată îşi aminti de Hotelul Atlas din Jendouba. Acolo intrase altfel, cu Mehria de braț şi cu zecile de bagaje, ca o matroană. Era parfumată şi avea un taior de culoarea prunei, rezervat altădată

---

[47] Doriţi să vă vadă un doctor, doamnă ? (fr.)

[48] Pentru ce ? Mulţumesc, domnule, dar nu sunt bolnavă (fr.).

şedinţelor de consiliu.

Mehria se purta ca un paşă, cum făcea ori de câte ori apărea însoţit de femei la care se uitau alţii. Arăta ca o stewardesă, dar lui i se părea interesantă, căci venea din Ain Soltane, dintr-o casă de braconieri, şi-i plăcu trufia ei rece şi felul de-a înţepa mocheta cu tocurile, gambele ce îi păreau aurite şi spatele drept ca de mareşal.

„Ce fel de femeie eşti tu?”, o întrebase în pat, când se făcuse la loc fragilă şi cerea să îi cumpere un *beignet*, care era o prăjiturică soioasă, scăldată în grăsime încinsă. Darrielle avea treabă să îşi vadă gingiile în oglindă, aşa că Mehria, întins pe divanul atât de larg, vorbi mai departe singur:

„Când eram încă tânăr veneam cu Abrah până la El Kef să cumpărăm şoimi. Gropile Amfitritei erau pline de apă, nu ca azi, vile subterane pregătite pentru turişti, ca nişte morminte luxoase. Tu chiar crezi că romanii din Bulla Regia locuiau sub pământ?”.

Darrielle îl privi năucă stând turceşte cu oglinda între genunchi:

„Nu, eu cred pur şi simplu că tot dealul ăla s-a prăbuşit cu palate cu tot şi pământul le-a înghiţit, de-aia s-au şi păstrat!...”

„Darrielle, n-ai văzut conductele? Chestia cu alunecările de teren chiar nu se susţine! Totul e făcut pentru subteran: sistemul de aer, plafoanele...”

Pe o tavă din lemn sculptat se afla paharul de Cointreau comandat de Mehria şi o creangă de iasomie, aşezată special de *maâtre d'hotel*. Mehria o luă şi şi-o puse după ureche, cum făceau burlacii arabi când voiau să-şi aleagă femeile. Era doar un joc, ei aveau nevestele hărăzite, dar acesta era un fel nou de a se arăta disponibili. Musulmanii căsătoriţi îşi ţineau iasomia după urechea dreaptă, ceea ce nu însemna că vor sta deoparte.

„Ai o mutră de faun”, îi spuse, dar Mehria nu pricepu, căci era sufit după tată, iar astfel de jocuri galante îi păreau jignitoare.

El voia să îi facă o mărturisire fără cuvinte, dar vorbeau diferit, după cum se mai întâmplase de câteva ori.

„Darrielle!...”, o strigă, încercând parcă să o trezească, dar ea îl lovi cu o pernă ornamentală, dintre cele aranjate pe canapea.

„Darrielle, poţi să fii serioasă o clipă?”

„Dar sunt!”, zise şi chicoti fulgerată însă de mirarea lui atât de nepotrivită.

„Darrielle, ascultă-mă, ai putea să-mi spui repede ce sunt eu pentru tine?”

„Cum să nu, ce te-a apucat?”

Se uită afară şi văzu aerul strălucind, deşi era chiar pe înserat. Îşi aduse aminte de atriumul din Maison de la Chasse, cu un tigru rupând burta unei gazele, şi un alt mozaic cu Venus călare pe un delfin. Revăzu

lăstărişul din Kasserine şi pavajele de culoarea mierii din marmură subțire ca praporul, care îmbrăcau Sufetula.

Îşi aduse aminte de dromaderii care se odihneau între dune, cu amuletele spânzurate de şei. De măslini, de nisip, de Sirocco răvăşind marea şi simți că ezită:

„Vrei neapărat să-ți răspund? De ce?”.

Lui Mehria i se răciseră ochii. Se întinse pe spate, şi, aşa cum stătuse, bobocii de iasomie se striviră peste cearşaf.

„Nu e obligatoriu, fireşte...”

Vorbea ca şi cum s-ar fi îmbătat şi asta o enervă:

„Mehria, când îmi pui întrebări din astea te desparți de mine, mă pierzi, fiindcă mă fugăreşti, cum să-ți spun?”.

„Nu îmi spune, altceva încercam să aflu...”

„Vrei să ne certăm?”

„Nu...”

Acum ar fi dat orice să-i întoarcă privirea aceea din camera de hotel. Să mai fie acolo. Să rescrie povestea, atentă la finalul neaşteptat. Revedea obiectele, locul. Îl vedea pe el aşteptând ca atunci când ceruse să-i spună:

„da, rămân şi renunț la tot pentru tine”.

Poate că tinerețea femeilor se învârteşte în jurul unei asemenea aşteptări. Nu-i trecuse prin cap. Era fericită cu el şi atâta tot. Starea asta nu dura mult niciodată, la nimeni, văzuse. Pe de altă parte, era doar a doua oară şi ultima când voise cuvinte, când aşteptase din partea ei declarații şi ea nu le făcuse, pur şi simplu că nu credea că între ei doi e nevoie de zgomot.

Sousse Anne terminase de refăcut chenarul cu crini. Darrielle îl privea, stând pe scaunul de ratan, în plină amiază. Ce era în plus față de prima oară când îl văzuse erau limbile roşii din cupe şi, probabil, nisipul din mijlocul tapiseriei.

„Nu pricep mai mult decât pricepusem atunci când ne-am cunoscut”, spuse Darrielle, dar Sousse Anne se făcu că n-aude.

Era îmbrăcată cu una din salopetele ei eterne şi cu mocasini din piele de capră, dar avea pe cap o eşarfă verde, care îi înverzea ochii, făcând-o să pară irezistibilă.

Astfel, negustorul care îi adusese vopsele rămăsese în prag, cu privirile agățate de ochii ei, şi nu se îndura să mai plece.

Sousse Anne refuza să se folosească de culori chimice, de aceea restaurarea devenea şi mai complicată. Îi vorbise despre un roşu ca de tomată, stors din sevele nu ştiu cărei moluşte şi de verdele-orz al unui venin, până când Darrielle se încredințase că tapiseria va mai fi gata la Sfântul Aşteaptă.

Începuse să caşte, întinzându-se ca o pisică la soare, şi întrebă:

„Pot să fac cafea?”.

„Da, bineînțeles”, răspunse Sousse Anne, „mai ales că azi nu ai chef de mine, ți-am vorbit de insule, dar tu habar n-ai”.

„Care insule? Ai vorbit în gând!”

„Cum să nu, Kerkennah, am spus tare! Ți-am mai zis că e acolo o algă pe care pescarii o vând la hoteluri, dar care mie ar putea să-mi dea galbenul pentru coama leilor şi verdele-sulf pentru...”

„Auzi, Sousse Anne, alga asta e de mâncare?” Râseră amândouă.

„Ți-e foame? E abia ora trei.”

„Da, eu la ora asta mănânc.”

Trecură în bucătărie să facă ochiuri şi Sousse Anne mai aduse carne de pui rămasă de seara şi nişte castraveți fragezi din care Darrielle începu să muşte.

„Şi cum e cu insula?”, zise cu gura plină.

„Sunt două, Gharbi şi Chergui, două limburi sărate uitate de lume, aşa cum îți place ție. N-ai zice că eşti la câțiva paşi de Sfax. De fapt, e un arhipelag al rebelilor tot ținutul ăsta, ai să vezi de ce, chiar dacă eu ți-l descriu atât de pompos.

Am acolo un unchi prin adopție, Boubaker, un prieten bun – Fehri – şi, bineînțeles, cârciumarul care se cunoaşte cu toată lumea.”

Darrielle tăcu şi se întristă. Sfax fusese ultimul bastion din Sud, unde o dusese Mehria. Promisiunea deşertului se oprise acolo, la Bab Diwan, aşa-zisa Poartă a Pâinii şi în fața şiragurilor de ardei roşu ca nişte mătănii însângerate, legănându-se în curenții de aer din piațeta de lângă Djellouli.

Seara, la luxosul Hotel Central, gustase şi sosul *harysa*, făcut din ardeiul atât de picant că îi luase foc cerul gurii şi limba i se umflase.

Iar acum, Sousse Anne mai vindea un bob din acest miraj al Sahelului, lăsând-o să spere că va trece într-o zi dincolo de Gabes printre oaze.

„Când ai vrea să plecăm?”

„Păi... chiar mâine.”

„Oh, nu pot, Sousse Anne, e prea repede.”

„Ce-ți lipseşte ca să te hotărăşti?”

„Trebuie să mă obişnuiesc cu ideea...”

„Ascultă, femeie, m-ai bătut la cap cu *mattanza*[49] şi acum când vreau să te duc spre ceva mai spectaculos tu spui «nu»...”

---

[49] Măcel al tonului, constând în lovirea apei cu bâte de lemn, pentru a sacrifica bancurile de peşte care înoată de la vest la est în Mediterana, din mai până în iulie, în timpul sezonului de reproducere (it).

„Şi acolo hăcuiesc peştele cu ciomege, ia spune-mi!”, se extazie Darrielle lăsându-şi tacâmurile pe farfurie.

„Vrei să vezi ori să-ți povestesc?”

„Sousse Anne, draga mea, mă tratezi ca pe o fetiță! Sigur că merg cu tine. Mă întorc acasă şi am să-mi pun hainele...”

„...două-trei prosoape, periuța de dinți şi atât!”, completă Sousse Anne ca şi cum văzuse bagajele chiar acolo, în bucătărie.

Darrielle îi spuse că ar vrea să vină cu maşina lor cu remorcă, dar Sousse Anne se îmbufnă imediat:

„N-am să merg în insule cu o maşină a lui Mehria! Nespălatu' e numai bun, ai să vezi. Dincolo de asta, sunt bărcile, iar tu ai să vrei bicicletă, să te vânturi de colo-colo.”

Nespălatu' era un Suzuki cu tracțiune pe patru roți. Trebuia să-şi închipuie că Sousse Anne nu-l va abandona. În plus, ştia că o să-l umple cu pături, cu provizii de toate felurile, cu cărți de citit, chiar cu lemne de foc, „ca să nu stăm acolo să ne uităm ca proastele în cer”.

A doua zi dimineața, luară feribotul după ce se treziseră cu noaptea în cap să ajungă la Sfax.

Darrielle se simțea amețită. Pentru ea, alga lui Sousse Anne era o himeră, ar fi vrut să doarmă în pat, nu să moțăie pe banchetă, dar asta era, promisese!

Intrară în rând cu alte maşini şi vaporul începu traversarea într-o hărmălaie de voci şi de animale, fiindcă pasagerii cărau pui vii, capre, iar vreo două remorci erau pline cu bețe de palmier, cu frunze cu tot, încât ea nu se abținu să întrebe:

„Sousse Anne, ce fac cu crengile astea?”.

„Le aduc pe insule, o să-ți dai tu seama. La Kerkennah nu se găseşte nimic decât apă şi peşte.”

Darrielle amuți. La asta nu se gândise şi începu să regrete că nu-şi luase dezinfectant, mai multe medicamente...

„...şi poate un jungher arab din colecția lui Mehria”, îi zise Sousse Anne ca şi cum îi citise gândurile, dar aşa era, ea o cunoştea bine.

La Île Gharbi făcură oprire, dar nimeni nu coborî. Era opt dimineața şi o pustietate deplină mângâiată de valuri, încât Darrielle uită tot ce o îngrijora. Ieşi pe platformă, între maşinile staționate, iar sălbăticia aceea indiferentă şi ocrotită de ape o încântă.

„Ce vezi acolo pe mal e Chergui”, îi zise Sousse Anne prin fereastra deschisă. „Ajungem îndată.”

Barca cu pânze a lui Sta Ali avea câte o sirenă pictată de-o parte şi de alta a prorei. Era cea mai veselă dintre toate. Nu mai părea o barcă cu vele ca pe vremea romanilor, cum se lăuda el, ci o ambarcațiune pentru cheflii şi pentru puținii turişti care se încumetaseră să rămână.

Tot arhipelagul arăta ca o unghie plutitoare presărată cu pânze. În soare, luceau ca nişte bojoci de sidef ai unui monstru marin, dar seara deveneau prietenoase precum nişte aripi strânse pe lângă corp.

Rămăseseră în portul din El Attaya, unde Sta Ali era şef şi bucătar al propriei cârciumi. Însă cel mai des le gătea pe mare călătorilor de ocazie şi îi promisese şi lui Sousse Anne că va pregăti pentru ele două supă de chefal şi sardine.

Darrielle îşi descălțase sandalele şi mergea prin nisip, admirându-şi urmele. Era fericită, năucă şi Sousse Anne îşi închipui că aşa o întâlnise Mehria, cine ştie pe unde, şi de-atunci n-o lăsase să se trezească.

Mediterana părea de satin, pur şi simplu se unduia cum n-o mai văzuse, ca un veştmânt greu, de brocart, cu multe găteli.

Aici marea era păgână, feniciană şi andaluză, arabă deopotrivă şi sacră, romană, când dormita, ca atunci, lovind bărcile între ele.

Văzu de departe *chechia* ca para focului purtată de Boubaker şi în spatele lui îl zări pe Fehri, pregătit să-l susțină, dacă bătrânul ar fi alunecat pe nisip.

„Boubaker e de-o seamă cu Kerkennah”, spuneau insularii care se învățaseră într-atât cu nonagenarul făcător de capcane, încât nu se gândeau că o să mai moară vreodată.

Nu avea niciun dinte, aşa încât gura îi era pliată sub nas, ca un ghemotoc de hârtie. Era zvelt şi uscat, un schelet de peşte, în pulpanele mult prea largi ale unui soi de *burnous* subțire.

„*Sbah el Kheir*[50]„, îi zise lui Sousse Anne în arabă şi ea înțelese şi îi făcu o reverență uşoară, din gât şi bărbie, după care îl sărută pe obraji.

Darrielle îi întinse mâna şi el i-o strânse cu hotărâre, ca un om în putere. Vorbea franceza cu uşurință şi îi spuse zâmbind cu gura lui ştirbă:

„Ai grijă, frumoaso, mi-a spus prietena ta că eşti cam nesupusă. Uite, colo pe mal şi-aduceau arabii acum sute de ani femeile îndărătnice. N-ai vrea să rămâi aici, nu?”.

Se distrară cu toții şi bărbatul celălalt profită ca să intre în vorbă:

„Eu sunt Abdelhamid Fehri, e un nume greu, ştiu, dar poți să-mi spui Fehri, ca toată lumea, deşi e numele de familie.”

„Am să-ți spun «Profesore», pot?”, se alintă Darrielle.

„Ei, asta mă obligă şi n-o să mai am cum să îți fac curte.”

Râseră din nou şi porniră spre pâlcul de case din fața lor, între care moscheea se vedea ca o siluetă de cretă sprijinită de palmieri. Mai încolo era cupola unei *zaouia* destul de înalte, dar nu se vedea nicăieri niciun

---

[50] Bună ziua ! (ar.)

semn că pe insulă ar putea fi turişti care să-şi petreacă vacanțele.

„Aici nu sunt hoteluri, aşa e?”, îndrăzni Darrielle.

„Ba sunt, mai spre coastă, la Sidi Fredj. Dacă n-ai să te adaptezi, o să-ți luăm o cameră la *Farhat* ca să stai zilele astea.”

Vorbise Fehri, despre care simțea că îi va fi un bun ghid, dar atunci era prea atentă să ştie unde vor înnopta. Locul semăna cu un fel de depozit cu uşi din lemn sau cu un han fără firmă. Ferestrele abia se vedeau în pereți, tăiate din scurt, ca la cazemate, dar interiorul era curat, cu un farmec simplu, de casă de țară.

Baia arăta, practic, ca o nişă lângă camera de dormit, dar părea de ajuns.

Bucătăria şi salonul de oaspeți se aflau la parter, într-o aripă răcoroasă, de unde marea îți intra în ochi. O vedea şi de sus, de la fereastra cât un hublou, dar din salon te făcea să crezi că toată casa e un vapor ancorat la țărm.

Sousse Anne locuia spre est, într-o încăpere cu terasă şi chicinetă, aceea era doar a ei, de mai multă vreme, aşa că îşi dusese acolo tablouri, covoraşe de rugăciune, un vas de pe chei pentru prins calmari şi un borangic roşu, țesut de mână, pe care îl văzuse purtat de femeile de pe insulă.

Mai târziu, a aflat de la Fehri că e *bernoug*, vălul milenar păstrat din tradițiile berbere, dar acum îndrăgit numai de bătrâne. Fusese mirată că nu e din mătase, deşi îl atinsese cu degetele, ci din bumbac şi din fire de lână, scufundate în *coccinella*, un colorant vegetal țipător ca aripile de buburuză.

Acum o înțelegea pe Sousse Anne. Se bucura că venise şi îşi dorea să reziste în lumea aceea neîmblânzită, în care nu creşteau poame şi vitele nu aveau ce să pască.

Totul venea pe apă ori sălăşluia între lapții de peşte, iar pescuitul pe mare era mai aprig ca vânătoarea.

Atunci înțelese rostul nuielelor de palmier din care Boubaker făcea plase ucigătoare, iar ceilalți, mult mai tineri, împleteau garduri în formă de suliță pentru a goni peştele în capcane.

Apa mirosea a noroi şi a crustacee, o simțea pe piele după ce se spăla, dar ieşea la soare şi atunci totul prindea alt gust, de sălbăticiune, de fiară tânără.

Se ducea lângă bărci, când Ali deşerta capcanele, să le vadă de aproape tezaurul: două caracatițe, o doradă regală, sardine, creveți. El făcea meniul pe loc, scriind cu creionul pe care îl ținea întotdeauna după ureche. Restul se vindea sau pleca mai departe pe valuri.

Darrielle nu-ntreba nimic. Sta Ali avea treabă să gătească pentru clienți şi să spele vasele, pe când ea nu se ocupa cu ceva anume,

hoinărea printre case, numărând peştii de deasupra intrărilor, desenați cu vopsea albastră.

La amiază, arhipelagul răspândea o lingoare de îndrăgostit care zace.

Tot Profesorul îi spusese că e oboseala învingătorului, căci acolo se retrăsese Hannibal să îşi lingă rănile după pierderea de la Zama.

Dar trecuseră două mii de ani. Nu conta. Oamenii mai vorbeau despre asta, ca şi despre Gracchus cel pedepsit că ar fi sedus-o pe fiica împăratului, de aceea Tiberius îl uitase pe insulă.

Mai vorbeau despre amiralul de Loria şi despre turcii care construiseră fortul la El Hissar, despre duhuri rele care se aciuiau în butelcile pentru prins calmari.

Într-o dimineață, văzu un spectacol neobişnuit pe fereastra salonului, în timp ce mânca: nişte copii, ghemuiți într-o barcă, pescuiau spongieri, înfigând în mare un fel de trident cu cârlige. Era ca un dans, grațios şi feroce, pe care băieții îl ştiau din instinct şi îl începeau din copilărie.

Îi privi multă vreme, până când i se răci ceaiul şi apoi plecă să îşi închirieze o bicicletă.

În a treia noapte de la sosire, veni furtuna şi se pomeni cu Sousse Anne la uşă:

„Pot să dorm cu tine? Mi-e frică!”.

O primi înăuntru şi trase obloanele peste ferestruici, dar Sousse Anne cărase atâta calabalâc, că îi trebuiră mai multe drumuri. La un moment dat, se întrerupse curentul electric şi rămaseră într-o beznă în care nici nu îşi vedeau fețele. Sousse Anne se gândise la toate. Bâjbâi în bagaje, găsi două sfeşnice şi le aprinse ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Stăteau lângă flacără şi vorbeau. Darrielle picotea, iar după scurt timp, adormi.

Se trezi înghețată, chiar când se făcea ziuă, dar Sousse Anne nu era nicăieri. Depărtase obloanele şi un fir de lumină cădea pe pat, cât să-i vadă culcuşul mototolit. Ploua torențial. Darrielle se sperie şi o luă pe scară înspre salon, încercând să găsească treptele. Când păşi în sfârşit pe podeaua de lemn, văzu sala pustie, pătată de umbrele de afară, unde marea se zbuciuma.

„Sousse Anne e nebună”, gândi. Nu avea ce să facă.

Turnă apă de ceai şi se duse la masa de lângă ferestre, unde stătuse de obicei dimineața.

La început, nu văzu mare lucru, dar auzea ploaia peste mugetul valurilor şi simți că adoarme. Puse capul pe masă. Dintr-odată, măruntaiele mării întețiră un foc, care umplu apa şi incendie aerul.

În atâta lumină scânteietoare, văzu veliere îndepărtându-se. Ploua peste jarul care se ridica din străfunduri, de la algele hrănitoare până la nori.

Recunoscu barca lui Sta Ali, cu sirenele ei pereche, şi apoi pe Fehri, de sub o glugă. Mai era un bărbat şi încă două femei, între care Sousse Anne cu cascheta ei neagră pentru înot şi cu mocasinii din piele. Le şiroia ploaia pe fețe, pe corp, însă nu părea să le pese.

Darrielle crezu că visează. Se dădu mai aproape şi, lipită de geam, o privi pe Sousse Anne cum se bucură din toată ființa, învârtind o bâtă deasupra capului.

Lângă barcă, erau întinse rețele lemnoase, țesute de Boubaker, pentru saltul chefalului, care încerca să le scape, pentru peştii mai mici şi mai ageri, care zburau pur şi simplu ca nişte aşchii printre ciomegele care băteau apa.

Cum stătea în picioare, în salopeta lucind de stropi, prietena ei arăta ea însăşi precum femela unui delfin, tresăltând pe deasupra valurilor, doar că tot ce se întâmpla era un măcel sau o răzbunare, o descătuşare de furii care înroşiseră marea. O crimă acvatică dinaintea soarelui care tocmai se înălța.

Sousse Anne hohotea împreună cu cei doi bărbați şi cu arăboaica din barcă, capcanele se umpluseră, iar Sta Ali încerca să-i aducă la mal.

Era plină zi, bucătăreasa sosise, Darrielle auzi cum învârte cheia să intre şi desluşi ceainicul bolborosind cine ştie de când.

După o jumătate de oră, apăru şi Sousse Anne, udă leoarcă, dar cu corpul vibrând pe sub salopeta cauciucată şi cu ochii febrili, aruncând săgeți.

„Darrielle, dacă-ai şti, am vânat! Dacă m-ai fi văzut, ăsta e singurul loc pe lume unde o femeie ca noi vânează, indiferent dacă e musulmană, creştină sau ce... înțelegi?”

O prinsese de mâini şi se învârtea ca o adolescentă, încercând să-i explice, Sousse Anne era tânără, o privi, Sousse Anne arăta ca atunci înainte să îl fi cunoscut pe soțul ei, Gordon, şi apoi, în golf, pe Abrah Sabir, dar povestea asta se petrecuse demult şi nici măcar ea, care surâdea atât de voioasă, nu mai avea cum să ştie.

Pe tăblița gri de ardezie, bătrâna scria mereu alt cuvânt. Aşa cum era scrijelit în arabă părea un scarabeu de argint care însemna: orz, cartofi, mazăre şi, uneori, ceapă, făină sau miere, după cum proviziile se sfârşeau în bucătărie.

În ziua aceea scrisese *sare* şi era un cuvânt arătos, pe care Mehria i-l tălmăcise de dimineață, încă de la prima cafea. După ce ieşise în curte, Darrielle ştersese un pic din el, cu salivă, şi-i păru că e şi mai frumos. Văzuse desagi cu sare la piață, pe spinările măgăruşilor, dar nu se gândise vreodată să cumpere. Era sarea de apă, uşor verzuie, şi mai erau granulele albăstrii de sub talpa deşertului, potrivite pentru descântece şi ca să-i alunge pe djini.

Sarea era seva măslinelor şi a hălcilor de mistreţ, era visul legumelor verzi, la murat, iubirea secretă a cadânelor din hamam, când îşi curăţau trupul.

Darrielle se gândi să scoată maşina şi să plece spre souk, dar Mehria amână totul pentru în zori, căci a doua zi veneau negustorii de bumbac şi de stofe, iar el ar fi târguit cu mai mult folos.

Până la prânz, Zaouf frământase vreo patru pâini şi le pusese la copt, iar bucătăreasa gătise ştiucă şi bame cu miel şi sparanghel.

Pe Mehria îl ajunsese în terasă aroma de caramel a desertului şi vrăjile de orez dospit ale plăcintelor pentru cină. Stabilise să plece chiar la amiază, să se întâlnească la cafenea cu proprietarul unor câmpuri de rapiţă şi cu doi ingineri pentru presele de ulei. În drum, l-ar fi văzut pe Sabir, care abia ajunsese în golf, şi, poate, pe soţul lui Eglantine, care voia să îi ceară un sfat.

O întrebase pe Darrielle dacă i-ar fi plăcut să o lase la magazine, până se întorcea şi pe Hafa dacă mergea la Tunis. Însă toată lumea din casă avea altceva de făcut.

Când Zaouf îi chemă la masă, el era deja obosit, dar mirosul de supă şi acela de peşte fript îl făcură să creadă că i-ar fi foame.

Mâncă doar cu Darrielle în sufragerie, îmbiindu-se unul pe altul şi atingându-şi genunchii, încât, la un moment dat, avusese impresia că avea să întârzie unde promisese.

La sfârşit, Darrielle rămăsese să strângă vasele şi să bea un pahar cu ceai în căldura astupată de storuri, unde bâzâitul de muşte, foiala grădinii şi zumzetele din bungalow-uri nu răzbăteau.

Coborî pe terasă, căutând un fior de vânt şi o auzi pe Zaouf dedesubt, în bucătărie, învârtind sucitorul peste foile pentru ştrudel. Era un zgomot plăcut, precum torsul unei pisici, îl învăţase de-acum, îl recunoştea. După un timp, ghici clinchetul tăvilor şi al sitei pentru cernut, apoi târşâitul papucilor doicii şi se miră că nu o simţea pe bucătăreasă.

Mehria îi spusese că soacra ei se îmbolnăvise şi că o îngrijea în orele de siestă.

Darrielle se gândi dintr-odată la mama ei, pe care n-o mai sunase, şi la ploile reci de acasă. La daliile pitice pe care taică-său le plantase de-a lungul aleilor şi care apoi înfloriseră ani la rând după moartea lui. La un cotoi pripăşit, pe care ea îl adăpostise în plină iarnă, crezând că o să-l facă să plece în martie.

Erau lucruri neduse la capăt, altele doar amintiri ale unor clipe de graţie. Ora aceea în sine valora preţul ei în aur, dar nu bănuia că peste puţin avea să-şi regrete gândul.

O zări pe bucătăreasă traversând curtea şi i se păru cu adevărat ostenită.

Mergea legănat, ca o barcă mare, încărcată cu prăzi de la pescuit. Îşi ţinea vălul petrecut peste gură, apucându-l cu dinţii din când în când. În deşert, făceau la fel şi bărbaţii cu turbanele lor, dacă bătea vântul ori pur şi simplu dacă li se ura străbătând. La femei, era un gest de fereală ori de tristeţe. Bucătăreasa probabil scurtase drumul pe chei, pe sub ochii celor care descărcau marfă.

O auzi cum apasă clanţa de cupru a bucătăriei, apoi ţipătul i se înfipse în timpan. Darrielle coborî toate treptele deodată şi i se păru că ştie tabloul înainte să-l fi văzut: pe tăblia de brad pentru frământat coca, zăcea Zaouf nemişcată, ca şi cum ar fi adormit cu obrajii în făină.

Bucătăreasa o scutură ca pe o cârpă de praf, o strigă din rărunchi, îngrozită, până când femeile dădură năvală. Un chiot prelung sfâşie căldura şi împunse soarele la zenit. Îl simţi Eglantine pe tăpşan, Maherzia şi fetele, Hafa, Raouf care picotea în grădină şi la care o slujnică se răsti imediat:

„Du-te! Du-te de aici, să rămână femeile, ce mai vrei să vezi, Zaouf a murit!”.

Darrielle se năpusti printre văluri, se împiedică şi abia izbuti să o atingă cu degetele. Atunci auziră, prima oară în cei doi ani, cuvinte din limba ei, gemete care i se rupeau din plămâni, pe când cineva o târa afară în curte. O lăsară să plângă lângă salcâmi, să îi cheme pe rând pe Mehria, pe servitori şi pe Monia, despre care îşi amintea că e doctoriţă.

După o oră, veni Sousse Anne, îmbrăcată de doliu, şi aproape îi porunci:

„Pregăteşte-te, or s-o ducă la cimitir!”.

Darrielle hohoti şi mai tare, agăţându-se de prietena ei şi spunând cuvinte care nu aveau niciun sens:

„Vreau s-o văd doar puţin, pentru ultima oară, te rog! Te rog mult, Sousse Anne!”.

„Nu pricepi nimic, scumpa mea fără minte”, răspundea Sousse Anne, înmuiată. „Hai să te îmbraci, hai că apune soarele!”

Darrielle se lăsă purtată, îşi ţinu nişte gheaţă pe pleoape, se spălă şi mai plânse iar, singură, în cadă, până când Sousse Anne o cerni cu totul şi îi strecură un calmant într-un bol cu lapte.

„Unde e Mehria, nu vine?”, întrebă Darrielle.

Andaluza o încălţă cu pantofi şi îi dădu o eşarfă de culoarea cărbunelui. Era prima dată la ea în cameră, nu ştia unde îşi ţinea lucrurile. Darrielle îi spunea aiureli:

„Dacă-ai şti cum era, am atins-o cu braţul, unde au dus-o, Sousse Anne, nici nu ştiu când a dispărut... Au înfăşurat-o în pânză ori ce i-au făcut, spune-mi tu, şi de ce ne grăbim aşa?”.

Când ieşiră la poartă îi văzu pe bărbaţi strânşi în grupuri pe lângă

maşini. Află de Zaouf că fusese spălată şi acoperită în giulgiu, după cum era obiceiul sunniților. Nu avea s-o mai vadă decât aşa, ca pe un cocon de zăpadă, cu orbitele ochilor adâncite prin borangic şi cu trupul ca o peniță, uşor alungit şi gata să zboare.

Era ca o pată de lapte în cenuşa *sifsari*-urilor de doliu şi văzu cu mirare că femeile din jur nu plângeau. Doar vegheau smerite cum versetele din Coran, înregistrate pe bandă, se pierdeau în căldura înăbuşitoare şi în izul grațios de balsam.

Toate considerau că Zaouf îşi primise darurile de la Allah şi că Mehria îi fusese ca un fiu bun.

Darrielle smiorcăia din nas şi doar suspinele ei se-auzeau peste şoaptele în arabă, peste fumul gros cu care ardeau mirodenii necunoscute.

Când porniră spre cimitir, se agăță din nou de Sousse Anne, apărându-se de musculițele palmierilor şi de țânțarii care anunțau seara. Atunci o văzu şi pe Rhyme, însă doar o secundă, încercănată şi palidă, doar o umbră a femeii pe care o ştia. Când o căută încă o dată cu ochii, ea dispăruse, o madonă cu pântecul ca un vas de pământ, o fecioară creştină convertită la islamism.

Darrielle risipi țărână peste Zaouf, aşa cum făceau creştinii. O lăsară în pace. Apoi luă o candelă mică de pământ ars, aceeaşi cu care luminase terasa în zori de zi vreme de doi ani. O aprinse şi o aşeză tremurând lângă piatra cu numele ei.

Mai erau de față prietenii lui Mehria şi puținii localnici de pe l'Esplanade, dar nu interveni nimeni. Toată lumea înțelesese că femeia străină, căreia în secret îi spuneau *l'Errante du golfe*[51], îngropase acum pe cineva drag. Gesturile ei erau diferite, dezordonate şi pline de o durere pe care nu o mai văzuseră nicăieri. Şi, cu toate astea, Zaouf era atât de în vârstă... Când Mehria îi dăduse imamului singurul act pe care bătrâna îl păstra în sertarul din camera ei, aflară că doica avea nouăzeci şi şase de ani.

Darrielle tremura din ce în ce mai vizibil şi Mehria o cuprinse în brațe, a doua oară în văzul lumii de când se ştiau.

„Să nu plângi”, îi şopti.

Ea îşi suflă nasul într-un şervețel de hârtie şi continuă să se uite în jos. Aştepta. Când procesiunea se termină, Mehria se desprinse de grup şi se duse către remorcă. Ea ştia că aşa va face. Era deja în cabină, cu genunchii la piept şi cu picioarele descălțate de pantofii de doliu.

Îl privi doar cu coada ochiului şi pe fugă, dar văzu că şi el avea aceeaşi

---

[51] Rătăcitoarea din golf (fr.).

privire pe care ea însăşi şi-o descoperise în oglindă.

Demară şi ieşiră din cimitir pe un drum de coastă, bordat cu pietre, printre pâlcurile de cactuşi. Era clar un drum pentru atelaje şi măgăruşi, pe care îl lărgiseră de curând. Nu ştia unde duce. Colinele se vedeau dezgolite sub cerul alb, era sâmbătă, la ora şase după-amiază, şi înaintau în aceeaşi încremenire străluminată, pe care Darrielle nu avea s-o uite şi nici s-o găsească altundeva.

„Unde mergem?”, îl întrebă pe Mehria.

„Ai să vezi imediat.”

Cu el era altfel, el stăpânea parcă solitudinea locurilor, petele de lut închegat pe versantele arse, ugerele imense ale norilor, înfipte în bețele arbuştilor de migdal. Sfârşitul de vară era ca siropul curs, cheag de soare şi piatră, într-o linişte în care apa şi golful nu se mai presimțeau.

Tot urcau, ea zări releele de televiziune între crestele unei stânci zimțate şi Mehria îi spuse:

„E Zaghouan, acolo ajungem”.

Îi părea departe, un munte golaş între colinele îndulcite, care deveniseră indigo, înserarea venea în falduri şi în prima moschee de pe marginea drumului se aprinseseră becuri pentru ultima rugăciune.

Ea trăia în idila unui peisaj ireal, amenințată de spaima că avea să se termine: „Sunt în vis?”, se gândi. Nicidecum. Era pe şosea, după înmormântarea bătrânei Zaouf, auzea motorul torcând, bolovanii sub pneuri şi vântul, din când în când, pe Mehria dregându-şi glasul.

Din sens invers, trecu în sfârşit un localnic ascuns sub glugă, apoi un băiat cu câteva oi, văzu fum de pe hornul unei bucătării şi ştiu că urma un sat. Era vechea Bouficha, cu pereții ei verzi ca de clorofilă şi cu porțile mari, neornamentate. Un sat de bătrâni şi de cai de povară, de femei cărora le vedeai numai ochii pe deasupra *mharmelor*[52] albe.

Mehria opri să cumpere rodii şi două *casse crâute*[53] cu carne de vită.

Darrielle îl rugă să îi ceară băcanului o aspirină şi un strop de cafea.

„Draga mea, aici e un sat...”

Darrielle renunță şi închise ferestrele. Un argintar strâns pe vine la poalele unui mal de pământ veni la maşină să-i arate brățări şi clame berbere de prins în păr.

Figura bărbatului părea toată cioplită, iar metalul lucea ca solzii de peşte, reflectându-i-se în obrajii scobiți. Ochii lui, sub sprâncenele răvăşite, îi dădură fiori.

„Dar asta cât costă?”, întrebase Mehria, coborând geamul.

---

[52] Veşmânt feminin larg, de pânză (ar.).

[53] Baghetă din făină de grâu, umplută cu ou, carne, măsline negre şi legume (fr.).

Era un aspersor de parfum, nu mai mare decât un deget, cu flori mate de iasomie scrijelite minuțios.

Darrielle îl duse la nas şi arabul o făcu să-nțeleagă că trebuie să îi scoată întâi capacul. În interior, era o lacrimă de Neroli sau de apă de trandafiri, nu conta, era măduva locului macerată, un miros de argilă roşie şi de foi de tutun, de drojdii de fructe şi de var stins. Erau Zriba Hammam şi Cafe Boukhari, mirosul de umed din bistroul *La Source*, Bouficha şi apeductele şerpuind înspre singuraticul Zaghouan.

Negustorul le ceru prețul unei pâini mari. Darrielle îşi scotoci buzunarele şi îi vărsă totul, monedele de un dinar şi de cinci, un ambalaj de bomboană şi o gumă de mestecat. Mehria surâse, dar o lăsă, cumpărase un obiect rar, iar acum o ştia, se va duce cu el pretutindeni. Darrielle se-ntristă gândind că nimeni nu-i luase şi bătrânei Zaouf un cadou de femeie. Un nimic nefolositor, o risipă. Nici măcar ea.

Porniră din nou, cu muntele în față, sub tavanul de nori acum oxidat, pe sub soarele orb şi prin izul de ploaie risipit dintr-odată pe costişele calpe. Învățase şi asta: cum se-apropie ploaia ca sfârcul de gura unui sugar şi dispare la loc, ca şi când n-ar fi fost. Cum se-ngroaşă nisipul şi apoi se destramă. Cum se satură frunzele şi leşină în scurt timp.

Ploua răpăit, cu stropi grei care se lățeau pe parbriz, iar drumul se făcu roşu-viu ca o venă deschisă. Împrejurul se năclăi ca după masacru, dar dură atât de puțin ca într-o iluzie optică.

Mehria îi arătă primul indicator cu *Temple des eaux* şi panta abruptă, care urca printre pini, apoi arcul lui Hadrian pe culmea versantului, străjuind o fântână cu coloane romane şi nişele goale pentru statui, în care noaptea se cuibăreau bufnițe.

Arăta chiar ca un sanctuar jefuit după ce purtase gloria apei până jos, în Cartagina. Fusese locul cel mai iubit de bătrâna doică, ea vorbea despre munte ca despre Mecca, îi plăcea Sidi Bou Gabrine, întins pe o coastă ca un şir de podoabe şi izvoarele de la Bir Halima, pe care împăratul Antoniu le strânsese în terme. Vorbea despre soiurile de vin din târgul de sâmbătă, în El Fahs, amintindu-şi, de fapt, despre tinerețe şi despre poveşti atât de îndepărtate, încât lui Mehria îi păreau născocite.

Abia atunci Darrielle realiză că Zaouf îi fusese singura mamă şi că el o văzuse deja bătrână. Mama lui bună, unica dragoste a tatălui său, murise născându-l, ca şi nevasta unchiului Sabir şi alte vreo trei femei din familie.

Intrară în parcul arheologic tocmai când seara se întindea peste creştetul muntelui şi peste oraş. Abandonară maşina la marginea treptelor.

Mehria tuşi şi se şterse la gură, încât Darrielle nu ştiu dacă plânge sau e doar răcit. Îl lăsă să se-ascundă, să tacă, să se-ntoarcă cu spatele.

Se dăduse înapoi cu un pas şi sărise în bazinetul de piatră, privind-o cum face fotografii. Atunci îi pusese întrebarea fatală, care o urmări multă vreme ca un refren aiuritor, de coşmar:

„Crezi că dacă am avea un copil împreună te-aş pierde ca pe alte mame din clan?”.

Darrielle se gândi la burta lui Rhyme şi sângele îi năvăli în obraji.

Mehria îi vorbi fără să observe:

„Probabil că nu. Tu, care nu ştii arabă, eşti singura care nu cunoaşte faptul că eu, un bărbat, port un nume de fată, al mamei mele. La şcoală râdeau de mine şi, după aceea, un timp, chiar la universitate mi-au spus-o:

«eşti un papă-lapte, învață să coşi şi să faci broderii, ai nume de fată!»

Doar că ei, cei care râdeau, aveau patru-cinci frați şi o casă plină, cum e în mai toate familiile arabe, dar eu sunt singur. Am crescut cu Zaouf şi cu tatăl meu, făcând să se stingă renumele castei, iar el nu s-a sfiit să-mi dea numele mamei, crezând că o să se închidă blestemul”. Darrielle strânse pumnii, ca să nu-i toarne în față că ştie de Rhyme şi de noaptea petrecerii şi că, una peste alta, e sigură că femeia din Provence va trăi ca să-şi crească odrasla care va fugi din magazinul de suveniruri în atelierele lui Bellet, ronțăind acadele şi rotocoale de *kakis*[54].

Cât despre mărturisirea cealaltă, a numelui, o lăsase cu gura căscată, dar asta o întări şi mai mult să creadă că Mehria îi e *une âme-smur*[55]

, cum ziceau musulmanii traducând în franceză. Or, cu atâta perfecțiune nu poți fi liber, ea avea să plece imediat ce copilul lui Rhyme se va naşte, mai ales acum că Zaouf murise, Raouf căuta să se-nsoare, iar el, amantul, avea să lipsească după cum îi era obiceiul.

Se făcuse întuneric, Mehria ieşi din cisterna de piatră şi se aşeză lângă Darrielle, dar, în noapte, ea nu-i vedea ochii, auzea doar cuvintele: „Darrielle, *habibi*[56], Darrielle...”

Nu ştia dacă minte sau chiar o mângâie, însă până la urmă nici nu avea rost să o ia de la capăt cu întrebările, cu îndoielile ei cele dintotdeauna. Îl ascultă şi se bucură pur şi simplu de mirosul de muşchi, care învelea stâncile, de respirația lui parfumată, dar fără nimic în ea de femeie, deşi îl chema Mehria.

Atinse în buzunar flaconul metalic cu inima lui de esențe rare şi tresări.

Zaghouanul, umbra lui Zaouf, ploaia care incendiase argila nu erau

---

[54] Prăjitură rotundă cu glazură crocantă (ar.).

[55] Suflet geamăn (fr.).

[56] Iubita mea (ar.).

cuprinse înăuntru şi va trebui să le poarte singură, dacă se încăpățâna să le aibă.

În beznă, expiră aerul din plămâni cu putere ca şi cum ar fi suspinat şi o voce din sine, aceeaşi care o avertizase întotdeauna, îi vorbi răspicat:

„Sigur ai să te descurci, sigur, sigur...”.

Îşi stinsese mânia plimbându-se prin grădinile de pe l'Esplanade. Eglantine avea un umbrar şi tăpşanul cu ficuşi unde copiii ei se jucau, iar Darrielle îi veghea ore în şir. Se uita spre mare până când orizontul părea lichid.

Nu era de ajuns că Magrebul o îmbăta precum o cutie cu alifii. Mehria adăugase o închipuire în plus: necruțarea blestemului care ucidea mamele de prunci din stirpea clanului său. Dispăreau la naştere ca petalele de măcriş care înfloreau pe coline şi mureau în aceeaşi zi. Nu voia să creadă. Aştepta copilul lui Rhyme cu aceeaşi însuflețire cu care îl aştepta, poate, Azmir şi gândea că cercul nenorocirii se va închide.

Îl vedea alergând ca pe puştii lui Eglantine, printre ierburile tăioase şi zdrelindu-se în cochiliile de melc de sub frunze. Îi imagina vocea limpede şi timbrată ca a tatălui său, Mehria, dar, mai mult ca orice, îi închipuia pielea irizând ca belciugele de cupru bătut în care bărbații prindeau vânatul.

Erau zile când ar fi vrut să rabde o viață şi să-l vadă crescând, semănând cu Mehria, râzând ca el, scărpinându-şi palmele şi mâncând în picioare lipsit de astâmpăr.

Îl adora de departe, în burta lui Rhyme, ca pe un foşnet de apă din care nu va ajunge să bea. Mistuia în sine o vină tandră, amețitoare, pentru visul ei neîmpărtăşit că îl îndrăgea fără să îl aibă, legată de el doar prin amintirea nopților de patimă cu amantul-tată.

Dar Mehria îşi omora aşteptarea hăituind iepuri şi păsăret după care nici nu mai trimitea şorecarul.

Umbla prin smârcuri mai cu fereală față de păianjeni şi scorpioni, fiindcă nu îşi suporta încălțările.

Adormea afară, în hamacul dintre smochini, şi vorbea în somn.

Rhyme, la rândul ei, se îneca dormind, căci stătea pe spate, implorându-l pe blândul profet să îi ia durerile. Nu spunea nimănui cum copilul o rupe pe dinăuntru.

Apărea doar palidă între draperiile de caşmir şi părea mai albă ca ele.

Monia o ştergea pe frunte de sudoarea înghețată şi-i dădea să soarbă dintr-o infuzie până când adormea din nou. Se trezea țipând ca înjunghiată şi spunea că va naşte şerpi.

Azmir se ruga stând la capul patului. Mai era puțin, doar o lună, şi poate Allah se îndura.

Mai văzuse femei născând. Pe una o văzuse în câmp şi în timp ce căra

o spinare de crengi uscate pentru focul de la cuptor copilul țâşnise ca o săgeată, scriind bujori pe ogorul verde.

Femeia îngenunchease peste gura lui de balaur şi îl luase în brațe, cu desaga în cârcă, iar cu dinții, ca o şopârlă, rupsese mațul care îl ținuse de ea, înnodându-i buricul. Era un băiat, binecuvântată fie puterea lui Allah cel atotştiutor, şi atunci femeile care mai erau pe acolo începură să chiuie în jurul lehuzei până când una mai pricepută îşi despături vălul de pe cap şi îl înfăşă pe copil.

Însă Rhyme era ocrotită, ea stătea în cearşafuri noi de damasc şi pe perne cu puf de gâscă, ea era frumoasă şi odihnită, ea avea să nască un mărgăritar care va sluji la moschee alături de cei puternici şi înțelepți.

Darrielle se muta în altă grădină, a unui negustor de bumbac cu nevastă tânără, căreia îi plăcea la Paris şi atunci o invita seara să vorbească în franceză.

Îi lipsea Zaouf cu mețenia ei de sfântă, cu ghivecele de acante şi de geranium care de la o vreme se sălbăticiseră.

Îi părea că lumina din curtea lor, care fusese mereu aurie, acum, fără doică, se făcea vânătă, de aceea pleca prin curțile altora.

Îi părea că Mehria îmbătrâneşte şi îmbătrânise şi ea aşteptându-l.

„Foloseşti slăbiciunea mea pentru ficțiune”, îi spusese Darrielle atunci seara, la întoarcerea de la Zaghouan, când el îi vorbise despre blestem. Apoi furia o prinsese în mreje şi îşi promisese că nu va sta, ca Sousse Anne, restul zilelor ei în golf doar ca să îi fie aproape şi să-l întâlnească din când în când.

Cobora pe faleză, mergând razant cu Mediterana, liniştită ca o oglindă, trecea dincolo de corturile pescarilor şi avea impresia că iese în larg.

În golf, erau lume – zgomote de schi-jeturi şi muzică – o altă poveste decât îi spusese Mehria.

Putea să-i compună singură continuarea: magazinul lui Rhyme şi al lui Azmir va fi plin de vizitatori toată vara.

Fiul lor va creşte acolo, va studia şi va lucra în turism. Tatăl adevărat va vâna şi se va îngriji de uleiuri, încălzindu-se în inima lui cu nădejdea ascunsă că sângele nu i se va pierde şi că nu mai e singur.

Prietena ei îi scria după trei săptămâni care trecuseră ca un veac. Darrielle nu se mai gândise la ea. De fapt, nici nu se gândise vreodată cu adevărat, fiindcă toate legăturile ei cu femeile fuseseră scăpărări de chibrit. Avea pur şi simplu o leneveală a inimii când era vorba despre ființe care îi semănau, aşa că citi mesajul ca şi cum ar fi citit un prospect:

Draga mea rătăcită, iar mi-ai dispărut ca indicatoarele de parcare (*ştii, când mă duc la mall, bețele alea de recunoaştere nu sunt niciodată la locul lor, ceea ce mă face să-mi pierd maşina*), *dar, aşa cum o recuperez de fiecare dată când intru în panică, mă gândesc şi la tine că ai să-ți revii...*

Vremea e naşpa, mă tem să nu fie ploaie la nunta mea, chiar nu pot să admit că am să-mi amintesc ziua asta printre pişăciunile norilor, tu nu poți să-mi trimiți nişte secetă de la voi?

Cum eşti cu tipul tău? Cred că bine de vreme ce ai gura pecetluită de-atâta timp... eu, când îmi merge cum trebuie, mă manifest, doar mă ştii, aşa că mi-am luat bicicletă medicinală, pantofi, un ruj YSL, două SPA-uri la Silhouette şi o fustă.

Mi-am vopsit părul cu un ton mai deschis şi toți la birou mi-au zis că în nuanța asta arăt mai tânără. Nu le am cu culorile, aşa că sărim descrierea. Dar e ok să pari mai puştoaică la nuntă, ce zici?

Mama şi-a făcut operația aia de deviație de sept, iar frate-meu s-a înrolat, gata!Amândoi aşteaptă să mă vadă plecată în voiajul de nuntă, aşa că nu pot să-i dezamăgesc, nu?

Te-ai gândit ce-i rămâne unei femei după marile (!) *gesturi previzionate* (*rochia de mireasă, buchetul, bărbatul ei, giugiuleala din luna de dulce*) *şi după asta? O mare sărată peste care nu vezi nimic – na, că am ajuns şi poetică –, eşti la mâna destinului care să-ți mai bage între dinți câte o bucățică de zahăr.*

Aşa că uneori cred că simt de ce ai rămas în Africa, de ce te ascunzi şi de ce ai rupt-o cu ceilalți, însă nu sunt sigură. Dar, dacă ai să mai vii pe aici, dacă am să te mai întâlnesc, sper că o să-mi spui tu ori am să-mi dau seama singură, habar n-am!

Prietena ta

Continua să se îmbăieze în sauna dintre bungalow-uri, chiar dacă puradeii din curți o duceau cu alai până la intrare. Pentru băieții abia circumcişi, era ca o figurină de zahăr, dintre cele care se vindeau de Eid. Fetele mai mari îi cărau prosoapele, sprijinindu-şi de ele obrazul şi visând cu ochii deschişi. În *hamam*, la baia femeilor, ştergarele toate erau de in, țesute anume să te trezească şi să-ți facă sângele iute.

Numai Darrielle avea carnea fragedă, te chema să o guşti, ca aluatul. Oasele prelungi îi ieşeau prin piele, dar avea nişte țâțe rotunde ca merele, pe care le păstra sub mătase.

Miriam, nepoata bucătăresei, Fatima şi alte copile îşi doreau să fie ca ea. Niciuneia nu-i puseseră încă vălul şi părea că sunt libere ca apa de ploaie pe care căldura o sorbea imediat.

Darrielle zăbovea în abur până când soarele era sus, făcând aerul o plită încinsă. Puradeii abia atunci dispăreau sub acoperişuri. În curțile goale, umbla torpoarea şi nu sufla fir de vânt. Câte un asin sforăia în arşiță, amintindu-i stăpânului să-l adape.

Adora miezul zilei. Pentru Darrielle, Africa era nemişcarea de după-amiază, boarea de cafea a siestei, mirosul de aşternut încălzit. Se iubea

cu Mehria în dormitorul de la etaj. Când lipsea, îşi proba gătelile la oglindă, alteori citea bâzâită de muşte sub umbrarul dintre smochini. Semăna cu o guşteriță, cu un şiş de argint somnolând într-o teacă de catifea.

Mehria poftea la carnea ei blândă când venea de departe ori când era singur. O vedea în somn stând încolăcită, cu vertebrele ca țevile crude de bambus, cu subsuorile umede şi cu pântecul cald, un pat de melisă şi de lăptuci. De când nu o mai avea pe Zaouf, Darrielle îi era răcoarea şi masa, preşul de rugăciune.

Numai că Allah voia să i-o ceară, simțea asta din când în când. Se speria şi îşi lua mătăniile care nu îl ajutau la nimic.

Darrielle tânjea după maică-sa, după toamne cu brumă, după cireşe. Încerca să o frământe cu degetele, să îi sugă sfârcurile de miere, însă ea ofta, căci îi era dor. Nu-i spunea, ca să nu îi lovească sufletul de nabab, dar el pricepea îndârjirea ei de a nu-i spune.

Cu ceva timp în urmă, când murise Zaouf, imamul îi dase drept datorie să-şi dezlege păcatul: o converteşte sau o alungă. Aşteptase destul, iar lumea vorbea. Chiar între bogații de pe l'Esplanade, asemenea lucruri contau. Mehria, în plus, era cunoscut şi ieşise din stirpe de sfinți. Darrielle cobora treptele de teck până jos, în pivnița cu măsline. Aciuată între lăzi, ca pisicile, căuta miesme şi urme, cum putea s-o întrebe despre profet?

Se rotea prin casă nervos şi dădea comenzi pentru cină.

Pleca înspre grajduri şi-l vedea rătăcind pe un cal fără hamuri, ca un nebun.

Darrielle se pierdea în dulapuri, învățase să rabde fugile lui. Se lăsa întunericul şi muțenia nopții îi făcea pe amândoi să amâne, să uite.

Abrah Sabir se purta de mult ca o rudă apropiată. A treia oară în cei doi ani pătrunse pe poartă şi îl întrebă pe Raouf dacă Darrielle e acasă.

„Mă poate primi?”, îl întrebă el.

Servitorul, care împletea la un coş, păru că mormăie pentru sine:

„Păi, da' cum să nu? E mereu gătită şi gata de oaspeți!”. Unchiul lui Mehria îşi şterse picioarele pe covorul de iută şi dădu să intre. Chiar atunci Darrielle apăru în uşă, iar el o gratulă ca pe o nepoată legitimă:

„Ma deesse! Ma deesse, comment vas-tu?[57]„.

„Je vais bien, maâtre”[58], răspunse ea, încercând să păstreze tonul.

„Semeni tot mai mult cu nevestele clanului”, îi spusese în altă vizită, cu o lună în urmă, admirându-i cerceii cumpărați de Mehria. Acum doar

---

[57] Prinţesa mea ! Prinţesa mea, ce mai faci ? (fr.)

[58] Sunt bine, Înţeleptule ! (fr.)

o măsură în tăcere, privindu-i părul revigorat de uleiuri.

„Am să-ți fac o propunere”, adăugă de îndată ce putu să-şi aprindă *chicha*[59].

„O propunere, mie?!”, râse Darrielle, ciugulind o boabă de strugure. „Mâine-poimâine ai să-mi spui că mă iei de asociată în afaceri!”

„Ei, cam asta e”, zise el, „aproape că ai ghicit”.

Raouf aduse cafele cu mult caimac, aşa cum îi plăcea lui Sabir. Darrielle se uită peste aburul ceştilor la fața lui rasă şi parfumată cu mosc şi la semnul de pe obraz. La palmele lungi de taumaturg, cu inel gros de aur pe degetul mic.

Îşi aminti iar de Sousse Anne, de povestea lor şi de faptul că acest ins trecea drept înțelept vrăjitor, dar ei îi probase un simplu efect de dresură cu şoimul.

Cu toate acestea, Sabir intimida pe oricine când îşi fixa ochii chihlimbarii exact în privirea celui din față.

„Ochi de tigru flămând”, zisese Mehria, fălindu-se că sunt rude.

Darrielle se sfia oarecum să se poarte deschis ca şi cum ar fi fost din familie. Sabir asta voia şi venise să o facă părtaşă „la ceva nemaipomenit”, cum o anunțase.

„Ia ascultă aici”, îi zise. „Dacă vrei, ai să vii cu mine ca o femeie europeană să tocmim un hotel. La Matmata în podiş, lângă casele troglodite. Ai să negociezi cu bărbați străini alături de mine, fiindcă am văzut, ştii lucrurile astea. Pe urmă, ca premiu, am să te conduc în Sahara, aşa cum ai vrut de atâta vreme...”

„Bine, dar Mehria, Sousse Anne...”

„Ei n-au nicio treabă cu târgul ăsta! I-am spus fiecăruia că plecăm, fiindcă nu țin să par un bătrân arab care habar n-are de mersul lumii. Partenerii mei îşi închipuie (unul e sicilian, celălalt, saudit) că dacă te vânturi prin Europa ai altă clasă. Nu sunt mai deştepți decât mine. Nici măcar mai bogați. Dar n-aş vrea să cumpăr singur. Încă e riscant, crede-mă!”

„Unchiule Sabir”, spuse ea, în sfârşit, forțându-se, „e un business de milioane, eu... de atâta timp...”

„Nicio vorbă! Vreau să ştiu dacă vii sau nu! N-avem ce hotărî altceva. Trebuie doar să ții seama că e un stabiliment cu pretenții, foarte-foarte luxos. Ai aici nişte bani pentru chestii... nevoi femeieşti şi ce mai consideri. Însă vreau să fii sigură că rochia ta neagră, aia de la petrecere, e mai mult decât ce poate fi...”

Darrielle surâse, fiindcă doar atunci pricepea ce atent fusese Sabir în

---

[59] Narghilea cu tutun îndulcit cu melasă (ar.).

noaptea aceea de pomină. I se puse un nod în gât. În mod clar, Abrah cunoştea amănunte şi, probabil, poveşti pe care i le spusese Mehria.

„Nu aş vrea să îţi pară rău”, încheie Darrielle. „Sper să fiu în stare...”

Abrah îi întrerupse cuvintele întinzând un braţ peste masă. Îi luă mâna dreaptă şi îşi aplecă fruntea peste unghiile ei lăcuite, atingându-le cu caşmirul turbanului.

Lui Darrielle, promisiunea deşertului îi lucea în ochi ca unei îndrăgostite.

Până la Matmata făcură o zi cu maşina, iar Darrielle picoti tot drumul. Nu se simţea obosită, dar îşi păstra energia pentru sosire. În plus, nu era prea convinsă că ştie ce aşteapta Sabir de la ea. În orice caz, avea să-nţeleagă la faţa locului. Misterul fu însă chiar locul: după şirul de sate ştiute, după plantaţiile de măslini şi de orz, începu stepa sudului, praful şi pustiul platourilor sărate.

Seceta era vie, tăiau prin ea calea de străbătut. Ca şi cum n-ar fi fost niciodată mare în ţinutul acela, cremenea versantelor sclipea ca oglinda.

Darrielle nu putea să se uite în jur: ferestrele caselor, alama mânerelor unei motorete, semiluna unei moschei te orbeau ca flama de fulger.

„Bine ai venit în ţara de foc!”, îi zise Sabir, privind înainte la şoseaua pe care o perdea de nisip o mătura ca pe ţărm.

„Acum ştii de ce toţi care auzeau cum te plângi că nu vezi deşertul se distrau ca de moftul unei fetiţe.”

Lumina părea că topeşte parbrizul, aşa că Darrielle îşi ascunse ochii sub o pălărie de pai. Abrah Sabir rămânea neschimbat, nici măcar nu îi asudau mâinile. Când Darrielle se lăsa în somn, el stingea radioul, ascultând cum respiră, în timp ce luciri de sudoare i se strângeau pe buza de sus.

Când ajunseră, o atinse pe umăr ca şi cum ar fi umblat cu un fulg. Darrielle suspină şi deschise ochii:

„Cât e ceasul?”.

„E şapte, de ce vrei să ştii? Azi avem seara liberă, abia mâine îi întâlnim.”

Matmata era o găleată de pulberi, de nisip răscolit în căuşul unor versante pietroase, străbătute de pâlcuri de un verde întunecat. Nu vedea nicio aşezare, niciun chip, nicio urmă. Se sperie dintr-odată:

„Unde suntem?”.

„Hotelul e în spatele tău”, îi zise Sabir şi atunci Darrielle se roti cu totul, sprijinindu-se încă de portieră. Hotelul era un colos de zid în formă de cort arab. Un mamut de beton, cu ornamente sofisticate şi antene de satelit de o parte şi de alta a vârfului pe care scria, cu ghirlande de becuri: *El Sultan*. Ca şi cum mai era nevoie, cotaţia de lux a clădirii era însemnată prin stele de mare de un verde intens lângă numele galben,

european şi arab.

Darrielle nu putea vorbi. Se ținea la un pas de Sabir, gândind că o aiureală a somnului o tulbura încă.

„Vreau să treci înaintea mea şi să fii cum eşti”, îi spuse Sabir, cu blândețe.

Aproape de zid, văzu paza discretă şi împrejmuirile unui gard electric, dar abia când intră amuți cu adevărat. Într-o sală imensă de marmură cu nervuri de cobalt, se afla un acvariu înalt până la vitraliile de sub cupolă. Peşti multicolori şi țestoase se mişcau printre ierburi şi lespezi.

Sub fosforul candelabrelor, mobilierul din piele de dromader, lemnul polisat şi covoarele ca sineala te striveau sub un fast oriental, care nu părea pentru muritori.

„Spune-mi, cine e atât de smintit?”, întrebă Darrielle.

„Mouradi, sauditul. Uluieşte-te azi cât vrei ca mâine să fii precum gheața din băuturi.”

Balustradele scărilor erau argintate şi încrustate cu cuarțuri. Abia când urcă, Darrielle înțelese că acvariul din hol avea formă de lampă, era chiar lampa lui Aladdin, plină cu aurul apei.

„Am adus electricitatea de la două sute de kilometri. La fel şi apa. Dar pe astea nu vi le socotesc. A fost visul meu să ridic un castel...”

Visul? Darrielle visase câmpii de sorg, irigate dintr-un acvariu. Peşti strălucitori ca de tinichea zburând în volute şi întorcându-se în Mediterana. Copii africani, culegând de pe jos boabe de porumb copt, în timp ce trifoiul, mustos ca smântâna, hrănea măgăruşii.

Mouradi vorbea mai departe din capul mesei, înconjurat de chelneri cu tăvile. Când Sabir intrase însoțit de nepoată-sa în sala cu oglinzi venețiene, lumea de la masă încremeni.

Erau numai bărbați. Zimmeline, a doua nevastă a sauditului, rămăsese în cafenea, unde, tolănită pe perne, trimitea e-mailuri de pe laptop. Nu ştia că mai era o femeie în cortul saharian.

Când află, îşi înălță gleznele prinse în aur de optsprezece karate şi veni în salon: o europeană ca din reclame, cu părul scurt şi cu rochia deasupra gambelor, stătea lângă un arab bătrâior, ca bărbatu-său.

„Zimmeline!”, o strigă soțul ei. „Zimmeline, vino, draga mea!”

Nestemata hrănită cu barili de petrol traversă mozaicul ornat cu nuferi şi i se propti în spatele scaunului. Cele două femei se priviră în ochi. Zimmeline salută cea dintâi, tremurând din corp. Pur şi simplu se ruşinase. Mouradi al ei şi Gamaldi spuneau lucruri supărătoare unei străine:

„Mi-e frică de moarte”, zicea sauditul, „Allah să se-nduplece pentru ceea ce spun, dar turismul e singurul care mă face să sper că paradisul există. El arată precis ca un hotel de cinci stele, unde adastă doar cei

care îşi cumpără locul. Nu trebuie să fie prea mulți!” La masă se râse şi un murmur trecu printre farfurii:

„Aşa e! Aşa e!”.

Gamaldi ridicase paharul şi toasta:

„Pentru paradis! Să fie ca *El Sultan*!”

Cât despre Darrielle, avusese o surpriză: Gamaldi era chiar antreprenorul cu care cumnata lui Rhyme se vedea în orele de siestă. Stătea lângă el la masă, aşa că îi şopti când avu ocazia:

„O cunosc pe Karima”.

Apoi începu să pledeze pentru Sabir şi pentru felul cum el se va ocupa de hotel. De calitatea serviciilor şi, implicit, de calitatea clienților. Îl flată ironic pe Mouradi, aprobându-l:

„Într-adevăr, *El Sultan* nu poate primi pe oricine!”. Sauditul zâmbi şi făcu cu ochiul:

„Deşteaptă nepoată! Unde zici că a studiat?”.

Darrielle nu-l lăsă să continue: „Trebuie să te mai gândeşti, *maâtre*, că unchiul Sabir va veni cel mai des să supravegheze... va tria personalul... va promova locul făcându-l să pară un El Dorado!”.

„Vei putea să-ți aduci câte o metresă, Abrah! Cameristele vor schimba lenjeria fără să sufle. Zimmeline va sosi şi ea o dată pe an să se odihnească... cu câte o slujnică sau cu prietene, cine ştie. Va rămâne gravidă şi va călători cu copilul... Vezi bine că suntem moderni, nu o țin legată.”

Mouradi era amețit. Dar, cu toate astea, rămânea trufaş la capătul mesei şi calcula:

„Eu am cinzeci la sută, Sabir, treizeci, iar Gamaldi, tot restul, că el e tânăr. Ei, ce zici, am făcut treabă bună? Ne chemăm avocații? Cred că ai vizitat ieri, Sabir, totul funcționează! Dar ştii ce lipseşte? Un manager ca Darrielle! Îți dai seama? Un hotel arăbesc, condus de o femeie! Am avea rezidenți doar ca să o vadă! Chiar dacă ți-e rudă prin alianță, îți spun direct: şi tânără, şi frumoasă, îmi place!”

Zimmeline se făcu stacojie. Gamaldi bău încă un pahar de bourbon.

„Să semnăm!” strigă. „Trece noaptea şi avem de cinstit o inaugurare... Sau ați uitat?”

Darrielle hotărî că aceea, a doua noapte petrecută la *El Sultan*, fu cea mai grozavă din viața ei. Îşi alesese o cameră cu ferestrele mari care dădeau spre podiş. Se afla la etajul unsprezece. Avea o terasă cu feronerii şi ghivece cu puieți de lămâi. Mai întâi stătu pe cearşafurile de muselină şi vorbi cu Mehria la telefon. El îi spuse cuvinte fierbinți şi adăugă că Abrah era încântat de cum decursese întâlnirea. Dar sub vorbele lui ea simțise deja tristețea, reproşul. O dezmierda cu chemări pe care nu le mai auzise: „floarea mea de apă”, îi spuse, „tu eşti geamăna mea de smirnă,

ştiai? Aş vrea să te mestec şi să te beau, ca să nu mai pleci”.

Darrielle îşi ţinu răsuflarea. Glasul lui Mehria era încărcat şi o înăbuşea. Cămaşa i se lipise de spate.

„Single Sheherezada, asta sunt eu, în noua versiune a mileniului”, îi răspunse.

Dulceața se duse, la fel şi vraja. Mehria închise, iar ea, dintr-un salt, se apropie de fereastră. Îşi lăsă fața scăldată de noapte, de liniştea umedă a pustiului. Dacă exista o atracție a acestui hotel, era prea subtilă şi de neînțeles. Cum să spună turiştilor într-un pliant de tăcerea lunatică a Matmatei? De furtunile de nisip care se luptau între ele, neîntâmpinând îndârjirea unui trunchi de copac, ci doar a costişelor de argilă?

Mouradi împărțea cu Abrah şi cu sicilianul o crustă secată căreia îi montaseră o giruetă de vânt. *El Sultan* era cea mai frumoasă poveste absurdă a unui vis. Putea să o vândă miliardarilor călători. Beduinilor de ocazie. Rătăciților ca ea şi Mehria.

Se văzu lansată într-un *story* contemporan despre vid. Gamaldi, la masă, abera despre surferi care ar fi navigat pe nisip, făcând băi de soare. Despre curse de cai şi întreceri de câini, cărora le-ar fi curs limbile în căldură. Dar Matmata era o răscruce. Un popas de cel mult trei nopți la sânul iluziei, o fata morgana. Acesta era filonul care trebuia exploatat. *El Sultan*, o continuare a drumului.

La plecare, în zori, văzu o privelişte de nemăsurat cu gândul. O simți, o gustă, o ținu ascunsă sub cerul gurii. Scobitura podişului luase foc şi părea un vulcan cu miresme. Dâre lungi de culoare fluturau pe deasupra platoului, reflectându-se în ferestre.

Cerul roşu al dimineții se rupea în fuioare luminate de răsărit şi purtate apoi în vârtejurile de praf.

Îl găsi pe Abrah cu capota maşinii deschisă şi veştmintele arăbeşti fluturând. Nu îi spuse nimic despre seara din urmă şi nici de ce, la sfârşitul chermezei, se încăierase cu sicilianul. Îi zâmbi prieteneşte, ca şi cum ar fi stat la ei sub smochini, şi porni motorul.

„Sahara e la opt ore de mers, dar vom face opriri, fiindcă nu eşti obişnuită. Şi nu ne grăbim, aşa e?”

Darrielle îi zâmbi şi ea, năucită de somn. Încă îl suspecta, nu voia să îl placă. Depăşiră un *Ksour*[60], apoi un cătun cu o brutărie, în care ardea un bec chior.

Desluşi printre storuri conturul femeii învăluite care frământa pâinea. Mai târziu, întâlniră nişte pietrari care îşi luau prânzul pe marginea

---

[60] „Palat" sau „castel" în araba clasică ; în dialectul tunisian din sud-est denumeşte micile aşezări defensive, cu arcade, construite în interiorul unui careu în formă de fagure.

drumului şi un cerşetor cu capul spuzit de bube.

El Sultan i se depărta tot mai mult din minte.

Între smocurile de iarbă esparto țipau lăstuni şi se cuibăreau greieri. Şopârlele erau peste tot, iar țestoasele luau dintr-odată culoarea nisipului şi stăteau nemişcate. Vipere cu ochi de coral şi lăcuste uriaşe somnolau printre tufele de maquis până venea seara. La apus, ieşeau scorpionii şi păianjenii otrăviți ai stepei. Se aflau la Douz, în poarta deşertului, însă Darrielle tot credea că visează. Abrah o purtase o noapte întreagă sub prelata camionetei şi în zori adormise pe nişte pături. Văzuse stelele ca nişte lămpi cu ulei, arzându-i aproape, deasupra capului, gângănii cât oul de porumbel şi fluturi de smoală dansând în lumina farurilor. La un moment dat, un şir de cămile trecuse pe lângă ei, lovindu-şi poverile una de alta şi târându-şi copitele ca şi cum ar fi mers prin apă.

Beduinul avea un turban cenuşiu şi amulete de os şlefuite ca emailul. I-l arătă lui Sabir ca pe o minune.

„Acoperă-te şi nu face gesturi”, îi spuse.

Darrielle încremeni o secundă, apoi îşi trase pe frunte şalul înțesat de nisip şi nu scoase o vorbă. În caravana tăcută erau două femei sau o mamă şi o fiică, înfăşurate până la ochi, ca două stafii. Darrielle le recunoscu pieptarele roşii ale *haik*-urilor[61] peste care trecea pânza imaculată a *houlei*[62] . Ea însăşi purta o astfel de pânză peste o tunică lălâie cu mâneci.

Cât despre Sabir, renunțase la costumul european ca să-şi etaleze podoabele, diamantul albastru din vârful turbanului şi agrafele mari din argint cu care îşi prindea *kachabia*[63] . Purta mănuşi noi de gazelă, care îl ajutau la condus, iar țintele lor, cu broboane de danburit, străluceau la orice mişcare. Părea un prelat, nu un vânător, când era probabil doar un figurant al deşertului, un industriaş milionar şi, mai nou, proprietar de hotel.

Darrielle îl disprețuia în secret, neştiind să împace ranchiuna ei tăinuită cu recunoştința că o dusese înspre mirajul închipuit, printre şisturile de sare, pe sub corturile străinilor, prin hărmălaia turiştilor de un sezon ori prin tăcerea nesupusă a dunelor.

Când deschise ochii după somnul atât de scurt, îl văzu pe Abrah stând pe vine lângă o movilă de pepeni şi înțelese că se aflau într-o piață. De fapt, acel souk, direct pe nisipul până la glezne, era târgul de dromaderi

---

[61] Variantă a sifsari-ului, confecționată din lână, de obicei de culoare roşie (ar.).

[62] Varianta a melliei, veşmânt feminin purtat în special în insula Djerba (ar.).

[63] Tunică bărbătească, din lână sau borangic, susținută pe umeri cu agrafe ornamentale din argint sau din aur (ar.).

al dimineții de vineri, când nomazii îşi luau saltele şi provizii de drum, iar femeile din Tozeur şi din Nefta coborau să se roage la mormântul unui *marbout*[64] . Cu puțin înainte de oaze, spre sud, văzuse un sat devastat, din care nisipul muşcase ca dintr-un leş. O şcoală, moscheea şi o adăpătoare a vitelor erau tot ce se mai vedea din Dajah, odinioară un burg umbros al culegătorilor de curmale.

Când se înalță soarele, zări cărămizile de aur presat ale pereților din Mansoura şi nu vru să creadă că sunt de lut, căci sclipeau de departe ca metalul lichefiat, imitând motive de pe covoare şi caligrafii din Coran. Abrah o avertizase că, în curând, lumea o să le dispară din ochi, dar ea tot nu credea, auzise de Tataouine şi de terasamentele roşii, unde apa de ploaie făcea să mai crească rubarbă şi cartofi dulci.

Aceasta era țara ei de adopție, străbunica ei neagră, tărâmul vedeniilor. Aici o purtaseră iubirea şi teama, *Deglet nour*, care însemna în arabă degetul de lumină. Pe cutiile din fibră de bambus, din carton sau din tablă, în care vindeau fructele confiate, scria totdeauna *Deglet nour* într-un cerc de luciri asemănătoare unui inel ori unei salbe de ambră.

Se spălase în oază cu un săpun pământiu, întunecat ca nisipul ud, dar, când îşi mirosi palmele, izul de măslin şi de cimbrişor i se duse în cap ca alcoolul. După un timp, pierdu şi mireasma, şi gândul de-a mai întâlni oameni. Era doar căldura stătută şi cocoaşele de praf orbitor, iar Abrah îi mai spuse că la Ksar Ghilane se opreau să aştepte cămilele şi să pună maşina la adăpost.

„Nu sunt în stare să mă urc pe un dromader”, i se plânse.

„Vom vedea... Cred că n-ai încotro.”

„Eşti ca toți ceilalți care văd în Africa o stațiune de agrement ori o misiune de caritate”, îi strigase Abrah italianului, ridicându-se de la masă.

„Şeic Abrah, nu pleca”, îl rugase un băiat negricios, care nu era decât ajutorul administratorului, însă vorbele lui făcură ocolul petrecerii şi al cortului.

„Bineînțeles că nu plec”, îşi reveni el, întorcându-se pe călcâie. „Sunt acasă la mine.”

Darrielle i-a zâmbit atunci, printre cupele de şampanie, exact ca la teatru, când aprobi un actor să-şi continue rolul. Doar că în deşert, printre dune, sub soarele care te tăia, se simți istovită şi singură.

Abrah o văzu că e palidă, însă nu găsi de cuviință să-i spună decât:

„Tu va trebui să bei apă când coborâm, mă auzi?”.

---

[64] Marbout sau marabout (în varianta literară) sfânt local venerat într-un sat sau într-o localitate restrânsă (ar.).

„Nu mi-e sete”, dar îşi îndulci imediat refuzul: „fireşte că am să beau, ştii prea bine”.

Micile rigole de calcar, în care se aduna ploaia pentru grânele care dispăruseră, se căscau sub soarele crud. Tufişuri năpârlite şi aspre punctau nisipul din când în când, făcând să se presimtă Guermessa şi Douiret, aşezări din Marele Erg.

La Ksar Ezzarah strângeau piața, fiindcă soarele dogorea zarzavatul, însă oamenii forfoteau prin căldură, ascunşi sub *mthalla*[65] şi sub eşarfe.

Deşertul mâncase din ziduri, din case, din porțile hanului *Chez Latifa*. Abrah descărcă bagajele, strecurându-se printre capre şi printre copiii desculți. Strânşi la umbră, pe pietre, bărbații fumau *neffa*[66] şi vorbeau pe mai multe voci.

Abrah se uită spre Guermessa, cocoțată pe deal, printre crestele de lut brun şi pe cioturile de stâncă.

Berberii scobiseră guri în zidul de rocă şi croiseră uşi şi versante cu trepte, care se pierdeau în ascunzători. Locuiau precum vulturii în peretele râpei şi cărau până sus apa şi uleiul de palmier.

„Unde eşti, jupânească?”, întrebă el, intrând.

Latifa veni pe scară cu gura şi ochii acoperite. Darrielle tresări văzând-o. Semăna cu Zaouf, dar nu cocea pâine, ci torcea borangic pe o furcă de lemn, agățată la brâu. Descărnată şi neagră ca un păianjen, turnă laptele într-un chiup şi rupse o turtă în patru.

„Ce miroase aşa?”, se miră Darrielle.

„Cuşcuşul de orz”, îi răspunse Abrah, dar ştia că e laptele abia muls şi osânza de măgăriță. „Nu ai vrea să mănânci?”, spuse repede. „O să mărşăluim toată noaptea.”

„Vreau doar lipie cu măsline şi un strop de cafea.”

Abrah se grăbi să traducă în arabă, dar bătrâna îl întrerupse:

„Toți clienții mei vorbesc alte limbi, ai uitat? Poți să mergi să te culci...”

Un câine zgâria uşa de la intrare schelălăind. Abrah dispăruse într-un dormitor de deasupra, căci îi auzea paşii trosnind pe tavan.

„Trebuie să bei apă.”

Latifa îşi desfăşa bărbia tatuată în întregime şi obrazul ciupit de vânt:

„Aşadar, tu eşti fata pe care a adus-o Mehria...”.

„Îl cunoşti?”

„De când era mic. L-am ştiut şi pe tată-său, dar Mehria nu-i seamănă, e nehotărât.”

„Cum adică?”

---

[65] Pălărie cu boruri largi, din fibră de palmier (ar.).

[66] Ţigări rulate manual, conţinând ierburi aromate (ar.).

Dar Latifa nu mai vorbi. Vărsă apă într-o cană de pământ ars şi i-o puse pe colțul mesei:

„Ca să ai de băut... Nu uita să o urci cu tine”.

Mâncă singură în salonul întunecat, înmuind miez de pâine în ulei de măsline. Când se-ntoarse din curte, bătrâna aduse într-un mojar boabe proaspăt prăjite pe care le aşeză într-o râşniță. Începu să le macine, clinchetindu-şi brățările şi adăugând cardamom cât ai lua între două degete.

La apus, se trezi în lătratul câinelui de la han. Dromaderii legați cu funie unul de altul stăteau afară, aşteptând călăuza. Era un băiat de vreo şaişpe ani, pe al cărui *T-shirt* găurit ea citi de sus: *Ronaldinho*.

Nu avea încălțări, nici şal pentru cap, dar ştia să lege fraze simple în engleză.

Abia se dezmeticise din somn când Abrah îi bătu la uşă:

„Eşti gata?”.

„Nu chiar, aş vrea să mă spăl...”

„Darrielle, e o glumă sper. Te spală nisipul douăzeci de kilometri de-aici... Tocmai vine furtuna.”

Se zori să îşi ia din maşină nimicuri despre care credea că îi vor trebui, dar Abrah le puse deoparte.

„N-ai nevoie de astea, crede-mă.”

Luă în schimb pleduri groase, o foaie de cort, provizii şi arma de vânătoare. Ea decise să ducă cele trei narghilele, fiindcă se înnebunea după taşca lor un pic roasă, duhnind a tutun şi a mirodenii.

Mai luau cu ei patru călători, o femeie şi trei bărbați, ce voiau să ajungă la Douiret. Toți erau musulmani şi-şi țineau mătăniile legate de şei. De îndată ce caravana se puse în mişcare, Darrielle țipă, fiindcă dromaderul îngenunchiat i se ridică brusc şi îşi lărgi nările, sforăind. Femeia din grup îi vorbi în arabă înainte ca băiatul care îi conducea să vină să vadă ce se întâmplase. Abrah îi spusese cum era obiceiul, aşa că, atunci când se apropie, Darrielle îi puse în mână ceva mărunțiş:

„Să ai grijă de mine, sunt prima oară în deşert”.

„Asta puteam să jur”, îi răspunse hlizindu-se, „dar să n-aveți spaimă doar pentru atâta, drumul e scurt, iar cămila e cea mai blândă. De fapt, e puiul ăleia albe din față, pe care merg eu.”

Darrielle încercă să îşi mângâie dromaderul, dar patrupedul nu se emoționă. Trăgea înainte, lungindu-şi gâtul prin înserarea tot mai opacă. Mergeau ca pe mare, într-o lume fără poteci, iar Abrah le spunea că e lună plină şi că au s-o vadă curând. Deocamdată era doar vântul, care îi biciuia cu nisip şi începea să se simtă răcoarea nopții: Darrielle clănțănea din dinți, dar îi era jenă să spună că îngheța. Numai ea tremura, dintre toți.

Abrah Sabir o văzu din spate şi îi zise băiatului să oprească:

„Ronaldinho, stai pe loc!”.

Toată caravana îl striga Ronaldinho. Erau şapte, dar vorbeau cu greu între ei. Nu se auzeau din pricina plesnetelor cu care furtuna răscolea dunele. Darrielle venea a treia în şir şi se chircise în şa, ca o grămadă de cârpe. Abrah Sabir o înfăşurase ca pe mumii.

„M-ai legat prea strâns”, scâncea ea, dar nimeni n-o lua în seamă.

Se ținea cu ambele mâini de şaua din lemn, legănându-se dintr-o parte în alta. Dintr-odată, bicele vântului îşi schimbară direcția. Nici nu mai părea aşa frig fără vârtejul din față, astfel că Darrielle îşi mişcă degetele de la picioare. Îşi linse buzele, încărcate de sare şi de nisip, izbutind să creadă că se obişnuise. O singură dată întoarse capul spre femeia arabă din spate şi o văzu călărind cu pleoapele strânse. Se ruga cu ochii închişi, numărând mătăniile. Abrah era ultimul, nu-l zărea aproape deloc.

Gâtul i se uscase şi ochii o usturau, dar ceea ce o făcea să se teamă era trapul convoiului care se grăbea pe neaşteptate. Dar ea nu ştia legile străbaterii în deşert. Ronaldinho pândea luna ca un vânător pitulat să aştepte mistrețul. Măsura caravana de la coadă la cap, împungând dromaderul cu tălpile.

Trebuia să profite de pacea dintre două furtuni, până se stârnea iar nisipul.

„Crezi că e înnorat?”, îl chestionă pe Sabir, cu un fel de evlavie, aşa cum i se adresau mulți. Darrielle n-auzi răspunsul. Privi cerul, odată cu ceilalți, care îşi înălțau ochii. Luna se năştea ca un gălbenuş din adâncuri, o medalie mare printre crestele dunelor, făcând să învie ceea ce părea adormit: sub cărări de lumină, Darrielle zări nesfârşirea deşertului ca o apă fremătătoare peste care treceau, cu foşnete scurte, duhuri ale nisipului.

Cobre se scurgeau ca uleiul printre cioturi de palmier, iar gândaci veninoşi căutau să se-ascundă de fața lunii. O faună a neliniştii bântuia sub pământ, pe când Darrielle tresărea la orice mişcare.

„Abrah!”, şopti dintr-odată, fără să vrea, căutând apărare, dar nimeni n-o auzi. Dromaderul ei alerga de-a dreptul, mânat de alții.

„De cine fugim?”, se miră, însă vorbea singură. Femeia arabă scâncea prelung, iar litania ei era scuturată de implorări:

„Allah akbar! Allah!”.

Nisipul vibra, îți lua ochii ca sticla pisată. Zări chica lui Ronaldinho încâlcită sub lună şi corpul învelit în *burnous* al bărbatului ce era al doilea în şir. Văzu cutele dunelor şifonându-se ca mătasea şi falduri de aur şi de polen stându-le dinainte. *El Sultan* nu era nimic, aici era vraja şi capătul lumii.

Un scorpion negru sclipi ca o broşă sub copitele dromaderului, însă doar o secundă. Încetase vântul şi, cu toate astea, auzea voci ori păsări care zburau în apropiere. Cum să fie păsări? Femeia arabă icni ca o înecată şi spuse ceva. Îşi rupsese mătăniile şi mărgelele lor se jucau în aer ca muştele, nişte ochi văzători care priveau singuri. Darrielle se-nălță în şa să prindă doar unul şi la fel făcură şi ceilalți. Nimeni nu reuşi.

Femeia plângea cu hohote şi sub bocetul ei desluşiră ropot. Acum nu mai era nicio îndoială: chiar Abrah Sabir venea pe un cal şlefuit ca onixul, fluturându-şi mantia lui cu glugă. Li se făcu frig.

„Unchiule!”, murmură Darrielle. „Unchiule Sabir!”, zise tare.

Nu părea s-o cunoască. Se uita la ei din capul coloanei care se oprise. Calul lui făcea spume roşii, iar el îl strunea din căpăstru.

Darrielle văzu dintr-odată Luna chiar deasupra capului lui Sabir, sorbind din răceala diamantului său de pe creştet.

Arăta poleit şi vânăt, nemişcat printre ochii care zburau.

„Unchiule Sabir!”, zise încă o dată, dar el nu vorbi, ci întinse brațul sub astru, cu mănuşa cea nouă cu ținte de danburit, să apuce şoimul.

Pasărea de pradă nu-i stătea pe umăr, ca alte dăți, ci pe degete aşteptând îndemnul.

„Oooh!”, făcură ceilalți dintr-un suflu.

Şoimul se mută pe arătător şi întinse aripile. Astupase Luna cu ele, două vâsle negre cu nestemate. Astupase cerul şi norii, împărțind lumină ca ziua.

Se dădură în lături, orbiți, şi cu toate astea văzură: ciocul lumina ca topazul, iar cângile ghearelor erau de argint, cu safire limpezi de Ceylon. Avea guşa de miere, cu citrine mari cât aluna şi săgețile aripilor de briliant. Căpuşe sângerii de rubin şi broboane de peridot scăpărau sub ele. Avea solzi ca peştii, din smarald şi din carneol, şi piei încălecate ca şerpii, din foiță de ametist. Unghii străvezii, de sidef şi doar umbra îi era de obsidian, omorând ca otrava tot ce ar fi atins.

Dar ochii? Ochii fără culoare, ca apa, învârteau în ei curcubeul tuturor prețioaselor, căci erau diamant neîmblânzit, ca gheața, blestemat şi de netopit, din străfundul smârcurilor.

Putea fi oprit doar cu mila turcoazului şi descântec de malachit, dar cine ştia?

Cu blândețea perlei şi cu soarele chihlimbarului, dar cine ştia?

Cine ar fi găsit, repede, o gemă vindecătoare, de selenit, împletită precum trandafirii Saharei şi licoarea vărsată într-un granat?

Cine se pricepea să dezlege cu credința agatei şi răbdarea din hematit tot acest însemn?

Darrielle îşi scoase din cârpe un bulgăr de jad pe care mereu îl ducea cu ea şi inima i se încălzi. Auzi cuvintele lui Zaouf, în arabă, care o

îndemnau: „să nu pleci!” şi-ale mamei ei, care mai trăia şi-i spunea fără vorbe: „să vii acasă!”.

De ce numai femei? Nu ştia. Îşi deschise ochii şi clipi pentru prima oară. În spatele ei, femeia cu văl adormise, legănându-se în şa. În față, bărbatul dormea şi el cu bărbia în piept. Doar băiatul care le era călăuză făcea curse de la unul la altul, împoldindu-şi patrupedul cu tălpile. Dintr-odată zbieră ca un şef de gară:

„Douiret! Am ajuns!”.

„Uite plopul alb!”, îi spuse Sabir călărind lângă ea dromaderul cel mai în vârstă. Animalul fornăi cu putere şi îngenunche pe nisip. Unchiul ei prin adopție părea un călugăr care iese dintr-o corabie de misionari pe un pământ nou.

Îl văzu cum descalecă, orientându-se către plopul chelit de trăsnet, un schelet alb. O troiță de fildeş de pe marginea unui sat sub nisipuri.

La Douiret, dimineața, Darrielle avu febră şi Abrah umblă după doctor. După multă alergătură, găsi o moaşă care rupea puțină franceză. Bătrâna veni să o vadă, o puse să bea o fiertură şi înhăță banii de la

Abrah.

„Are febra vântului, nu e mare lucru. Să stea la căldură o zi”.

Cum să stea la căldură? Era cald peste tot! Darrielle transpira pe o rogojină în curtea dentistului Sba Lekrimi, vânător şi prieten de multă vreme cu unchiul ei adoptiv. Mai înțeleaptă, bucătăreasa dentistului îi dădu o pilulă pe care o luau toți vitejii când se aventurau în safari:

„După o doctorie ca asta, poți să zburzi, ai să vezi!

E un pic de chinină, atâta tot!”.

Femeia, voinică şi rumenă, era prietenoasă, vorbea cu oile şi cu măgăruşul, cu cei doi ogari şi cu oricine ar fi luat-o în seamă. Făcea totul în casă, ajutată de două slujnice, fiindcă Sba era văduv de mai mulți ani. Îi ziceau Mamma Mia, că vorbea italiana, grație turiştilor din peninsulă care îi călcau vara, bucuroşi să cutreiere şi să caute lei în nord.

„Nu mai e niciun leu pe-aici, de o sută de ani!”, îi avertiza Mamma Mia.

Vorbea de asemenea binişor franceza, aşa că se înțelese cu Darrielle.

„Ai mai fost în Africa?”, o întrebă.

„Niciodată.”

„Ei, atunci de asta ai acum toate suferințele începutului, o să te întorci!”

Ar fi dezamăgit-o să-i spună că era în Magreb de atâta timp.

„Nu ştiam că Abrah are rude în Europa! Mai întâi am crezut că eşti noră-sa. Nu se înțelege cu fiu-său şi acum gândeam că s-au împăcat. Toată lumea vorbeşte că e însurat cu o fată creştină şi trăieşte printre evrei.”

Darrielle tresări, dar îşi ținu gura. Nu ştia că băiatul nu murise la

naştere, odată cu mama lui. Nu-şi închipuise vreodată că Abrah ar avea copii. Nici nu arăta ca un tată. Îşi aduse aminte de şoim şi de calul întunecat din deşert. De Luna ca o brățară trecută prin foc, iar acum, dintr-odată, de febra vântului! Cel puțin, suna bine. Căpătase o boală romantică pentru care îşi turnase în burtă o fiertură ca fierea, când, de fapt, Abrah poate că-şi dorise o pauză. O zi fără ea! Să colinde prin Douiret, să vâneze cu Sba ori să fie singur pentru încă o noapte cu lună plină.

„La ce te gândeşti? Ți-e mai bine?”

N-o durea absolut nimic. Se simțea doar slăbită, dar asta se rezolva cu o supă şi cu un picior de curcan dintre cele ce se frigeau pe jăratic.

Nu puteau să mai stea în curte. Ardeau pietrele şi limbile cactuşilor. În casă, părea mai bine, fiindcă de sus se vedea tot satul părăsit ca o colivie din care fugise canarul. Douiret era o ruină pentru două sute de suflete îndârjite. Pentru Darrielle, altă dragoste africană după esplanadă şi golf.

„Ce să-ți placă aici? Când dispar turiştii, rămânem doar noi şi vulturii. Sba Lekrimi nu mai e dentist pentru nimeni. Eu nu pot să plec şi nici el. Ni s-au dus copiii, ai lui lucrează în Franța, ai mei sunt la Hammamet, că iubesc grădinile. Eu nu pot, visez deşertul, pe care îl ştiu ca în palmă şi, dacă vrei să mă crezi, îmi plac şi safarienii!”

„Mamma Mia, se distră Darrielle, deci eu sunt safariană!”

„Nu încă”, zise bucătăreasa şi o privi cu îndoială.

Darrielle nu întrebă de ce, dar o fripse pe inimă ezitarea ei atât de cinstită. Sabir şi Lekrimi intrară în curte cu puştile de vânătoare pe umăr. Mamma Mia îi zărise prima şi fugi în bucătărie. Dentistul se supăra să o găsească vorbind.

„Cum e?”, îi zise Sabir, când păşi înăuntru. „Sba e de părere că vei face frisoane la noapte...”

„Nu mă doare nimic”, sări Darrielle, dar când se grozăvi să-i arate, i se îndoiră genunchii.

„Vezi, te-am prevenit”, spuse doctorul, „că are nevoie de somn”.

„Cum să dorm când nu ştiu nimic despre Douiret? Voi vă duceți prin sat, iar eu zac aici pe o rogojină, ca mâțele!... Şoimul unde e?” întrebă Darrielle, uitându-i-se în ochi lui Abrah.

„Şoimul ăsta, şi el, nu e tocmai un porumbel voiajor.

A rămas undeva pe creste.”

Darrielle se gândi la sat ca la o bucată de pradă între dinții unui monstru de rocă. La Douiret, cerul era galben ca vinul, piața, demult devastată, devenise un loc pentru *kharbga*[67] pe care bătrânii îl zgâriau

---

[67] Joc asemănător celui de Go, scris de obicei cu creta pe piatră (ar.).

cu creta pe stânci. Casele din vârf nici nu mai aveau lumină electrică, nu mai locuia nimeni. Sba Lekrimi interveni să se scuze: trebuia să vadă de masă.

„Şi Mamma Mia te-a pus la curent cu toate?”, continuă Abrah.

„Îhî, şi cu fiul tău...”

Sprijinit în arma de vânătoare, Abrah rămase netulburat:

„Ea ştie mai multe ca mine, că ascultă ce zice lumea... Oamenii vorbesc că ar fi în Djerba şi că s-ar fi însurat. Mai bine să facă negoț cu evreii decât să se intereseze de taică-su. Dar să ştii că tot ce s-a întâmplat a fost numai din vina mea. Nu i-am spus la timp nişte lucruri şi de-asta aş vrea de mai multă vreme să vorbesc cu tine în numele lui Mehria...”

„Ascultă-mă bine”, se iuți Darrielle, „aici nu e vorba de un hotel. Nepotul tău ştie să vorbească şi singur, dacă are ceva de spus”.

Mamma Mia salvă situația anunțând că fiersese supa. Abrah o luă cel dintâi pe scară, însă Darrielle nici nu încercă. Presimțea că nu ar fi fost în stare.

Într-o zi, un safarian va vâna un şarpe sau un păun „ care nu există. O să-l ştim atunci când o să-l aducă aci pe pietre în fața noastră. O să-l coacem în miezul zilei, dacă nu cumva o fi fiind spurcat şi o să-l mâncăm între noi. N-o să se mai surpe pământul, n-or mai dispărea oi şi asinii vor avea chef de ham. Or să crească la loc smochinii şi va fi din nou iarbă. Îți închipui? Eu am apucat crestele astea pletoase, cu ierburi uite atât, până când a venit omu' ăsta cu filmul lui.”

„Cine?...”

„Lucas! A făcut aci instalații şi, în Tataouine, un oraş. Ce era mai demult? O închisoare şi nişte ciobani rătăciți, dar acu' sunt turle şi şanțuri, iar mai sus, în Hadada, de-a dreptul case pentru oameni veniți de pe altă planetă.”

„Ce tot spui, Habib? Sunt doar gură-cască, se țin scai de vizitatori, să le ceară bani ori țigări.”

Darrielle stătea cu turiştii şi cu nişte localnici din Douiret sub calcanul atelierului de pantofi. Asta se mai făcea: se rupeau încălțări şi Said le punea opritoare, ciocănind în tălpi până seara.

„Nu i-ai cârpit bine”, îi zicea câte-un moş.

„Ei, asta-i! Îți târşâi picioarele, eşti bătrân!”

Dar când îl vedea cu puşca la ochi, regreta pentru ce i-a spus. Tot satul vâna, din aprilie până în august, hăituind o fiară necunoscută. Apăruse după plecarea americanilor, dar stătea ascunsă, mutându-şi locul. Nu conta că *Războiul Stelelor* se turnase acolo în urmă cu mai bine de zece ani. Oamenilor le mureau iezii şi le putrezeau fructele, iar de vină era năluca.

Trebuia ucisă de glonț, se gândiseră, după ce capcanele stătuseră

goale până la sezonul cu ploi. Vorbeau despre ea ca despre o vulpe cu picioarele şi botul de lup, alții bănuiau că ar fi coiot, însă cei mai mulți erau de acord că ar fi fost scroafa unui mistreț, după cum rupea splina oilor şi o hăpăia caldă încă.

Darrielle văzu peste tot pliantele agențiilor de turism cu imagini din Awadid, din El Ferch şi cupolele bazelor spațiale care se vizitau, bâlciul extraterestru al deşertului adormit sub vântul saharian. Un administrator şi câțiva paznici fățuiau decorurile primăvara, ca să fie gata din nou pentru blițuri, pentru convoaiele de patru ori patru de la *Kebili Tour* şi *Mehari Voyages*.

Bărbați ca Habib, Omar sau ca pantofarul Said, care aveau pe atunci patruzeci de ani, câştigaseră bani făcând figurație şi mâncând sardele americane, unt de arahide şi popcorn. Cel puțin Omar vorbea despre film mestecând săratul din lacrimi cu dulcele clipelor petrecute cu Nancy, o machieuză cu pielea țintuită în pistrui ca oul de prepeliță.

Tocmai cobora soarele între două arcade de cărămidă când Abrah apăru în piață însoțit de câțiva hăitaşi:

„Darrielle, te simțeai prea înzdrăvenită, ce cauți aici?”.

Vânaseră cocoşi de nisip care sângerau, cu capul în jos.

„Pot să vin cu voi?”, se trezi întrebând ca şi cum nimic nu s-ar fi întâmplat.

Îl văzu cum se mânie, dar n-avea încotro, trebuia să îi spună:

„Vreau să plec la Hadada cu un grup de turişti. Înțeleg că nu e departe, te rog! Mă întorc până seara!”.

Abrah se întristă, regreta că o adusese cu el, făcea totdeauna doar ce îi trecea prin cap.

„Merg cu voi”, îi răspunse lăsând grupul de vânători cu păsări cu tot lângă brâul de piatră al fostei piețe.

Darrielle rămăsese cu gura căscată. Sabir se purta cu ea arătând aceeaşi posesiune ca şi Mehria şi ca toți bărbații magrebieni. Se înghesuiră opt oameni într-un patru ori patru de şase locuri. Darrielle stătea pe o dungă de scaun, dar era mai bine decât în şa. Abrah îi şoptea continuu în ureche:

„Ce vrei tu să vezi la Hadada? Deşeurile unei superproducții? Nu există nimic de văzut! Tu ce crezi că e Sahara? Vrei să mori pe nisipuri?” Repeta întruna: „Tu me rends fou, Darrielle! Tu me rends fou!”[68] .

Ceea ce făcuseră dromaderii, despărțind între ele poteci nevăzute, făceau acum jeepurile, scriind serpentine în Marele Erg. Nu era decât cerul deasupra lor pe o mare de pământ tulburat, care isca meandre de

---

[68] Mă faci să îmi pierd minţile, Darrielle ! (fr.)

roz şi de verde, de alb satinat, de ocru. Deşertul respira nemişcat, o piele uriaşă, irigată din interior prin vene de zinc şi sclipiri de pirită. Darrielle îşi lua în plămâni lumină prăfoasă şi aer sonor, gustul Africii de arid răscopt care nu semăna cu nimic din tot ce mai pusese pe limbă, din ce dusese la nări, din ce îşi mai amintea.

Multe din butaforiile filmului *The Phantom Menace* se păstrau intacte pe platoul din Ksar Hadada printre lucarnele hotelului *ghorfa*[69] construit de localnici, dar cariat de nisip şi ajuns un breloc al vântului. Turiştii veneau în exod să se joace o oră de-a baba oarba pe lângă pereții oraşului Mos Espa, imaginat de George Lucas şi rămas ca o criptă sub jarul sudului. Era o nebunie de voci şi de ambalaje, de negustori care se tocmeau pentru *rose du sable*[70] , de miros de benzină şi de claxoane.

Darrielle o porni în sus, pe platou, printre elefanți fantomatici lucrați din ciment şi războinici cu măşti din fibră de sticlă, până în focarul deschis al dunelor. Cu suflul Saharei în piept, înfruntă întinderea chiar în fața gurilor roşiatice ale minelor de fosfați care se vedeau de departe. Începu un dans țopăit ca o vrabie, căci nisipul clocea ouă închipuite. Ardea în jur, nu găsi nimic să se aşeze, aşa că rămase în picioare frecându-şi tălpile. Şi ea, ca şi ceilalți, stătea pe spinarea unui monstru fierbinte, abia gâdilat de metehnele lor vilegiaturiste şi tot ce simți fu îngăduința ironică a unui străfund de ocean.

Deodată, în zare, văzu agitându-se pe deasupra nisipului o amuletă berberă cu şnur albastru, dintre cele care costau un dinar. Lingea depărtarea, vibra în aer, dar pe Darrielle o trecu frisonul unui dezmăgitor deja vu: era figura din *American Beauty*, cu punga de plastic zburând în aer, cea care îi plăcuse atât. Nici măcar Africa nu făcea risipă de trucuri noi, de metafore.

Abrah trimisese mesaj să-i aducă elicopterul hotelului până la Matmata. N-ar mai fi îndurat sâcâielile unei ființe ca Darrielle. Aşa avu parte doar de o jumătate de oră de văicăreli despre înălțime. De acum ştia: Darrielle era fascinantă şi imposibilă. Pentru muze ca ea, se uscau măslinii şi bărbații porneau războaie. Prima oară în viață se mulțumea că îmbătrânise. Darrielle era ca o flamă. Câți bătrâni nu s-au ars! El îi rămânea unchi şi atât. Cât despre Mehria, Allah să îl apere! Nu era nimic de făcut.

Nu mai era sigur decât de faptul că ea va face din *El Sultan* o pală de aer cu diamante, o ninsoare cu vânt. Era tot ce aveau nevoie: oamenii

---

[69] Forturi în formă de fagure, cu camere joase, folosite inițial ca silozuri pentru grâne şi copiate recent de arhitectura hotelieră (ar.).

[70] Trandafirul deşertului (fr.).

plăteau cel mai mult pentru mirajele scurte, pentru minuni de o zi. În plus, Darrielle devenea otravă dacă-ai fi vrut să o bei în loc să o guşti. Nepotu-său se înverşuna s-o respire, să o tragă pe nări ca pe opiu. Allah să îl apere!

Ajunseseră. Darrielle, îmbrăcată europeneşte, părea cea mai cumsecade din lume.

„Madame, soyez la bienvenue!”[71] , îi spuse portarul, vărsându-şi ochii în urma ei.

Mergea ca o antilopă cu glezne de platină, dar Abrah îşi scuipă în sân. Uită totul în baia cu spumă şi arome de trandafiri. Vorbi cu Sousse Anne după o săptămână de hărţuieli şi ispite. Vocea ei, acuarelă de înrămat, îi odihni mintea şi adormi.

Între timp, Darrielle inspectă oficiile şi umblă prin cămări. Îşi instaură un birou suspendat ca un cuib de viespe vis-a-vis de acvariul cu peşti. În sfârşit, se descălţă de pantofi şi se puse în vârful patului. Deschise computerul şi citi:

Draga mea dragă, uite o epistolă pentru două luni, cam cât am lipsit! În parte, ştii veştile, îmi place să cred: 1) mai întâi am spus „da”, răvăşită de briliantul de un carat (sper că nu e al fostei neveste); 2) am plecat cu Zeuțu' în luna de miere două săptămâni, în Mallorca; 3) numai miere n-a fost, dar a trecut repede! 4, 5 şi 6...) până la cât vrei tu – sunt nevasta şefului, dar rolul ăsta nu mă prinde deloc. Îl învăț... La biserică, a venit tot biroul şi închipuie-ți că şi-au dat coate şi s-au amuzat de cuplul nostru stupid. Au lăsat-o baltă cu râsetele când mi-au văzut livingul, garajul cu cele două maşini, piscina şi câinii, foişorul de barbecue.

Ieri, de pildă, am supravegheat să se ude gazonul şi am schimbat copertinele de deasupra ferestrelor. Am cumpărat ghivece de lut, din alea care imită amforele greceşti, cum îți doreai tu să amenajezi o grădină. Îți dai seama că aş face orice să evit întâlnirile cu proaspătul soț, dar tu ştii că rutina rezolvă repede tot ce la început ni se pare... să nu mă întrebi despre pat, de acord?

Cred că sunt mulțumită de viața mea. De acum, ca nevastă, aş putea să călătoresc singură? mă întreb. Nu de alta, dar soțul meu e foarte zgârcit cu părerile despre mine, doar acum mă are la domiciliu! Darrielle, bărbații sunt tare proşti, ar putea să ne legene din cuvinte, să ne lege la ochi pentru toată viața, dar creierul lor e construit altfel... Dacă vrei să filosofăm un pic, ca pe vremuri, trăim un mileniu fără intimitate. Socoteşte tu singură, când ai chef: eu sunt măritată de nici trei luni, iar bărbatul meu, o anexă a internetului, susține că avem un ritm sexual mediocru.

---

[71] Fiţi binevenită, doamnă ! (fr.)

Cum altfel? Nu-mi spune un cuvânt despre cum arăt, despre cum mă îmbrac, cum miros... Cum m-o fi observat el la început? Vrei sau nu să accepți, sunt convinsă că ne cuplăm din conformitate, din frică şi, probabil, din ceva instinct (cât îl mai avem I).

Eu pentru Zeuțu' sunt în primul rând un criteriu de performanță, un accesoriu de societate. Mulțumitor pentru orgoliul lui, nu? Â propos, mi-am fortificat brațele, draga mea, a la Michelle Obama şi o să încerc să mă şi restaurez pe ici-colo, când va fi cazul... Ştii, mă gândeam tot ieri că, de vreme ce nu-mi răspunzi, funcționezi după aceleaşi reguli şi în lumea ce ți-ai ales-o, degeaba zici tu că nu mai fac aia, nu fac ailaltă, trăiesc. Vax!Însă despre asta cred că o să avem noi două prilejul să mai vorbim, aşa e? Îți aminteşti că ți-am scris, am râs de bărbatu-meu atunci când vorbea despre asigurări şi doar asta avea în cap!Acum mă gândesc că, în cele din urmă, tocmai ele contează şi ne fac să ne mai găsim pansamente pentru eşec: siguranța financiară şi putința de-a cumpăra norocul care-ți lipseşte. Eu, una, mai nou, mă încred în asta, ți-o mărturisesc.

Prietena ta

Toată lumea la *El Sultan* îi spunea Don Alfredo şi femeile îl plăceau. Gamaldi încercase saltelele tuturor cameristelor şi ale recepționerelor oacheşe care se schimbau între ele în ture. Îşi cumpărase o Davidson cu care zbârnâia prin nisipuri, dar tot îi rămânea timp. Nopțile în podiş erau nesfârşite. Gamaldi slăbise şi începuse să bea. Nu înțelegea nicio clipă de ce naiba veneau turiştii în aşa un pustiu. Paradis! *El Sultan* era ca un fort părăsit de soldați. Numai curve! Pe deasupra, femeia asta, Darrielle sau cum o chema, îl scotea din sărite, îl mai şi cunoştea de când se pipăia cu Karima pe sub smochini.

Arăboaica îl mai sunase de câteva ori şi odată îi plânsese la telefon. Ce poveste! Se temea de Azmir, frate-său, un arab negustor care vedea sânge şi care l-ar fi putut căuta. La Matmata, când nu avea somn, cobora între casele troglodite şi se holba la pereți. El crezuse că oamenii ăia chiar trăiau în peşteri de lut, mâncând te miri ce. Dar turismul schimbase tot. „Troglodații" veneau pe asini şi intrau în hrube înainte de prânz pe când leneveala vizitatorilor tocmai se încheia şi porneau să colinde şi să facă fotografii.

Don Alfredo se plictisea. Aflase secretele şi un singur mister îl ținea pe loc: tânăra Zimmeline, cu ochi de şopârlă şi cu gleznele zornăind. Ar fi auzit-o oriunde şi ar fi urmat-o prostit, însă nu apărea. Mouradi amâna s-o aducă oricât se lăudase şi, la un moment dat, parcă o uita în adins. Petreceau la bar şi beau împreună, chit că unul din ei era musulman. Fiecare, în gând, vâna altceva. Sauditul spăla intrările cu privirea, aşteptând să o vadă pe Darrielle. Sicilianul spera să audă un cuvințel

despre cura de odihnă a doamnei.

Între toţi, numai viespea din cuibul ei de lângă acvariu desluşea uguitul de turturea al unei guriste. Ştia că Alfredo angajase în restaurant o tânără beduină cu un glas care îi adormea pe clienţi la mese. Încă nu fusese s-o vadă, de milă. Se aştepta ca bărbaţii din clanul ei să dea buzna la *El Sultan* şi s-o ducă de păr pe trepte.

Darrielle asculta de sus vocea ei în arabă şi închidea ochii. Nimeni nu credea că în minte îi unduiau lanuri şi treceau varani încălziţi de arşiţă. Visa grauri şi maci dospiţi sub soarele Africii. Şi-l dorea pe Mehria cel de la început, şezând între capre şi mâncând bibanii cu degetele. Ospătarul veghea la uşă cu o ceaşcă de ceai până îi dogoreau palmele.

„Ce nu intri, prostule?”, se răstea la el liftierul.

Nu făcea niciun gest, ca şi cum n-ar fi auzit. El era copil al deşertului şi putea să asculte gândurile.

Într-o dimineaţă, Sabria îşi clătea rochiile. Avea doar două: una galbenă, de grâu copt, alta roşie. Erau haine ciudate, nici arabe şi nici alt fel, le scurtase mânecile, că aşa îi recomandase Alfredo. Nu voise să cânte cu părul descoperit, aşa că improvizase un fel de acoperitoare de cap din rămăşiţe ale draperiilor. I se umflau tălpile. Nu stătuse vreodată cu picioarele în pantofi atât de înalţi. Dar era frumoasă oricum. Darrielle credea că ar fi putut să le cânte şi înfăşurată în cearşafuri. O luă după ea, să-i scurteze chinul: îi dădu să încerce pantofi mai moi, un şal de dantelă, altul de mătase şi o perlă de pus la gât.

„Vous savez, madame, je me trouve ici a l'essai...”[72]

„Nu, serios!”, glumi Darrielle şi deschise un sertar din birou. Luă un teanc de dinari şi îi puse în faţă mai multe bancnote.

„Nu ţi-au dat vreun ban pân' acum, aşa e?”

„Dar mi-au dat mâncare şi cameră”, zise. Se roşise toată şi tremura:

„Lucrurile astea chiar mi le lăsaţi mie?”.

„Dar cui? Vreau să ştii că îmi place mult de tot vocea ta.”

„Înţelegeţi arabă?”

„Deloc. Dar ascult doar glasul.”

„Şi muzicanţii! Vocea e mai bine când se-aud şi ei lângă mine, nu? E păcat că nu ştiţi cuvintele...”

„Nu-i nimic, ai să mi le traduci tu într-o seară.”

„Să vă spun ceva: ştiu un singur cântec, l-a pus în franceză un om din sat şi am luat un premiu cu el la Douz.”

„Un premiu?”

„Da, la festivalul de iarnă! E un cântec vechi, dacă mă lăsaţi, o să-l zic

---

[72] Ştiţi, doamnă, mă aflu aici de probă... (fr.)

diseară, special! Dar puteți, vă rog, să veniți în sală?”

„Promit!”

Darrielle se găti, mai ales că era prima oară când se arăta în Salon du the. Restaurantul aflat alături părea deocamdată puțin animat. Până seara, când Sabria cânta pe rotonda din lemn de pin, chelnerii păşeau ca pisicile printre jocuri de apă şi de neon, reflectate în argintul veselei.

Căutase un loc la fereastră, dar, prin sticla givrată, din podiş nu vedea cine ştie ce. O recunoscu pe Sabria, venind printre mese şi îngropându-şi picioarele în covor, căci era desculță. Asta da, era o idee! Cântăreața fără încălțări lua cu ea toți ochii. Şi pantofii de dar o strângeau, aşa că Darrielle îi făcu propunerea:

„Ai să fii Sabria, beduina desculță, n-ai vrea? Lumea va rămâne la *El Sultan* ca să te asculte, iar bărbații vor fi vrăjiți, crede-mă”.

„Sigur că vă cred. La hotel se spune că vă pricepeți la asta. Când vorbeați cu mine, mi-am şi văzut numele pe un afiş, pe cuvânt!”

Beduina desculță visa celebritatea ca orice artistă.

Darrielle surâse şi continuă să-i vorbească:

„Am impresia că în seara asta îți lipseşte ceva, ghiceşti?”.

Cântăreața o privea încurcată, fiindcă îşi desfăcuse o brățară de aur şi o legăna între două degete:

„O să ți se asorteze cu perla!”.

Dar încheietura desculței era cu puțin mai legată decât a ei. Păcat! Darrielle nu apucă să regrete că Sabria, cu un gest de maimuță, îşi prinse brățara de lobul urechii. Fata asta se descurca! Astfel, firul de aur care trecea printr-o singură perlă ca printr-un sâmbur de avocado păru un cercel prețios... Era timpul. Sabria urcă pe estradă, lipăind desculță pe lemn. Se iscară furtuni de aplauze.

Zimmeline a fost toată seara un râs şi un zornăit de podoabe. Apăruse, şi sicilianul o bea în vin. Dar Sabria era ca arsenicul şi ca verdele în deşert. De la masa ei, Darrielle se ruga la nisipuri să n-o vrea înapoi, să nu fie aievea, ca o fata morgana. Era ca o boare şi urma să ajungă vârtej.

Cântă mai întâi în arabă, unduindu-se precum şerpii cu clopoței.

„Are doar un cercel, ai văzut?”

„Cântă fără pantofi!”

„E desculță!”, se şoptea în salon, iar şoaptele aduceau mereu, alți curioşi. Apoi începu balada aceea pe care, la mese, o îngână toată lumea:

Mireasă, tu eşti verde,
Dar mellia *ta roşie mi-a prins inima ca un năvod.*
Am să pescuiesc o ştiucă de aur cu el, Plină de icre.

O, Lună, Lună, spune-i iubitei mele Cum o aştept în grădină,
Printre portocali şi măslini Spune-i că am s-o duc în deşert, Ca aşa să rămână de tot a mea.

Am s-o apăr de vânt şi de vrăjile nopții, Am s-o strâng la piept
Sub burnous-*ul meu încălzit, Am să-i mângâi părul,*
Spune-i că am s-o duc în deşert, Ca aşa să rămână de tot a mea.

Hei, omule, prietene ce îți cauți mireasă,
Nu te speria de veninul cobrelor şi nici de furtuni, sub nisip e o mare îngropată, iar miresele o cunosc.

O, Lună, Lună, spune-i iubitei mele Cum o aştept într-o oază,
Spune-i că am s-o duc în deşert, Ca aşa să rămână de tot a mea I

De atunci, Darrielle avea masa ei în salon şi părea că uitase de l'Esplanade. Mehria se ocupa de bumbac în Alger şi, când se întoarse, găsi arşița dogorind un conac pustiu. Nu era semn bun. Se gândi să plece spre Matmata, dar Abrah Sabir îl opri:

„Las-o în pace acum, are treburi!”.

Se perpeli două zile şi îşi vărsă nervii pe servitori. Raouf prefera să lucreze în grădină ca să nu îl vadă până la prânz, dar Hafa n-avea încotro: îl chema tot timpul. În cele din urmă, îşi luă inima în dinți şi îl ademeni să îl ducă până în podiş.

El atât aştepta. Începu pregătiri ca şi cum s-ar fi însurat. Hafa se rugă pe ascuns ca Allah să-i dea tihnă, fiindcă nu îl mai văzuse aşa. Înainte cu o zi de plecare, se duse la Zaouf la mormânt şi stătu sub cedri. Servitorii tocmai credeau că nu şi-o mai amintea. Nu veni mai blând de la cimitir. Se urcă să doarmă fără să întrebe ceva despre masă ori despre ce-aveau să facă a doua zi.

„Nu ar trebui s-o anunți?”, îl iscodi Hafa când să pornească.

„Nici vorbă! Şi ai face bine să ne grăbim!”

I se strânse inima pe tot drumul gândind că el nu fusese cu Darrielle când ea întâlnise şoturile de sare şi sudul, satele arse şi măgăruşii potopiți de poveri. Încercă să vadă prin ochii ei crustele înroşite ca nişte cărnuri, minaretele albe, dar nu reuşi întru totul.

Când Matmata le ieşi în cale, cu hotelul singur ca un catarg, soarele cobora în deşert, urmărit de țipătul uliilor. Se stingea arsura unei bolți de cuptor, iar căldura curgea în pietre. Mehria flutura ca un steag în vântul subțire, cu hainele lui de paradă şi cu încălțări de gazelă, care îi băteau glezna.

Portarul îl privi ca pe o fantomă, dar el nu îşi dorea decât ca Darrielle să îl creadă şeicul ei salvator. Nu îl văzuse intrând, se afla în biroul ei cu pereți de sticlă şi, dintr-odată, privind-o de jos, în sclipirile reci ale becurilor, i se păru o străină. Pielea i se albise, iar obrazul îi era neted şi înghețat. Îşi aduse aminte numele ei întreg şi nu-i mai veni să o cheme cu numele inventat. Dar dură o secundă. Când ea îşi ridică pleoapele şi spuse cu uimire „Mehria!", inima i se dezlegă şi pluti ca un sloi pe apă. Simți că-i e foame şi că sângele îi umblă ca unui om viu.

„Am venit să te iau acasă", îi spuse.

„Dar eşti sigur că ştii unde ne e casa?"

Părea ca un joc, însă nu era. Mehria înțelese cât erau de îndepărtați când intrară în restaurant, unde turiştii izbeau în mese, cerând să asculte *Balada ştiucii*.

„Ce e asta?", întrebă el.

„Un cântec arab, s-ar putea să îl ştii."

Îl ascultă şi se răci iar, deşi totul în jur era atât de fierbinte, se uită înspre Darrielle care învățase cuvintele şi le spunea ca o răzvrătită. Cânta ca femeile înşelate când îşi aşteptau soții care nu mai veneau.

Ai fi zis că venise toamna pe l'Esplanade. L'Esplanade n-avea toamnă. Era doar o tristețe a locurilor la care te uiți de departe după ce le-ai iubit.

Cum intră în casă, o prinse dorul de bătrâna Zaouf şi se puse pe plâns în hohote.

„Darrielle, păi aşa v-a-nvățat la hotelul ăla, ia spune?

Fetele frumoase boceau?"

Se îmbrățişă cu Raouf şi, când Hafa intră şi el, o luă sub braț ca pe o rândunică şi o roti:

„Te-ai făcut uşoară de tot! Nu v-au dat mâncare la

El Sultan?".

Încă nu aflase că Hafa i-l lăsase în podiş pe Mehria, ea acum îl vedea după atâta timp. Când deschise uşile spre grădină, raiul în toate culorile o făcu din nou fericită şi-ncepu să alerge până la ghivece şi înapoi:

„Dragul de tine, cu ce grijă le-ai aşezat!", îi zise slujbaşului, iar Raouf se umflă în pene ca un cocoş.

Nimeni, de mult, nu îl mai lăudase.

Era mai bine. Mâncă o plăcintă şi dormi sub smochini, apoi vru să plece la Eglantine.

„Ți-ai venit în fire, aşa e? Ai şi pus la cale să hoinăreşti!", îi zise Mehria şi i se umpleau ochii de făptura ei printre lucruri, el nu mai voia să trăiască altfel.

Încercă să o ducă în patul de sus, dar era degeaba. Ea dorea să umble, să vadă, se purta ca la început.

Doar că el nu mai exista. Nu-i spusese o vorbă de când intraseră, iar

acum se distra cu progeniturile lui Masoud, fără să îl bage în seamă.

Amelie se înălțase un pic, iar Gustave se mai rotunjise la față.

„Unde e mama voastră?”, o întrebă Darrielle pe fetiță.

„E la doamna aceea cu magazin, care e bolnavă, da' trebui' să nască.”

„E bolnavă? Ai văzut tu?”, insistă.

„Da, stă în pat şi e tare umflată. L-au chemat pe doctor de multe ori.”

Darrielle nu se aştepta. Se lăsă pe scaun topită şi privi spre curtea lui Rhyme. Eglantine venea către casă, îmbrăcată cu aceiaşi blugi, dar schimbată la față.

„S-a-ntâmplat ceva?”, o întrebă, fără să-i răspundă la bun venit.

„Rhyme refuză să meargă la un spital, iar doctorul crede că nu-i bine deloc.”

„Dar bărbată-său? Cum o lasă aşa?”

„Azmir! Ce vrei tu de la omul ăsta? Pentru el, copilul e un trofeu, încât ar fi bine să i se nască la cap, iar el să-l înhațe îndată din scutece şi să-l plimbe pe-aici, printre noi!”

Se gândi să vorbească cu Monia, dar nu-şi luase telefonul cu ea.

„O suni tu pe Monia, vrei? În definitiv, ea e doctorița, ea ar trebui să decidă.”

Eglantine formă numărul, dar din vaietele cumnatei lui Rhyme nu înțelegea mare lucru. Îi pasă telefonul lui Darrielle.

„Tensiunea lui Rhyme e atât de mare, încât poate muri oricând. Şi ea, şi Azmir sunt inconştienți, n-am văzut niciodată aşa ceva. Dacă nu treceam pe aici, spune tu! Abia am urcat-o în ambulanță!”

„Monia, eu sunt Darrielle...”

Monia se întrerupse o clipă, apoi adăugă cu vocea pe care i-o cunoştea:

„Bine ai revenit, Darrielle, te-am văzut la televizor...”

„Rhyme va fi în regulă, nu? O să nască prin cezariană...”

„Aşa cred şi eu, îți dai seama, dar de ce-a fost nevoie de chinul ăsta? Plus că e un risc...”

„Dar tu ce faci, cum eşti? Vreau să-ți spun ceva important.”

„Bine, rămâi în curte la Eglantine. Vin şi eu acolo, curând.”

Monia apăru foarte repede sub o pălărie esparto cu panglici albastre şi roz.

„Dar eşti îmbrăcată de bal!”, zise Eglantine. Se îmbrățişară, iar când veni rândul lui Darrielle, doctorița o măsură cu îngrijorare:

„Nu îmi place de tine, ai slăbit!”.

„Nu e grav, tocmai am mâncat o plăcintă.”

„Ba eu zic că nu e prea bine: sunt necazuri pe l'Esplanade. Tu slăbeşti, Rhyme aproape se sinucide, iar de soră-mea, ce să zic...”

„A pățit ceva? Despre ea voiam să...”

„A pățit ce pățesc toate fetele când se lasă vrăjite de...”

„Asta e! Sicilianul ăla nu e un prinț. Am avut ocazia să-l cunosc şi am vrut să ştii şi tu... iartă-mă că mă bag.

Te rog mult să mă ierți, dar Karima merită un bărbat mai bun...”

„Draga mea, de acord, să îți spun de când ne certăm pentru acest Alfredo? E o haimana patentată, iar din pricina lui, Karima se găseşte într-o situație... ce să mai vorbim... imposibilă! Voi două, care nu sunteți musulmane, nici nu v-ați născut în Magreb, nu puteți înțelege întocmai. Nici nu sunt în stare să vă explic. După faza cu Rhyme, după toate emoțiile de azi, e tot ce-mi lipsea. Dar e bine că te-ai întors, Darrielle! Mâine-poimâine, la un ceai, vreau să ştiu şi părerea voastră.”

Trecuseră câteva zile de când venise fără să o fi căutat pe Sousse Anne. Se simțea vinovată. Mehria, nici el nu zisese vreo vorbă despre ea sau despre Abrah. Între timp, lucrurile se mai calmaseră: Rhyme se simțea mai bine şi se întorsese pe l'Esplanade, aşteptând să nască la termen. Monia nu le chemase la ceai, nici pe ea, nici pe Eglantine, ceea ce însemna că situația imposibilă a Karimei nu era de nerezolvat.

Hotărî să se-ndrepte spre *El Artista*, dar Sousse Anne nu răspunse la telefon. Nu renunță totuşi la vizită. Oricum avea drumuri de făcut prin oraş. Raouf apăruse în urma ei şi închidea porțile. Îi făcu semn cu mâna, iar el îi trimise plecăciuni şi bezele, maimuțărindu-se ca de obicei.

Ieşi în drum larg şi trase ferestrele chiar când muezinul chema la moschee. La semafor, îl auzi iar şi o tihnă plăcută îi potoli inima. Probabil, se neliniştea de Sousse Anne fără să-i placă să recunoască. Se gândi să cumpere nişte fructe, dar găsi numai rodii şi nişte limete destul de mici. Apoi îşi aminti că Sousse Anne nu se dădea niciodată în lături de la baghete cu nuci şi fistic, aşa că opri la o patiserie. Plăti şi, când îi dădură pachetul, rupse un colț de baton, pe care îl mâncă la volan în timp ce urca pe colină spre Sidi Bou: „Tot zicea Monia că sunt slabă...”. Se şterse pe mâini şi-şi puse mănuşile de condus, amuzându-se singură şi privindu-şi degetele.

Obloanele mari de la *El Artista* păreau nemişcate cum le lăsase şi parcă sub ele, între pini, o văzu pe Sousse Anne stând afară, la o măsuță care abia îi trecea de genunchi. Ca şi cum s-ar fi despărțit ieri, Sousse Anne aşeză deoparte revista şi îi strigă:

„Să tragi bine zăvoarele, m-ai auzit, Darrielle?”.

„De ce nu răspunzi, te-am sunat toată dimineața!”

„Nici nu ştiu unde-i telefonul.”

În sfârşit, o cuprinse în brațe şi Sousse Anne o apostrofă:

„Sunt probleme în paradis? Ai ajuns ca o scândură! Abrah mi-a povestit că Mehria a umblat ca nebunu' să te-aducă acasă...”.

„Altceva, ce mai ştii?”, se miră Darrielle.

„Mai e altceva de ştiut?”

„Nu, doar că de când am venit ne purtăm ciudat amândoi...”

Lui Sousse Anne nu i se păru importantă ştirea, aşa că trecu peste lamentările de amor:

„Mai bine mi-ai spune ce zici de vestea că, în câteva zile, tapiseria e gata!”.

„Asta e chiar trăsnet! Dar cum ai lucrat într-o lună ceea ce eu aşteptam să faci de doi ani încoace?”

„Uite-aşa, se mai schimbă oamenii, tu nu ştii...”

„Arată-mi, neapărat, Sousse Anne, nu mă fierbe!”

„În momentul ăsta, în niciun caz! Ce, acum ai să mori pentru câteva zile! Tocmai căutam un model de ramă când ai venit. Toate la timpul lor...”

„Nu vrei să recuperăm totuşi telefonul ăla al tău?”

„Ba da, cred că e prin casă... Vino să-l căutăm.”

Intrară. Pisica tărcată a lui Sousse Anne i se împleti în picioare şi dispăru. Darrielle regăsi întunericul umed de după storuri şi mirosul vag de tutun. Din cafenea, ajunse la ele clinchetul ceştilor şi, se pare, mireasma semințelor de paciuli, care se scuturau în ghivece.

Sousse Anne îşi răsuci părul şi îl prise cu un elastic.

„Ascultăm nişte jazz, ce zici?”

Fără să aştepte răspunsul, dădu drumul la muzică şi acorduri de saxofon năvăliră în umbră de-a lungul zidurilor.

Dintr-odată, portabilul îi sună de sub pernele de pe canapea.

„Aha!”, mormăi Sousse Anne.

Micşoră volumul CD-ului şi răspunse. O auzi cum spune doar „alo”, fără s-o vadă cum se albeşte.

„Sousse Anne, ce e?”, țipă Darrielle, fiindcă prietena ei parcă încremenise.

„Urcă-te în maşină! Rhyme va pierde copilul!”

Când intrară pe l'Esplanade, cornişa părea locuită de zeci de suflete. Servitorii erau la porți, cu femeile în frunte, care se agitau lângă ambulanța cu sirena pornită. Darrielle simți un gol în tot trupul. Prietena ei sări din remorcă şi îşi făcu loc până o pierdu din vedere. Monia nu era nicăieri. De la ea aşteptau scăparea. Cum fusese ea de acord ca Rhyme să se-ntoarcă de la spital? Oricum, nu mai conta. Se dădu într-o parte ca să vadă nu ştia ce. Oamenii vorbeau în arabă, amestecat şi pe multe voci, iar ea nu pricepea.

Când Maherzia ieşi urlând şi smulgându-şi părul, Darrielle începu să tremure. Vru să fugă acasă, dar nu reuşi să-şi mişte picioarele de pe loc. Imediat după soacră, îl văzu pe Azmir, care, aşa cum prezicea Eglantine, îşi ținea nou-născutul deasupra capului şi răcnea ca un apucat.

Copilaşul se zvârcolea şi mai multe femei se îmbulziră să i-l apuce din mâini. O zări pe Sousse Anne şi apoi pe Karima, galben-vânătă, între brancardierii care duceau corpul acoperit.

Azmir se târa pe dalele curții prins de brațe de alți bărbați.

„Omul ăsta a înnebunit, sărmanul de el!” Sousse Anne băgă cheile în contact.

„Ce de nenorociri! Hai acasă, fato!”

Raouf şi bucătăreasa stăteau lângă uşi, dar niciunul din ei nu putea vorbi. Sousse Anne îşi lăsase maşina în stradă cu motorul pornit şi cu portierele vraişte:

„Eu nu vreau să rămân. Dacă sunteți voi doi, nu mai am nicio grijă. Raouf, să vii mâine să iei remorca! Dar până atunci, să n-o scapi din ochi pe mironosița asta a mea!”.

Raouf doar dădu din cap, iar bucătăreasa o luă în primire pe Darrielle.

„Nu cumva să vă prind că vă purtați iar ca şi cum aş fi neajutorată!”, le zise, de îndată ce plecă Sousse Anne.

„Sufăr după Rhyme ca şi voi, dar în rest sunt normală şi pe picioare. Raouf, tu să nu dispari înainte să-mi spui ce a fost! Cu un doctor în casă, cu soacră şi cu două cumnate, o femeie ca ea se gândeşte să crape! Eu nu pot să-mi explic!”

Ştia că Raouf era mai curios ca femeile. Ştia că întreabă, ascultă în jur, leagă faptele între ele şi descoase orice nimic. Dar acum era vorba despre o moarte. O mamă lăsase un copil de o zi, oricât se rugase Azmir lui Allah şi profetului să o ierte. Însă, până la urmă, slavă lor că slujbaşul nu ştia mai multe de-atât! Începu să le povestească, ei şi bucătăresei, fiindcă pe Mehria şi Hafa parcă îi înghițise pământul.

„Rhyme era în grădină, în balansoar, şi cojise o portocală. Eu ştiu asta fiindcă m-am dus să întreb de Bellet, cumnată-su, ăl de ne repară maşinile. Ca să vezi, tocmai azi! Mor să intru în vorbă cu femei arătoase, aşa că i-am zis: «Ai să naşti un prinț, la cât eşti de veselă şi frumoasă!». Ea era voioasă şi mi-a răspuns: «La fel spune şi soțul meu, să se-ndure Allah!».

Mi-a părut liniştită şi a adăugat că mai are vreo patru zile de aşteptat, dar că stă acasă, în patul ei. Am vorbit cu Bellet în garaj şi, când m-am întors, balansoarul se bâțâia singur sub pomi, fiindcă ea plecase. Numai ce-o aud pe cumnată-sa care strigă: «Mişcă-te, că i s-a rupt apa! Tu ai vrut să se-ntoarcă de la spital!». Vorbea cu Azmir, cu frate-său, care aducea nişte cutii, nu ştiu, de la magazin, în şopronul din spate. Nu credeam că-i aşa de rău, că doar câte femei nu pierd apa şi am venit acasă gândindu-mă că băiatul o să se nască la ei în curte, cum voia tată-său!”

„Aşadar, e băiat”, rupse Darrielle şirul vorbelor.

„Păi, da' cum, taică-su ştia dinainte şi ne-a spus şi nouă, la toţi! Ce păcat, era tare mândru şi visa că va fi frumos ca şi maică-sa...”

„Ea a fost frumoasă, într-adevăr”, murmură Darrielle, şi gândul i se duse în urmă, la dimineţile clare, petrecute cu Rhyme în prăvălia de suveniruri, la migala ei de-a-şi strivi genunchii pe covorul de la moschee, când avea o minte plină de raze şi de întâmplări din Provence. Se gândi la desenele ei cu hena, care într-o viaţă ar fi tatuat ţărmul şi l'Esplanade, învelindu-le ca o piele. Se gândi la Mehria, ascuns printre smârcuri şi lingându-şi rănile ca un animal. Ea nu-şi găsea locul nicăieri între toate astea. Ea fusese singură, totdeauna, într-un fel de coridă a vântului, dar acum piesa se jucase. Întâlnise Africa şi deşertul, misterul Islamului, dar fără ambiţia că le şi pricepuse. Altceva era cu Sousse Anne, cu Rhyme, cu femei din Magreb, care îşi făceau cuib ca păsările. Dintr-odată, se răzvrăti şi urcă în cameră, să o sune din nou pe Sousse Anne. Ce noroc, se afla lângă telefon şi-i răspunse calmă, aeriană, cum era ea:

„M-am oprit din lucru, sunt pe terasă. Ce faci?”.

„Sousse Anne, pe tine cine te-a dus în deşert?”

„Nu mă bramburi, pe asta de unde ai mai scos-o?

M-am dus singură, ca şi tine...”

„Nu, eu am fost cu Abrah!...”

„Ei, aş! Abrah e o închipuire ca toţi bărbaţii... Darrielle, ce vrei tu, nu-ţi aduci aminte când m-ai întrebat, mai demult, ce îmi place aici, ce mă ţine legată şi eu ţi-am răspuns: vânătoarea! Numai tu te complici. Înţeleg să fii tulburată după moartea lui Rhyme, dar eu cred că...”

Darrielle zise brusc:

„Noapte bună!”, şi îi închise.

Se trânti pe pat, cum era, îmbrăcată, legănându-şi picioarele într-o parte şi în alta: „Ce piesă ratată!”.

Hafa nu instalase plasele de ţânţari şi în încăpere era plin de ei, aşa că fu sigură că nu o să doarmă, dar aţipi fără să-şi dea seama. Dormi până în zori.

Îl simţi pe Mehria cum fuma sub smochini. Se duse afară, în balconul rotund al dormitorului ei şi-i văzu doar ţigara făcând scântei. O simţise şi el că e trează şi o privea dintre pomi fără să o distingă. Era beznă, cu nori cenuşii atârnând peste mare, care prevesteau ploaia. Doar că, de data asta, Mehria acceptase să îi vorbească. O chemă desluşit:

„Vino să stai lipită de mine”, încât precis auziseră servitorii.

În întunericul tot mai diluat, flutură o clipă răspunsul ei:

„Mi-e prea frig să cobor”.

Aşadar, tabloul ţigării de sub smochini devenise prilej de ceartă.

„Mehria, pot să ştiu de ce ai plecat iarăşi, aseară?”

„N-am plecat nicăieri, eram în grădină...”

„Şi Hafa?”

„Hafa doarme în casă.”

Noaptea se schimba în lumină, se-nălța pe deasupra golfului. Văzu prima şalupă, urmată de pescadoarele care ieşeau totdeauna înainte să plouă. Dar va ploua? Mehria strivi un rest de țigară şi apoi se uită în sus. Atunci îl văzu cât era de atins de tot ce se petrecuse. Moartea lui Rhyme îl făcuse alt om.

Darrielle suferea că el suferă pentru rele pe care nu reuşise să le împiedice, dar pe care nu încerca să i le împărtăşească şi ei. Iritarea îi venea din visul de noapte, despre care nu îşi amintise la început, dar acum totul îi era clar în minte: Rhyme trăia şi părea ca atunci când fuseseră amândouă la clinică. Era îmbrăcată cu un *sifsari* auriu, cu tighele verzi, cel pe care i-l admirase întâia oară când intrase în magazin. Se urca pe scăriță până la rafturile de sub tavan, iar conturul ei, străveziu prin pânza de îmbrăcat, semăna cu al libelulelor.

Îi făcuse un tatuaj între inelar şi degetul mic, dar îi mai făcuse şi lui Sousse Anne şi Karimei, lui Eglantine, iar dintre bărbați, numai lui Mehria şi soțului ei, Azmir. Toți se arătau încântați de desenele lor cu hena, însă, dintr-odată, şarpele dormitând în spini, de pe mâna prietenei ei, Sousse Anne, învie şi îşi mişcă limba.

„Oh, mon Dieu!”, făcu Eglantine şi se trase înapoi speriată. Dar Sousse Anne, care îndrăgea toate lighioanele, îl luă pur şi simplu de cap şi îl strânse bine, sărutându-l deasupra ochilor.

Pentru Darrielle, căreia îi picta totdeauna ghirlande şi ramuri de tamarisc, nu făcuse decât un păun cu podoabele cozii desfăcute în evantai şi, de îndată ce îl privi, pasărea coborî îmblânzită pe podeaua din magazin. Eglantine avea patru fluturi cu aripile indigo, aşa cum numai în golf se găseau primăvara, Karima – o pereche de guguştiuci, iar Mehria, bineînțeles, un varan cu solzii ca sticla. Singur, doar Azmir între ei nu purta nici floare şi nici animal, ci un corn de lună care îi lucea între sfârcuri ca o aşchie de os şlefuit. Tocmai pentru el, negustorul, izbutise desenul cel mai frumos, care nici nu i se desfăcea de pe piept, ci îi licărea mai departe ca o apă sub piele, ca o lampă de luminat.

Darrielle înțelese în vis că Sousse Anne terminase tapiseria. Aceasta era prevestirea că aşezase la locul lor piesele dintr-un puzzle.

Mehria îşi frecă brațul ca şi cum s-ar fi izbit de ceva şi îi spuse de jos:

„Poate ai dreptate, e prea frig să mai stau sub pomi”. Auzi muezinul tăind răcoarea şi plesnetul ramelor cu năvoade scufundându-se în Mediterana, apoi scrâşnetul unor obloane prea vechi şi, în scurt timp, pe Mehria, strigând în curte:

„Hafa, vine furtuna! Aşază butoaiele pentru apa de ploaie!”.

Darrielle socoti că, în numai doi ani, petrecuse două femei până la

intrarea spre rai. Pe amândouă în legea islamică. Pe amândouă le îndrăgise într-un fel nou, pe care nu ştia să-l numească, însă şi Rhyme, şi Zaouf îi zdrenţuiseră inima.

Fiindcă înmormântarea fusese în aceeaşi zi, părinţii lui Rhyme ajunseseră când pământul deasupra ei se uscase. Maherzia îi primi ca pe rude bune şi îi puse la masă fără ca vreunul din ei să vrea să mănânce. Îşi văzură nepotul dormind sub măslini, iar mama lui Rhyme umplu balansoarul în care îi stătuse lumina ochilor ultima dată, cu lumânări. Când se înserase, făcliile ardeau încă şi fumul se vedea de departe.

Deşi musulmană, Meherzia îşi boci nora la fel ca ei şi se purtă ca o mamă cu două fete de măritat. I se frângea sufletul văzând-o pe cuscră-sa cum îşi caută rostul într-o lume unde rostul ei se-ngropase odată cu Rhyme. Nici ea, nici bărbată-său n-aveau alte progenituri. Acum, Al Hakim le devenise mărgăritarul şi aveau să facă drum lung ca să-l vadă cum creşte an după an. El nu avea încă o ţâţă de doică, dar cele două bunici vorbeau despre studii şi despre cum o să meargă în

Provence, să înveţe la şcoli franţuzeşti.

Când îl revăzu pe Azmir, bietul tată al dispărutei, simţi în piept usturimile îndoielii: se putea ca mândreţea de fiică-sa să fi fost fericită cu-acest bărbat? Karima şi Monia îi spuseseră că murise zâmbind, istovită de chinuri, dar că îl auzise pe soţu-său care o implora să nu-l lase, după ce îi dăruise un sfânt.

Mamă-sa părea consolată cu aceste vorbe:

„Că nimic nu contează mai mult pentru o fată care nu stă în ţara ei decât mulţumirea celor din jur”, iar Azmir o încredinţase că Rhyme chiar îi mulţumise pe toţi: învăţase aromele condimentelor, mergea la moschee şi ţinea casa, dar, mai ales, se rugase mult să nu fie stearpă şi să se uite ca o flămândă la nevestele cu copii. Îi născuse băiat, iar asta conta. Ce s-ar fi făcut el acum, tată singur, cu fata?

„Dar avea prietene?”, întrebase soacră-sa, franţuzoaica.

„Ei, da' cum să nu, o avea pe una ca ea, tot europeană, chiar aici, peste drum, plus că se lipea de oricine: Rhyme era ca mierea pe baclavale. Cine o îndrăgea o punea deoparte pe toată viaţa. Ar fi fost în stare să doarmă în pat cu Darrielle, asta!”

„Vrei să mi-o prezinţi?”, îi ceru ea ginerelui. „La creştini, prietena moartei primeşte ceea ce răposata i-ar fi dat ea însăşi cu mâna ei.”

Azmir se înroşise:

„Asta n-am cum să ştiu şi, în plus, pe femeia asta nici n-am mai văzut-o de ceva timp. Nici măcar n-am zărit-o la cimitir. Dar poate că mâine, după cum o cunosc, o să vă ciocniţi la mormânt şi o să povestiţi ca muierile!”. Azmir nu greşise. La cimitir, Darrielle o găsi pe mama lui Rhyme ca pe o pasăre neagră doborâtă în ierburi. O lăsă să plângă. Când

sosi Eglantine cu copiii, o trase la întuneric, sub cedri, ca Amelie şi Gustave să nu-i vadă ochii. Vorbiră sub arbori şi apoi îl rugă pe

Hafa s-o ia în cabină şi să o întoarcă în l'Esplanade.

Ea rămase o clipă lângă noua casă a lui Rhyme, până când sosi Maherzia cu fetele. Cu Eglantine, erau cinci, un consiliu al sutienelor, ba chiar şase, dacă o puneau şi pe răposată.

Maherzia vorbi din nou, cum o mai făcuse odată, pe după storuri şi lângă un ceainic încins. Acum inima ei fierbea, căci norocul fiică-si era în joc:

„Fetelor, Monia nu a avut vreme să vă cheme în vizită, dar ce a vrut ea vă spun eu chiar aici, printre morți: dacă am cheltuit pentru noră-mea, Allah să se îngrijească de somnul ei, pentru fiică-mea am să dau şi mai mult, să o scap de ruşine!”.

„Ce e?”, întrebă Darrielle prosteşte.

„Ce e cu Karima? Las' că n-o să moară, trebuie să-i coasă himenul la loc!”

„Nu e chiar aşa, mamă, trebuie să-l reconstruiască”, interveni Monia, dar bătrâna o întrerupse tăios: „şi mie ce-mi pasă că se cheamă aşa sau altfel, nenorocirea e aceeaşi, iar în ce vă priveşte, voi, toate, trebuie s-aveți gurile cusute! Nu te măriți bine, dacă ai fost proastă şi ai vrut mai întâi să te hăndrăleşti!”

„Ce înseamnă?”, se trezi Gustave, care căsca gura, în spatele lor.

„Dispari de aici!”, bătu Eglantine din picior.

„Dumnezeule mare, poate îi spune lui tată-său ce-am vorbit!”

Cercul de femei se fărâmiță ca să plece fiecare spre casă. Numai Darrielle mai rămase puțin şi, desigur, Rhyme, care avea pământ pe deasupra. O văzură în urmă pe Darrielle cum presară ceva pe mormânt.

„Ce sădeşti acolo?”

„Semințe. Sunt semințe de levănțică.”

De acum ştia drumul spre cimitir, aşa cum ştia, de când era mic, cele trei *muqatta*[73] ale Coranului: *Alif*, *Lam*, *Mim*. Imamul le rostea cu putere, înainte de *As Salat*[74] şi o ploaie de îngeri izbânditori cobora între ei, bărbații.

Azmir nu era credincios, dar se temea de pedepse, de furia lui Mahomed şi de socoteala pe care Allah o făcea pân' la urmă la fiecare ca un profesor cu creta. Acum îl răzbea în măduva oaselor părerea de rău

---

[73] Cele trei silabe inițiale ale Coranului, rostite înaintea Suratei, pentru captarea atenției (ar.).

[74] Rugăciunea Sfântă din Coran (ar.).

pentru Rhyme, pentru mâinile ei delicate, care se zgâriau în lădițe, pentru că nu o crezuse când i se încleştau şalele şi îşi spunea totdeauna că o nevastă e cu puțin mai fragilă ca o cămilă.

I se întâmplase ca-n viață: erau beduini care îşi snopeau cărătoarele în bătaie, alții care le îmbiau cu poame şi apă până se făceau ca amnarul.

El avusese un amnar fermecat, dar îl confundase cu o bucată de carne. Era negustor şi fusese copil sărac la mama şi tatăl său care îl născuseră ultimul. Ajunsese mâncău, iubitor de farfale şi de mânzat chiar când era post. Nu bea vin, dar îşi muia buzele în licoarea de hamei şi de orz a turiştilor, până i se îngreuna fruntea.

Cel puțin nu râvnise la nevestele altora, oricâte femei dezgolite îi arseseră ochii în magazin ori în atelierul lui frate-său, că de-acum era lege: unde se afla o maşină era şi o sirenă a iadului, fiindcă una nu se ducea după o căruță ori după barca vreunui pescar.

Numai Rhyme a lui fusese o sfântă, care îşi învelise odoarele, ca să le atingă doar el. Nu crezuse că în grădini i-o vor cere îngerii, dar îi lăsase un sfânt mai mic, pe care îl numiseră Khabir Al Hakim, cel Bineştiutor şi Înțelept, căci erau două lucruri. Fiindcă maică-sa se urcase la cer, dincolo de muntele Tor, îi dădură şi un nume de fată, Rima, iar pentru că îl întâmpinase doar moaşa, îi mai ziseră Ar-Rahim, care însemna Cel Îndurător.

Azmir nu ştia cuvinte alese, dar îşi plătea *Al-Zakat*-ul[75] şi se prosterna vinerea, de aceea, imamul, găsindu-l văduv, îi scrise pe un cufăr cu şervețele versetele din *Surat Loghman*, pentru fiul său. Se căzni să le-nvețe, deşi îl apuca cu fiori şi-l durea în creştet, cum stătea pitulat între chiparoşi şi leandri.

Nu erau decât el şi roua în cimitir, dimineața, iar soția lui neiubită se făcea zvon de iarbă.

„Nevăstuica mea de lapte şi apă”, o jelea uneori Azmir, „mamă a lui Khabir, trezeşte-te înainte ca urechea mea să îşi afle altă pernă de adormit, alt uger de supt, altă pâine la masă!

Sită deasă a păcatelor mele, scânteie a sângelui, trezeşte-te şi aşază-te pe cearşafuri înainte ca bucle de păr străin să se despletească la noi în pat şi s-alunge mirosul tău de verbină şi de lemn dulce!

Nevăstuica mea de fiere şi zahăr, iapă arabă, rană a tristeților mele, ridică-te, că mai bine e să fii tu nora maicii mele prea adorate decât să ne intre în casă o roabă nouă, căci nici grăjdarul nu e bucuros de asina pe care nu o cunoaşte şi pentru care nu află o şa potrivită.”

Rhyme tremura ca pârâul sub luturi, dar nu vorbea. Nu îi era îngăduit

---

[75] Cota anuală din profit livrată de musulmani imamului (ar.).

să-i răspundă. O singură dată avusese impresia că ea îl întrebă:

„Ce face comoara mea? Cine mi-l hrăneşte şi cine îl leagănă?”.

Şi atunci Azmir hotărî să îi caute băiatului doică. O căută în Mandouba şi în Sidi Daoud, în El Khadra şi El Menhaz, dar nu îi plăcu niciuna.

Copilul creştea ca un porumbel adormit cu ciocul în aripi. Maherzia, bunică-sa, îi cânta încetişor, iar mătuşile îi puneau în leagăn bijuterii de-ale lor, ca el să îmbie ca aurul.

Al Hakim o visa pe maică-sa şi râdea în somn, dar, când deschidea ochii, doar Azmir îi stătea la cap, picurându-i laptele dintr-un biberon, cum beau împărații. Azmir – negustorul fugea iarăşi la cimitir, să se plângă soației, dar cum Rhyme nu îi răspundea, alergă la imam, care se miră:

„Azmir, ai citit versetele?”.

„De o mie de ori, preabunule, dar nu le ştiu bine.”

„Păi, atunci, învață-le!”

Azmir revenea sub cedrii umbroşi şi, înfipt în ierburi, îşi muia rugăciunea către profet în trei *mudduri*[76] de lacrimi.

Dintr-odată, când nădejdea îi pierise din inimă, iar soarele îi pârlise barba, auzi din nori o voce subțire:

„Azmir, ce-ai pierdut e pierdut! Ploaia nu cade invers şi nici focul nu arde cu capul în jos, vorbeşte-i copilului!”.

„Dar nu ştiu cuvintele, prea miloasă fiică a lui Mahomed!”

Un vânt parfumat se porni în jur şi aduse lumină ca şi cum negustorul îngenunchiat ar fi fost în *Ka'aba*[77] . Mintea i se deschise ca un sipet şi îi curse pe limbă toată înțelepciunea lui Mu'ammar când îşi povățuise odrasla:

„Fiule, de ar fi vreo faptă de uşurătatea unui bob de muştar şi ar sta în piatră, în ceruri sau în pământ, Allah tot ar scoate-o din umbră, că El este Atotvoitor, Ştiutorul a tot ce umblă!

Fiule, nu uita *As Salat*-ul, porunceşte-ți în orice zi să faci binele şi îndură ce se abate asupra ta, fiindcă ai numele Cel iertător, iar Allah ne trimite răbdarea, ca şi năpastele!

Nu te întoarce de la semenii tăi şi nu păşi cu trufie, căci semeția e ca nisipul în ochii preabunului nostru Stăpân care, din ceruri, se uită!

Fii cumpătat în străbaterea ta şi scoboară-ți glasul chiar şi când dormi şi visezi o oază, căci nimic nu îi e mai urât lui Allah decât vocea măgarului!”.

---

[76] Unitate de măsură arabă pentru lichide reprezentând 12 litri.

[77] Cetatea Sfântă din Mecca (ar.).

Azmir vorbea limpede şi poveţele lui înverzeau ciulinii în cimitir şi udau ţărâna.

Se ridică şi se şterse de praf, că era amiază. Cum mergea spre casă, o răcoare adâncă veni de sus peste mintea lui trează şi peste toţi păcătoşii de pe l'Esplanade, pe care Allah îi iertase.

O femeie şi un bărbat călare pe lei stăteau faţă în faţă şi se înfruntau din priviri. Păreau căpeteniile a două armate de şerpi şi de păsări, de mistreţi şi de câini hăitaşi care însoţeau vânătorii. Darrielle regăsi în tapiserie toată fauna ce o visase: păunul ei înfoiat şi varanul, guguştiucii, cei patru fluturi din tatuajul lui Eglantine şi doar cornul de lună purtat de Azmir se umpluse, despletind raze dintr-un glob mare şi auriu. Totul era încadrat de guri lacome, veninoase, care, demult, îi păruseră crini, dar acum ştia că sunt cupele de Neroli.

Dar ceea ce arăta ameninţător şi nemaiîntâlnit erau femeile şi bărbaţii, goi-puşcă, roind împrejurul fiarelor înşeuate. Bărbatul şi Eva înălţaţi pe spinările regilor-lei n-aveau arme mai aprige decât ochii şi ardeau deşertul cu ei, preschimbându-l într-o mare de flacără.

Darrielle îngheţase cu privirile ţintă la tapiseria prietenei ei, care ocupa tot salonul la *El Artista*.

„Îţi place?”, îndrăzni în cele din urmă Sousse Anne.

„Bine, dar… e aici toată Arca lui Noe!”

„Ce spui? Uită-te de aproape cum femeile hăituiesc vulpi şi vulpile urmăresc cocoşii, iar ei sunt pândiţi de şerpii din ierburi şi de bărbaţii cu puşti, în timp ce bărbaţii…”

„Şi atunci ce e asta?”

„Cum ce e? Darrielle, ţi-am mai spus…”

Trase aer în piept şi privi încă o dată cu tot ce în ea ar fi putut să privească. Sousse Anne nu ratase nimic. Cu buricele degetelor, cu care de obicei îl vedea pe Mehria, simţi sub nisip nestematele Africii şi globulele sării. Cu porii, văzu răcoarea, răzvrătirile vântului şi râvna de apă. Cu genunchii rugoşi şi cu coatele ghici scorpionii şi răbdarea cămilelor încărcate. Cu nările, simţi praful şi deznădejdea pustiurilor nelocuite, iar la sfârşit, cu buricul şi cu sfârcurile stârnite simţi gustul de sânge al vânatului şi setea de moarte a vânătorului.

Totul era acolo şi era la îndemână, îşi dădea seama că înţelege.

„Sousse Anne, ştii că mie vânătoarea…”

„Nu cred că vreau să-mi explici ceva. Abrah stă pe terasă şi ne aşteaptă.”

Sabir se afla într-o dispoziţie pe care nu i-o ştiuse şi era îmbrăcat caraghios ca un turist nimerit pe terasă de la aeroport: cu o cămaşă hawaiiană şi cu jeanşi albi, cu sandale.

„Frumoaselor, de când vă aştept să gustaţi spaghete! M-a-nvăţat

Gamaldi cum să le scurg din oală, înainte să se înmoaie de tot. Cât despre sosuri, sunt vopselele lui Sousse Anne... Darrielle, ai plâns?”

„Nu, doar mi-am forțat ochii...”

„Ei, asta-i, ca să vezi capodopera! Îți dai seama că am s-o pun în holul cel mare, la *El Sultan*... I-a priit fără noi lui Sousse Anne, aşa e?”

Darrielle îşi propuse să prindă ocheadele dintre el şi Sousse Anne, gesturile complice care îi țineau împreună, dar Sousse Anne era plutitoare, iar Abrah vorbea singur. Îşi aduse aminte când ea şi Mehria stăteau pe nisip şi când el îi spunea din *Sura măririi* sau a *Călătoriei de noapte*, cum i se mai zicea în Coran. Ea îşi închipuia că stăteau pe o pajişte, doar pentru ca vorbele să-i pară mai blânde.

„Nu te simți ca şi cum ne-am fi întins pe un câmp?”

„Nu te întrerupe”, îi răspunse şi înflori cum înfloresc crângurile pline de bărzăuni.

„...La Al-Aqsa, unde profetul a fost trimis într-o noapte, lupta, vânatul, tăierea pomilor şi a oricărei crengi ce se-nalță, verde, erau oprite. Vezi, aşadar, că lui Allah nu îi place să vadă chipuri zugrăvite pe nicăieri, nici de oameni, nici de jivine de niciun fel, ci numai peştele şi tulpinile cu petale cu tot au îngăduința să se arate. Pricepi, Darrielle, *Surat Al-Isra* ne prezice că văzul, auzul şi inima noastră vor da socoteală pentru ce au făcut şi că omul îşi cheamă răul, tot aşa ca şi binele, fiindcă este tare grăbit!”

Darrielle oftase şi Mehria îşi urmase cuvintele, fiindcă le ştia pe de rost:

„Şi oricărui muritor i se vor lega toate faptele sale de gât, ca, în Ziua Treziei, fiecare să-şi afle cartea deschisă. Şi i se va zice: «Citeşte! Omule, tu singur azi eşti de ajuns ca să-ți fii ție însuți socotitor!». Aceasta e înțelepciunea pe care Allah ți-o trimite, ca să nu-ți ticluieşti dumnezei mai mici.”

Judecată aşa, după rânduiala Coranului, tapiseria însemna o blasfemie revoltătoare. Lui Sousse Anne nu-i păsa, nu era musulmană. Sabir şi Gamaldi o priveau ca pe artă, dar Mouradi? Dar imamul?

În prima zi, după ce o pusese în holul cel mare la *El Sultan*, administratorul intră îngrozit în biroul lui Don Alfredo:

„Din pricina zugrăvelii ăleia sau ce e (că ne umple ochii de smoala păcatului!), cameristele şi-au luat zborul, iar beduina îşi ascunde fața şi nu vrea să cânte în restaurant!”.

„Ce, sunteți nebuni? Şi eu cum să fac rost de alt personal?”, urla peste tot sicilianul.

Două zile şi jumătate umblă căpiat cu motocicleta prin sate să aducă femeile înapoi. Le adăugă câte cincisprezece dinari la simbrie, în timp ce înjura printre dinți:

„Curve! Curve sperioase! Le e frică de un tablou şi de nişte mutre împunse cu ața şi acu'!”.

Femeilor nu le părea rău că îi încruntaseră sprâncenele lui Allah. Ocoleau prin dos, să nu mai dea ochii cu blasfemia, dar trudeau mai departe, căci turiştii veneau buluc. La hotel, nu mai rămânea niciun pat stingher de la o noapte la alta, iar Zimmeline, vrăjitoarea cu ochi de şopârlă, veni cu ideea să scoată în podiş, dimineţile şi pe înserate, mesele cu umbrele, pentru şerbeturi şi înghețate.

Rămăsese gravidă şi avea grețuri, de aceea stătea afară, în vânt, privind la lună, numărând stelele şi pândind luminile de la dormitorul amantului ei nesătul. De când i se umfla burta, Alfredo Gamaldi abia i se mai adresa, printre fălcile încleştate:

„Comment-allez vous, madame Mouradi?[78] „ şi zbura în sus, pe scările argintate, să nu piardă din ochi genunchii turistelor.

„Dar îl voi pedepsi!”, se mânia saudita. „Jur că am să-i beau boaşele într-un pahar de cocktail!”

Câteodată, stingând luminile, după miezul nopții, majordomul singur se holba la tapiserie şi îşi făcea cruci, căci era african creştin, din Tabarka: „Dumnezeule, ce o fi cu atâta păcat aici? Poate sânii femeilor sau colanele roşii din jurul gâturilor pe când oamenii sunt goi-goluți, că din alte părți nu le vezi mare lucru! În schimb, leii, cămilele şi un tigru vânjos care fugărea o gazelă aveau sexe uriaşe ca nişte conuri de pin înverzite. Ce femeie zăludă! Aş pune-o să ardă pe vreascuri aprinse”, îşi zicea el, ştiind că o pictoriță din Sidi Bou Said ar fi făcut toate astea! Ei, dar aşa cum era, le umplea buzunarele, aşa că mai bine să fie iertată, vai, sufletul ei, de risipitoare şi de străină!

N-aveau cum să ascundă tot ce se petrecea. În curând, află presa şi ziariştii umplură camere, holuri şi debarale, la *El Sultan*. Până şi puful şi penele din saltea fură cercetate pentru Gamaldi, pentru Mouradi şi Abrah! Beduina desculță, care până atunci nu se despărțea de văl şi mătănii, se dezgoli şi se vântură printre mese, se lăsă fotografiată, cu cercelul ei nepereche şi cu tălpile goale pe estrada luminată de becuri.

Darrielle croi o biografie fictivă a prietenei ei, Sousse Anne, ca să dea de mâncare acestor termite, iar tapiseria devenise subiectul controversat al tuturor tabloidelor. Mouradi mitui avocați şi critici de artă, proprietari de fițuici şi şefi de rețea, nume mari care se semnau *a la une*, ca hotelul să scape.

Retrasă în insule, la Kerkennah, Sousse Anne picotea la soare, desena calmari şi vedea la televizor cum prietena ei se lupta cu vulturii care se-

---

[78] Ce mai faceţi, doamna Mouradi ? (fr.)

mbulzeau ca pe hoit pe tapiserie, pe *El Sultan* şi pe aventura lui Zimmeline cu Gamaldi!

Darrielle, cu taioarele ei cambrate şi cu fustele până la genunchi, ajunsese la ştirile de la CNN, în timp ce Abrah se bătea cu mori de hârtie:

„Domnilor”, se justifica el, ca un fel de tribun patetic,

„un conservator, fiu de musulman, stăpânește America! Pentru ce căutăm acum să vârâm cămila prin urechile acului?! O femeie europeană conduce un trust finanțat de arabi, aşa că, vedeți, turismul global...”

Maherzia privea şi ea la ecran cu fetele ei bune de măritat şi simțea cum îi fierbe sângele. Era copleşită de pregătirile pentru circumcizia lui Hakim, dar ştia că o să se răzbune şi că sicilianul va fi castrat. În urmă cu numai cincizeci de ani, Karima ar fi fost alungată de tatăl ei şi scuipată de lume, dar acum, ea, ca mamă, putea să-i răscumpere cinstea şi numele, şi patul curat în care să doarmă cu soțul ei.

Darrielle,

Te-am văzut la televizor, secretoaso! Şi pe urmă am şi citit şi ți-am văzut poza în Paris Match! Deci aşa îmi joci, trebuia să-mi închipui! Ai tăcut, ai ajuns celebră, m-ai lăsat să-mi bat capul cu soarta ta şi când colo tu prosperi, mă sfidezi.

Darrielle, de ce nu mi-ai spus că adormi cu un singur ochi, stând călare pe-un sac de bani?! De ce m-ai lăsat să bat câmpii? Păi, grădina mea cu vase de lut e o glumă pe lângă hotelul ăla al tău! Ştii ceva? Că le-am spus şi ăstora la birou (că şi ei te-au văzut, sunt căzuți pe spate !), eu în viața mea nu mai râd de oameni despre care doar presupun că aşa şi pe dincolo...

Uite, că acum pot să-ți spun şi să nu te superi: numele de cod, în birou, era pentru tine Mahmoud şi bârfeam cu toții gândind cum arabul tău e ca ăla de i-a dat cu pantofii în frunte lui Bush Jr. – şi cu ce ne-am ales?

Tu, probabil, ai putea să ne cumperi cu tehnologie cu tot şi cu maldărul de statistici, tu din Africa ta fără internet, pe când eu te compătimeam pentru rochii şi pentru că nu vezi zăpada... Că la ce-ți mai trebuie astea? El Sultan, *sau cum naiba îi zice hotelului ăluia, e Nirvana.*

Nu veni aici, ci invită-mă! Cheamă-ne pe toți, că, vorba aia, are balta peşte! Uimeşte-ne!

Prietena ta

Urmărită de nenoroc, de Karima se îndrăgosti chiar ginecologul la care venise să îi „coasă” himenul.

Mai era cu soră-sa, Monia, şi cu o liotă de femei care gâgâiră pe hol până când el termină operațiunea:

„Mai vrea cineva o himenoplastie?”.

„Eu am doi copii”, zise Eglantine, „nu pot fi ca fecioara Maria!”

„Şi eu? La ce bun?”, râse Darrielle, „amantul meu ştie de multişor că n-am fost virgină. Doctore, să-ți iei o caleaşcă de banii ăia!”

„O caleaşcă? De ce?”

„Eu, când am venit în Magreb, de la aeroport m-am lăsat vrăjită de ademenirile unui vizitiu. M-a purtat pe sub portocali şi prin La Goulette, m-a urcat pe cornişă şi tot ce-am văzut a fost numai basmul. Cred că şi cu himenul e la fel.”

„Nu, aici eşti nedreaptă! Eu, care m-am născut la Paris şi am profesat în arondismentul paisprezece, vreau să mor sub măslini, în Tunis şi sub cedri. Să nu mă întrebe niciuna de ce, că nu pot să spun.”

Doctorul cocheta ca de obicei când stătea la taifas cu femeile. El era atât de ştiut de copile, de mame, de amante şi de neveste, încât nimeni nu se mai gândea la secrete când vorbea despre el în golf. Avea nume predestinat: Olivier Maisondieu şi se putea crede că era chiar harul lui Dumnezeu pentru păcătoasele care gustau mărul fără să-l înceapă cu soțul lor.

Prin ochiul de peşte al himenului nu treceau monede, ci doar bani uşori, de hârtie, de aceea Maisondieu nu sclipea de metale şi bogății, ci mânca icre negre şi era iubitor de călătorii. Fusese în China şi în Canare, la Sidney şi în New York, îi plăcea să navigheze pe mare şi să plece la schi când în golf se topea nisipul. Nu avea urmaşi, căci nevasta şi fiul îi muriseră de malarie într-o misiune din Kenya.

De când se convertise la islamism, le spunea tuturor că băiatul lui a fost plata şi pedeapsa pe care Allah i-o dăduse pentru copii nenăscuți şi pentru bărbați traşi pe sfoară. Dar cui să le lase pe bietele porumbițe? Bătea cincizeci de ani şi avea patru slugi şi o casă pustie, cu arcuri de iederă şi magnolii.

Pe Karima o plăcuse de îndată ce apăruse în cadrul uşii. Era fără văl, şi el o privea exact ca motanul ce simțea laptele.

De la început îi zisese cu limba ei despicată:

„Doctore, dacă tot îmi repari năvodul pe-atâția bani, să se prindă în el un rechin de aur, m-auzi?”

„De ce un rechin?”, se mirase el.

„Păi, de-aia! Cred că ştiu cum e cu peştii mărunți, care sunt înghițiți de alții!”

Erau vorbe care îl dăduseră gata. O voia de nevastă, chit că avea să o fure ori s-o cumpere de la maică-sa. Fata nu simțise nimic. Pentru ea, el era un franțuz, care îi scotocise cu linguri reci prin floarea plăcerii.

Când ieşise pe hol, încurcat de-a binelea, Maherzia îl întâmpinase să-i pună plicul în buzunar după înțelegere. Îi spusese roşind:

„Uite ce e, nu te uita la părul meu alb! Fata asta a dumitale face cu

mult mai mult şi-am să vin să ți-o iau, aşa că nu mă plăti!”.

„Doctore, mi-o ceri de nevastă?”

„Nu râde de mine, te rog, şi vorbeşte încet! Dacă ai îndoieli, îți aduc aminte că sunt musulman, dar că nu am rude în Magreb. Am să vin cu un amic bun.”

„Să o văd şi pe asta!”, zise ea, neîncrezătoare. „Am o noră îngropată, un nepot fără doică şi două copile de măritat. Nu-mi arde de glumă!”

„Locuiți pe domeniul din l'Esplanade?”

„Chiar acolo!”

„Nimeresc eu locul!”, mai zise şi se duse spre ceata de femeiuşti care o aşteptau pe Karima.

La clinică, în rezerva de trei sute de dinari, Karima avu un vis de mireasă. Cât stătu pe spate, o oră, cu picioarele vlăguite întinse pe pat şi cu o pieliță nouă la gura peşterii, visă un bărbat care apăruse acasă la maică-sa. Ea stătea ascunsă după draperiile unui dulap, în timp ce Maherzia vorbea şi era şi tată-său, care trebuia să îi spună omului dacă i-o dă sau ba. Nu îi vedea fața, însă vocea lui, care îi părea cunoscută din totdeauna, o tulbură într-atât că-i dădură lacrimile şi chiar plânse dezlănțuit, cu suspine, până ce îi făcu de râs pe mamă-sa şi pe tată-său, care voiau să îşi dea din casă o plângăcioasă din rufe.

...Se trezi amețită, sub ochii cercetători ai infirmierei. Îi dădu un bacşiş s-o ajute să se încalțe şi să-şi tragă blugii, că parcă era de bumbac.

„Am vorbit în somn?”

„Nu, ai plâns. Dar foarte puțin. Să nu-ți fie frică. De azi, e ca şi cum ai fi întors ceasul. În afară de ginecolog, absolut niciun bărbat n-o să ştie, crede-mă!”

Când ieşi pe hol, se opri o secundă, fiindcă îl zărise pe doctor cu fetele şi chiar nu îşi dorea să-l revadă.

Porniră şi Karima voia să conducă:

„Unde ai dus maşina?”, îi zise Moniei.

„Doar nu crezi că o să-ți pui picioarele pe pedale!”, se băgă maică-sa.

„Lasă-mă, mamă, că mi-a pus un elastic şi nu o glazură de turtă dulce!”

„Ce gură spurcată pe care o să ți-o îndese bărbată-tu cu puful din perne!”

Odată ajunse pe l'Esplanade se luară cu treburi, cu baia copilului fără doică şi cu rugăciunea de vineri şi aşa trecură două săptămâni încheiate. Maherzia nu spusese la nimeni isprava cu doctorul, pe care o crezuse pe jumătate, dar ceva bun rămăsese: scutiseră bani şi asta nu era puțin lucru.

Karima devenise însingurată ca buruienile care nu fac flori, se gătea,

dar stătea la soare, privind în gol, fără să vorbească cu nimeni.

Într-o dimineață, imamul îl întreabă pe bărbatul văduv dacă Ar-Rahim era sănătos şi dacă îl făcuseră musulman.

„Mulțumim de întrebare, preabunule, copilul e sănătos, dar bea lapte cu biberonul, cât despre tăierea-împrejur, n-am făcut-o încă, fiindcă moşu'său n-are sufletul odihnit: a îngropat-o pe noră-sa, iar copilele îi sunt nemăritate.”

„Dar sărmanul pui va începe să plângă fără încetare”, îl avertizase imamul pe tatăl Azmir şi acesta se duse înfricoşat către casă.

Acolo, se întâmpla ce se tot întâmplase de la moartea lui Rhyme: pregăteau mâncare şi cu aburul de fiertură în ea o împărțeau săracilor zi de zi. Doar că miercuri, înainte de prânz, obiceiul acesta se curmă dintr-odată. O maşină de marfă, cu remorcă şi două uşi, oprise la ei şi bărbații necunoscuți care coborâră îl salutară ca şi cum ar fi fost prieteni.

Se gândi că sunt furnizori pentru magazin şi le spuse să tragă încărcătura mai aproape de prăvălie.

„Nu m-ai înțeles”, zise unul. „Noi nu vindem, ci cumpărăm şi nu te miri ce chilipir, ci o fată aleasă, care locuieşte aici.”

Soțul Maherziei care se afla în grădină încremeni şi o singură întrebare îl fulgeră:

„Pentru care din ele o fi? Amândoi sunt bătrâni, dar necopți la minte! Nici Karima, nici Monia nu ar sta prea mult timp cu niciunul, ca să nu mai vorbim ce fel de copii ar putea să aibă!”

De unde să-l ştie unul ca el pe francezul Maisondieu pentru care se rugau doar femeile!

Mai iute din fire, Azmir îi pofti în curte şi porni să o strige pe maică-sa vitregă. Maherzia ieşi direct dintre oale, cu mâinile umede şi mirosind a iaurt:

„Doctore, mi-ai făcut-o! Păi aşa se ajunge la o porumbiță ca fiică-mea? Uite cum mă găseşti!”.

„Las' că nu dumneata te măriți!”, glumi pețitorul magrebian care îl însoțea pe ginecolog.

„Am cadouri în portbagaj, n-aş vrea să se coacă în soare!”, zise Maisondieu, tocmai când mezina familiei venea dinspre tăpşanul lui Eglantine, îmbrăcată în bermude de plajă şi cu pieptul abia învelit într-un maiou cu şireturi şi cu pisici desenate pe toată burta.

Luă foc ca o scamă şi îşi răzmeți țâțele care şi aşa păreau încălzite:

„Doctore, ce mai vrei? Nu sunt convalescentă, pe sfântul profet, ce cauți aici?”.

Pețitorul nu mai mişca, iar Maisondieu rămăsese cu gura deschisă:

„Domnişoară, ar fi fost bine să mă anunț, doar că eu...”

„Domnişoară? Ce tot vorbeşti, ca să nu mai mi-aduc aminte că ți-am

spus numele, mă cheamă Karima...”

Dezmorțit, pețitorul se trezi întrebând:

„Cum, chiar ea e fata?”

Maherzia îşi trăsese vălul pe gură şi tremura:

„Vă poftesc la masă!”.

„Da' de ce? Azi facem pomană şi pentru bogați?” întrebă mezina, pe care tată-su o smuci de braț şi o împinse cât colo, ca pe o cățea în călduri.

Doctorul se făcu că nu vede, în timp ce însoțitorul era cam descumpănit. În sfârşit, trecură de uşi, în răcoarea salonului şi se aşezară pe perne. Monia, care într-un târziu pricepuse, o luă pe soră-sa şi îi spuse în şoaptă, ca obrăznicăturilor de prin curți:

„Ține-ți gura şi spală-te, primeneşte-te, fă-ți ce vrei!

Fă ce face o fată căreia i se alege sortitul!”.

Ca la un semn, din gâlceava Karimei nu mai rămăsese nimic. În vârtejul inimii, ea ştia că ştie şi că doctorul, hodorogul şi fariseul european, era vocea din vis.

După ce tatăl fetei îl asigură că i-o încredințează pe viață, să-i fie casă şi masă, şi perla ochilor, Maisondieu ieşi pe terasă ca să-şi întâlnească aleasa. Ea chiar se schimbase: din pisică sălbatică devenise o şarlă duioasă a farfuriilor de salon, care tace şi-şi linge botul. Mai mare încântarea îți era să te uiți la cum se alintă, cum încurcă picioarele celor ce umblă şi cum aşteaptă.

Dar ce aşteptau cu adevărat fete precum Monia şi Karima? Prinții lor orientali se corciseră şi nu mai erau atât de bogați. Doctorul avea tâmplele grizonate şi plase adânci împrejurul pleoapelor, chit că părea verde şi viguros.

„Ei, cum e?”, îl întrebă ea, neputând să se arate schimbată prea multă vreme, „ai să fii în stare să rupi sigiliul pe care abia ce l-ai înnoit atât de meticulos?” Fata asta era ca biciul păcatului, îl trezea şi îl şfichiuia peste gură, îl băga în răcori. Nu ştia ce să-i spună, dar, ca să nu fie mut, îi răspunse îmbărbătat:

„Draga mea, tu chiar uiți că nu beau decât apă şi nu mănânc porc, că mă culc devreme şi că, mai ales, vocea ta îmi place. Şi ochii, părul furtunos şi genunchii. Gâtul şi urechile cu safire. Buzele ca miezul de pâine şi dinții când muşcă vorbele până la sânge”.

„Te pricepi să faci curte”, surâse Karima, „cred că le-ai făcut multora, dar, cu mine, n-o să fie o alta, pot să-ți dau scris!”

„M-am îndrăgostit!”, îşi spuse bărbatul şi în boarea de seară îşi lăsă creştetul înfierbântat să îl scuture vântul, mulțumind lui Allah în gând. Ce minuni se puteau întâmpla într-o viață de om şi câte poveşti se puteau născoci şi scrie!

O prinse de mână, făcând-o să curgă spre pieptul lui. Nu era ruşinoasă, dar nici prea slobodă, de aceea se pierdu în mireasma pielii ei de caisă şi de grâu copt, de femeie în care plângea dulceața, precum în altare mirtul.

Maisondieu îşi dorea nunta repede de teamă ca fata să nu-i plece de-acasă cu alt bărbat. Se privea în oglinzi dimineața şi i se părea imposibil ca ea să-l accepte aşa cum era. Începuse să facă sport. Îşi cumpără haine europene în moda ultimului sezon şi decise ca şi Karima să se îmbrace la fel. Ideea de a nu purta văl nu îi plăcu maică-sii, nici lui frate-său. Nu îl interesa. El avea să-i fie consort.

Cu toate acestea, priveliştea de pe l'Esplanade îi părea mai mult decât tot ce văzuse, aşa că, dacă se gândea să locuiască la ei, trebuia să fie deştept. Aranjă cu socru-său să ridice un corp de casă, subțire ca turnul de minaret: două dormitoare cu baie şi, poate, un cabinet pentru el la parter. Casa lui din Gammarth avea să rămână cu servitorii.

Pe lângă odoarele ce i le cumpărase, Karima îşi dorea un pisoi cochet (cică se numea „albastru de Rusia") şi un aranjament electric cu apă, în tuburi de inox şi ceramică. Avea gusturile generației ei, iar el îşi propuse să întinerească. Îi mai ceruse o limuzină cu şase locuri şi o croazieră pe Nil, pe care le încuviință fără să clipească. Uitase cum e să fii căsătorit.

Între timp, circumcizia lui Hakim, care nu era hotărâtă, se puse în a cincea zi după nunta lor, când copilul avea să împlinească opt luni. Nu era nici târziu, nici devreme. Alții o făceau la spital, imediat după naştere, dar Hakim se născuse în l'Esplanade. Oricum, nimic nu mai era ce fusese. Tăierea-împrejur se petrecea altădată când copilul avea şapte ani, ca să-şi amintească sfințirea şi gestul, bucuria părinților pentru el, serbarea cu prăjituri şi cântări, rugăciunile.

Azmir îl alesese pe el, musulman convertit şi european ca şi mama plodului, răposata, să îi spună în ureche vorbele către Allah şi să îi atârne de gât amuletele. Mai mult decât altor copii, doctorul îi comandase băiatului un ban mare de aur, în care se învârteau mâna Fatimei, al treilea ochi şi un peşte de coral roşu cu ochiul de briliant. Era o manoperă de bijutier la care râvneau şi femeile.

Exact când credea că va muri singur, bocit de fecioarele înnoite, doctorul se lăsă purtat de o viață nouă. Tânăra mireasă îi spusese că va căpăta vecini noi şi prieteni: pe Mehria, amantul lui Darrielle, pe Masoud, soțul lui Eglantine, pe Azmir, cumnată-său. Trebuia să-i cuprindă, desigur, cu neveste cu tot, în rostul cel nou al inimii lui. Doar că Azmir era văduv şi n-avea de gând să se însoare curând, Masoud se ocupa de măslini, iar nevastă-sa nu pleca fără el nicăieri, cât despre iubita europeană a lui Mehria, nu ştia deocamdată că avea să-i rămână până la sfârşit o enigmă.

Începură să vorbească de ea cum vorbiseră mai demult, după ce o văzuseră la petrecerea lui Mehria. Rhyme, care dormea sub pământ, îi auzea din întunericul ei, cum bârfesc şi cum se frământă:

„Darrielle! Darrielle o să plece!”.

Cineva care o surprinsese cerând biletele de avion la ghişeu adusese vestea şi de atunci l'Esplanade fierbea. Eglantine şi Monia năvăliră în curte s-o întrebe pe şleau dacă se întorcea:

„Te goneşte Mehria? Vrei să îl părăseşti? Şi-a găsit o alta? Cum de nu te-a cerut de nevastă?”.

Hafa, care le văzuse intrând, le asculta țipetele şi atunci făcu ce nu avea să mai facă pentru nicio femeie: lăsă iarba netunsă şi țâşni în bucătărie unde începu să se roage. Cum stătea în genunchi, îi păru că miroase din nou a pâine şi atunci ştiu că Zaouf se ruga cu el. Prin ocheţul ferestrei, privi în curte şi chiar el, slujbaşul, înțelese că totul va fi pustiu fără Darrielle.

Pe Raouf, prostănacul, îl împungea plânsul ca pe femei şi o jelea de parcă murise:

„Ea era îngereasa curții, canarul grădinii, sufletul lui Mehria! Fără ea vom sluji iar un zbir şi un chip de ceară, iar tu, Hafa, ai să uiți să mai râzi!”.

Darrielle golise dulapurile şi veghea ore întregi în terasă ghivecele de geranium. Darrielle, care iubea marea, nu pleca de acasă, ci stătea în balconul dormitorului ei până la amiază. Nu îndrăzneau s-o întrebe, iar cuvintele lor ar fi chemat răul. Pe de altă parte, Mehria nu le dădea semne că ceva se schimbase. Era adevărat că umblase vreo câteva zile de nebun prin nisipuri, dar asta se mai întâmplase şi când nu îşi împlinise vânatul şi ochise doar iepuri.

Sousse Anne, care nu venise din insule, află ultima şi se pomeniră cu ea la poartă:

„Să nu-mi spuneți că ați lăsat-o să plece, că vă trimit după ea!”.

„Poate că îi e dor”, sugeră Raouf. „Are şi ea o mamă, un tată, ar fi bine ca Mehria să îi cheme aici şi să facem nuntă.”

„Pe dracu!”, zise andaluza, urcând treptele câte două înspre dormitorul prietenei ei.

„Ce faci, aiurito? Dă lumea în foc de metehnele tale, ba pleci, ba nu pleci, ce v-a apucat? Te înfrunți cu Mehria? De ce?”

Darrielle avea cearcăne de lehuză şi stătea răsucită în pat.

„Raouf! Hafa!”, strigă Sousse Anne, „dați-i de mâncare şi un pahar de vin alb!”

Raouf se înființă legat cu un şorț şi cu mâinile tremurând:

„E bolnavă?”.

„Da' de unde! Are un vierme la inimă sau un păianjen din ăla de plută,

dar i-l scoatem acuşi!”

Darrielle îi privea ca o surdomută şi mişcă doar puţin când slujbaşul îi puse o pernă sub umeri, ca să nu stea cu gâtul strâmb.

„Mă auzi, femeie?!”, îi ţipă andaluza în ureche, şi când o văzu că tot zace, se îngrijoră şi mai mult.

„Darrielle, fato, dacă vrei să îmi spui ceva, spune-mi!”, dar ea tot nu vorbi, ci se puse pe lacrimi şi pe oftat.

Atunci andaluza îşi aruncă încălţările în mijlocul casei şi se cuibări lângă Darrielle, sfătuind-o în şoaptă:

„Nimeni nu poate să-ţi lege inima. Dacă simţi că aici nu mai e locul tău, du-te! Numai tu ştii şi nu trebuie să explici nimănui!”.

Darrielle se porni să plângă în hohote, iar pe scară, Raouf, cu o tavă în mână, plânse şi el, apoi se şterse la ochi.

Îmi pare rău de Hassan”, îl auzi pe Raouf spunând în

„ timp ce amesteca legumele dintr-o oală. El şi Hafa găteau în bucătăria din bungalow, fiindcă bucătăreasa lipsea.

Darrielle se lăsă atrasă de tocănitul cuţitului pe o căpăţână de varză: Hafa lucra ca un bucătar, deşi Raouf era cel care potrivea condimentele, uleiul şi sarea.

„Pot să vin şi eu?”, întrebă prin uşa întredeschisă.

„Păi da' cum să nu”, zise cel mai vârstnic şi îi trase un scaun de sub masa proptită în mijlocul încăperii.

„Îl cunosc pe prietenul tău, Hassan”, continuă Darrielle, vrând să reînnoade discuţia. „Sper că nu i s-a întâmplat nimic rău, fiindcă prăvălia lui cât un buzunar chiar îmi place!”

„Tocmai asta e, Darrielle”, se însufleţi cel mai tânăr,

„dac-ai şti ce orori se puteau întâmpla în boutique-ul ăla!”

„Vindea droguri?”, se gândi Darrielle, căci era singurul lucru grav care îi trecuse prin cap.

Brusc, îşi aminti de secvenţa de după nuntă, când un arab elegant îi strecurase băiatului plicul cu bani.

Raouf îşi lansa comentariile ca de obicei când avea un „caz”:

„Lui Hassan nu-i lipsea nimic: a rămas în casa părinţilor, are un motor bun, şi-a făcut şi un magazin. Spuneţi voi, pentru ce să te bagi în vieţile altora?”.

„Ce făcea, lămuriţi-mă?!”

„Eu nu ştiu”, spuse Hafa, „lasă-l să ne spună în felul lui... nu te-ai învăţat cu Raouf? Până nu înfloreşte cuvintele...”

„Taci din gură! Chiar nu e de glumit cu năravul ăsta al lui... Avea un copiator şi un fax, iar acum, de o vreme, îşi pusese şi internet...”

„Ştiu, mi-am citit acolo nişte mesaje”, completă Darrielle, ronţăind un măr. „Şi?...”

„Ei, prea bine! Înseamnă că mesajele tale sunt şi ele într-un dosar, undeva...”, se umflă cel mai tânăr.

„În dosarul cui, ce vorbeşti? Raouf, nu pricep nimic...”

„Nici n-ai cum... e o chestie fără sens. Tipul ăsta, Hassan, copia acte ale localnicilor: un certificat ori înscrisul unui notar, câte-o diplomă, când se angajau, de-astea... cum ne trebuie tuturor. De când cu computerul instalat acolo, veneau oameni din toată piața, vânzători din bazar, dar şi puşti şi femei în vârstă, am văzut la el, căutându-şi de lucru pe internet. Ce crezi că făcea aşa-zisul prieten al meu? Vindea informații serviciilor... ălora de la RCD[79] , care ştiu şi cum dormi în pat, dacă stai pe buci ori pe burtă.”

Darrielle izbucni în râs şi aproape se înecă încercând să le spună ceva după ce muşcase dintr-un cotor:

„Ce să facă cenzura cu poveştile astea? Să afle ce? Eu şi prietena mea, de pildă, schimbam veşti ca între femei...”

„Scriați de bărbați?”, se holbă Raouf. „I-ai spus de Mehria?”

Slujbaşul avea o nesiguranță în glas care o întristă. Ce poveste trăise? Era ca şi cum, înotând, ar fi lovit fundul apei. Se uită către Hafa şi apoi spre Raouf, gândindu-se câte întâmplări împărțiseră. Fără ele, ar fi fost fiecare precum burdufurile de pe cocoaşele dromaderilor. Se gândi că poveştile sunt ca banii. Se pătează de mâinile celor ce îi ating, dar trec mai departe de la unul la celălalt... ce înțeleseseră oare alții din povestea isterică a prietenei ei cu Zeuțu', din descrierea celor care o bârfeau la birou, din ceea ce se citea printre rânduri?...

Dar partea secretă, intriga şi deznodământul, rămăseseră tăinuite, le ştia numai ea, fiindcă le scrisese în minte şi le retuşa încă, adăugând şi pierzând, răzuind paragrafe.

„Eu nu îl condamn pe Hassan”, interveni Hafa pe neaşteptate, cu liniştea unui filosof. Darrielle ridică din sprâncene, dar nu reuşi să rostească niciun cuvânt.

„Şi tu, şi Raouf sunteți tineri. Eu ştiu cum e asta: să iei cu împrumut ceea ce n-a apucat să ți se întâmple...”

„Şi, până la urmă, Hassan unde e? Cine a aflat primul cu ce se ocupa el?”

Îi răspunse Raouf:

„Asta habar n-am, însă oamenii, ieri la prânz, aproape că l-au linşat. Precupețele au mânjit cu ouă pereții şi i-au spart geamurile în magazin... Alții au dat cu pietre, iar bătrânii l-au blestemat. Asta e foarte rău,

---

[79] Partidul Reformator al actualului preşedinte tunisian, Ben Ali, unica forţă de guvernământ începând din 1987.

înțelegi? De asta nu scapi la spital, cum e el acum, ci te urmăreşte oriunde”.

În lumina crudă a răsăritului, văzu rufele pe frânghie şi cocoşii din curți trezindu-se. Îi zări pe slujbaşii care târau bărcile înspre apă şi pe puradeii din bungalow-uri țâşnind desculți printre capre. Văzu cărămizile de lut galben încercând să sclipească, apoi pe Hafa şi pe

Raouf cum îşi scuturau tălpile de nisip.

Era ziua plecării ei şi se simțea moartă. Se simțea ca un ochi imens, dureros, care sorbea totul cu văzul lui, precum necruțarea lui Dumnezeu. Îşi luă fața în mâini ca să întrerupă coşmarul. Mehria punea valizele ei în maşină şi îşi înfipsese bărbia în piept ca un majordom. Veni bucătăreasa, învelită până la ochi, să le aşeze pe dinainte ceştile cu cafea, dar, în loc de asta, se trânti la pământ şi-ncepu să geamă:

„Mai ştii, eu ți-am inventat numele”, zise în franceza ei chinuită, „acum de ce pleci, am crezut că te-am botezat pentru totdeauna!”.

Mehria izbi cu carâmbul cizmei de vânătoare un obstacol de aer şi se-ntoarse cu spatele. Atunci Hafa, tăcutul, îndrăzni să îi spună ceea ce nu îndrăznise în treizeci de ani de când lucra pe domeniu:

„Mon patron, roagă-te de ea să rămână!”.

Dar Mehria avea un cuțit între dinți. Se urcă în cabină şi demară ca şi cum ar fi urmat să-şi ia zborul. Darrielle stătea nemişcată în fața smochinilor răcoriți de noapte şi a leandrilor cu petale ca sângele. Nu spusese la nimeni că dispărea, nu îşi luase la revedere. Nu văzuse copilul, despre care spuneau că e alb ca un înger şi că gângureşte.

„Ai să pierzi avionul!”, tună Mehria care înțepenise cu brațele pe volan, îl vedea printre gene. Se ferea să se mişte, ca durerea din ea să nu dea pe de lături, să-i rămână putere. Curând, înțelese că povestea în care trăise şi ea vreme de aproape doi ani putea să se scrie şi să se şteargă, şi să se scrie din nou, în sute de feluri. Acesta era numai un final dintre atâtea posibile, varianta ei.

Se urcă în maşină şi Mehria îi privi pentru ultima oară genunchii. Dacă l-ar fi atins, i-ar fi simțit degetele înghețate în plin deşert. Dar aşa, pentru că nu se întâmplase nimic, totul era deschis şi oricând în stare să se petreacă. Viețile le erau vraişte, dar astfel, cu clipele timpului lor în dezordine, păreau încă tineri, promițători.

„Nu uita să mă suni când vei face escală la Roma!” Erau vorbele lui, ultimele, înainte ca ea să se piardă, înghițită ca într-o etuvă de culoarul fierbinte al terminalului. Se sărutară pe gură.

S-ar fi aşteptat ca la Roma să se simtă acasă. Era în Europa, se putea respira, oamenii purtau pulovere. Nu avea niciun gând în cap, niciun altul decât acela să ajungă la toaletă. Avea două ore de stat. Dădu drumul la apa fierbinte şi îşi ținu mâinile sub căldură până mai sus de

încheieturi. Ar fi vrut să adoarmă; în aeroportul ca un stup viu se găseau încă zone de linişte în care şi alții picoteau pe banchete.

Din bagajul de mână, scoase un şal, singurul pe care i-l dăduse Zaouf, şi se acoperi pân' la gât. Îşi strânse genunchii, aducându-i la gură, apoi se răzgândi. Din vitrina cafenelei italieneşti, chiar în fața ei, îi zâmbeau croasante, rulouri cu cremă şi fursecuri pentru cafea, înnegrite de ciocolată. Se duse teleghidată şi ceru un espresso şi o felie mare de prăjitură.

„În ambalaj?”, o întrebă chelnerul.

Ea dădu din cap, nemaivrând să răspundă în nicio limbă. Mirosul acela de cafea şi de zahăr îi înălță inima. Îşi strecură degetele prin hârtia subțire şi începu să înfulece şi să bea din pahar cu înghițituri dese.

Auzi în bagaj cum îi suna telefonul, dar mâncă mai departe şi aruncă resturile într-o pubelă. Simțea că mai are grăsime pe mâini şi o parte se şterse pe şalul de dar pe care şi-l trase până la ochi. Tot mai era timp. Cu mâncat cu tot abia de trecuseră douăzeci de minute. Se lăsă pe banchetă şi strânse pleoapele.

Revăzu aievea frunzele albite de secetă şi pe Mehria păşind printre dune ca un eschimos prin zăpadă.

Şorecarul de vânătoare alerga înaintea lui şi începea să se gudure de îndată ce ea îl striga pe nume.

Erau doar ei trei în vântul de seară şi simțea cum inima i se zbate. Mai era şi acea adiere a nopții, scuturată din florile de hibiscus, era țestul rece, al umbrelor, tăvălindu-se peste ziua răscoaptă şi mirosul de ulei dulce din păstăile de roşcov sălbatic.

Mehria nu avea chip şi nici voce. Era doar o undă, mireasma lemnoasă a pielii de vânător şi a sângelui african.

Îl iubea din profunzimile respirației, unde încolțea sufletul ca o plantă născută în întuneric.

Dacă se întreba când fusese mireasă, ştia că atunci, în tăcerile din Magreb, peste care susura ploaia atât de rar, sub văzduhul de fum care se tânguia după apă.

Deodată se-ndrăgostise cât pentru toate viețile şi se mistuia singură odată cu ierburile pârjolite de arşiță.

Dogoarea rămânea vie până târziu. Luna smălțuia pietrele şi arbuştii de ficus, somnul o amețea, dar voia să stea trează. Aceea fusese Africa ei, sora ei mulatră şi vitregă, încât nu ştia pe cine iubise definitiv: pe Mehria sau pustiul deşertului, pe doica amantului sau luntrea cu cele două sirene a lui Sta Ali, înfruntând marea la Kerkennah.

Acum îşi aştepta avionul fără să mai aibă un loc al ei. Casa îi era pretutindeni şi nicăieri. Când Mehria o condusese la aeroport, îi simțise

gura sub buzele ei, ca o floare strivită, cu petalele încă fragede. Fusese un sărut păcătos, ultimul sigiliu de sulf din povestea lor fără capăt.

Încălzea în sine otrava acelei îmbrățișări, gustul de lemn crud al gingiilor, refuzând să creadă că se sfârşise. Dar nu se mai temea ca la început. Măcar atât învățase de la Sousse Anne: se simțea întărită pentru tot ceea ce avea să urmeze, ca o cruciată a vânturilor, ca o femeie care vânase.

Dragostea lui venise prin aer, cu ultimul avion care decolase spre Africa. Şi-o imaginase de multe ori intrând în aeroport şi prezentând actele unui vameş abia trezit. Acum era greu să-şi întoarcă gândul, cu ea cu tot, înapoi din Magreb, într-o lume necunoscută.

Stătea sub smochini şi aştepta ploaia. Era amorțit ca din somn şi tot îşi spunea cum ea o s-apară cu tălpile goale pe lespezile terasei.

Dintre tufele de acante se înălțau fluturi şi crescuseră buruienile. Se opri din înfăşuratul unei undițe din coardă de bambus şi liniştea îl împrejmui dintr-odată:

„Nu poate fi mai mult decât asta!”, gândi.

Se ghemui, fulgerat de o crampă. Nu mai era nimeni în curte. Raouf îşi găsise o fată, iar bucătăreasa se îngrijea de soacră-sa muribundă. Simți căldura copleşindu-l ca o beție. Dacă mai suferise vreodată pentru femei, cu siguranță uitase. Era ceva nou, care îl găsise nepregătit. Se uită la cer, dar fără uşurătatea cu care se uita altădată şi parcă îşi auzi propriul glas:

„Darrielle, dacă nu te întorci, am să te omor!...”.

Când sfârşi cuvintele, îşi aduse aminte de râsul ei care alerga printre pomi. De curiozitatea ei neîmblânzită şi de felul cum îi scăpărau ochii. De privirile altora când erau împreună. De vorbele doicii, dacă îl vedea abătut:

„Mehria, nu-ți lăsa inima să te-nfrunte, preamărinimos e Allah!”.

Nici Allah, nici profetul nu i-o aduceau înapoi. Se rugase de dimineață cu ardoarea lui din copilărie. Poimâine era vineri şi avea de gând să rămână îngenuncheat în fața mihrabului, la moschee, până când oasele îi vor amorți.

Îşi dorea ca Darrielle să revină pentru bucuriile lor de la început, pentru că nu se grăbise, pentru că acum o ştia şi îi devenise precum tutunul.

Pe platforma de cărămidă, în raiul şopârlelor, rămăseseră paşii ei în praf. Mai erau parfumul, rătăcind prin dulapuri, şi, probabil, nişte nimicuri. Se simți încă o dată învins de frică: Zaouf locuise cu el o viață şi tot ce mai avea de la ea erau mătăniile de piatra Lunii şi Coranul legat în piele.

Darrielle nu lăsase vreo urmă. Paşii ei aveau să se şteargă la prima ploaie. Râsul va pieri ca răcoarea imediat după răsărit. Nu era deprins să

îşi piardă vânatul şi de aceea credea că era destul ca ea să se-ntoarcă în bătaia puştii. Parcă o sorbise în cer o putere nebănuită, dar avea această închipuire doar fiindcă plecase cu avionul.

Zaouf l-ar fi împins să o caute ca un ginerică îndrăgostit şi i-ar fi aşteptat zile întregi cu pâinile ei moi ca aburul. Singur, el abia reuşea să îndure zilele care semănau între ele ca şi cum ar fi fost aceeaşi.

Că plecase ieri sau demult, resimțea aceeaşi durere sfredelitoare în urma ei. O voia înapoi, să-i astupe spărtura inimii.

Nu se întrebase vreodată ce simțeau potârnichile străpunse de glonț, nici fazanii sau iepurii de deşert. De acum ştia că îi pasă şi că nu va mai împuşca vreo făptură. Dragostea alunga vânătoarea, cuminţise hăitaşul din el ori poate că îmbătrânise.

Îşi aminti de străvechii musulmani sufi care se duceau să se roage între cioturile de piatră ale stepei şi cobrele sâsâiau lângă ei, iar zebrele le mâncau din palmă.

El, de asemenea, se născuse pe un țărm al credinței şi vâna doar ca să se apere de neliniştile care i se războiau în urechi. Darrielle le sunase retragerea, adusese pacea în el, precum soarele pe un pământ mlăştinos. Darrielle era ca mercurul, ca tăişul pumnalului arăbesc, ca vântul şi apa. Continuase să plece de lângă ea doar ca să nu fie sclavul unduirilor de mânză focoasă, doar ca să o piardă-ntre degete ca pe boabele de metanie.

Dragostea lui venise prin aer şi plecase la fel, risipindu-se deasupra Saharei ca un cearcăn de kerosen.

Darrielle îl stârnise de multe ori să vorbească de focurile care se aprindeau după vânătoare, când femeile şi bărbații, strânşi în tabere separate, se priveau printre limbile flăcărilor ca jivinele.

El râsese la început de povestea asta, dar acum o simțea în creier, încât zbuciumul ei îi dădu o torpoare egală cu somnul. S-ar fi zis că picotea sub smochini, că alunecase în visul primei lor înlănțuiri de sub stele, când, de fapt, uitarea era apoasă şi îl afunda ca pe înecat. În curând, veni ploaia. Sub stropii din cer, el dormea cu adevărat şi visa că pluteşte şi că Darrielle, ca un nufăr uriaş, aştepta să îi nască fiul. Doar că marea începu dintr-odată să fiarbă, se făcu azurie şi apoi galbenă, se schimbă în nisipuri care frigeau, iar şoimul lui Abrah îşi întinse aripile şi porni căutarea.

www.polirom.ro